

శ్రీరస్తు.

శ్రీశివాభ్యాం నమోనమః.

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము.

బి.డి

బందరు తాలూకాలో పెడన గ్రామమున నివసించు

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునాచార్యునిచే

రచియింపబడి

—ॐ—

వారి ప్రియశిష్య శిఖామణులుగూ శ్రీ శ్రీ చారా

సూర్యప్రకాశలింగ చంద్రశేఖరస్వాముల

ద్రవ్యసాహాయ్యమున

శ్రీభైరవముద్రాక్షశాల యందు ముద్రింపించి

ప్రకటింపబడియె.

మొదటిమార్పు 2000 కాపీలు.

మచిలీబండరు.

వెల రు 0-8-0

కాపీరైటు రిజిస్టర్డ్.

దారా లింగయ్య గారి సూర్యప్రకాశలింగంగారు.

మ॥ శ్రీశైలంబున కేగువేళ గొడగూచిం గేహమం దుండి భో
గేశం గొల్వ విధించి యేగి తుదిఁదామె తెంచి పాల్పండ్లు భో
గేశండ్ల కొనె నన్ననమ్మక సుతఁ హింసింపఁ బోఁ దండ్రికిం
దాశీఘ్రమున నడ్డుపడ్డ శివుఁ డత్యంతంబు మమ్మాముతన్.

కృ తి పో ష క వ ం శా ను క్ర మ ని క.

సీ॥ శ్రీవిష్ణునాభీకు శేశయంబునఁ బుట్టె, నజుడు దదూరపునందు నూట,
యిరువురుజన్మించిరిద్దయశులు వైశ్యమును లందుమాద్గల్గముని పవిత్ర
గోత్రమందున ననఘులు ననేకులు పుణ్య పురుషులు వొడమిరా
పురుషుల నొక, ఘనునకు దారాఖ్య గలిగెను దదభిఖ్య నొప్పతద్వం
శమం దుదయమందె.

తే॥ గీ॥ రాజలింగాభిధానుఁడా రాజలింగ
మునకుఁ బుట్టిరి మల్లయ్యయును నమశ్శి
వాయయును శైవమతసంప్రదాయవిదులు
దానశౌండులు ధనులు సోదరులు ఘనులు.

గీ॥ వారిలోన నొకసమశ్శివాయ కుద్భ
వించె గొమరుండు సుబ్బయ్య పేరవంశ
వర్ధనుండు ఘనుఁడు సత్ప్రవర్తనుండు
నలుపు రయ్యనఘున కాత్మజులు వొడమిరి.

సీ॥ వారిలోఁ బెద్దయై వంశరత్నంబౌచుఁబట్టయ్యవసుధలోవన్నె కెక్కె,
దాతమల్లయ్యకు దత్తపుత్రుం డౌచు నక్షయలింగంబు ననుపు
మీఱె, రాజలింగము మహారాజలింగంబని ప్రజలెల్ల పినుతంపఁ
బ్రథ నెనఁగ, గురుచరేశ్వరపాదసరసిజభ్రమరమై దాతయై లింగ
య్య తాఁజెలంగె;

గీ॥ దత్తుఁ డక్షయలింగంబు దనయుఁ గాంచి
తండ్రిమల్లయ్య పే రిడెఁ దనుభవునకు

సతనిసతిమహాలక్ష్మీపుణ్యాత్మరాలు

విశ్వనాథుండు కొమరుండు విదితుడతఁడు.

3

సీ॥ జగయ్యపేటలోఁజుంద్రమాళీశ్వరస్వామివారికిఁ దూర్పు భాగమందు
విశ్వేశ్వరస్వామివేరఁ గాశీలింగమును బ్రతిష్ఠించిన పుణ్యమూర్తి
యాప్రతిష్ఠకు వచ్చినట్టిభూసురులకుఁ బదివేలు పంచిన పరమదాత
దీక్షాని పోరి గౌరీకాహళములను శివునకు నిల్వినచేవకాఁడు;

తే॥ గీ॥ సతతపట్కాల శివసమర్పాపరుండు

సత్యసంఘండు గురుచరాచ్చరతుండు

రోహిలాలకుఁ జంకనిసాహసికుఁడు

సభినుతింపంగ వశమే? మల్లయ్యగరిను.

౪

ఉ॥ అర్యకులైకభూషణుఁ డనర్థగుణోజ్జ్వలుఁ డైన రాజలింగ

గార్యుఁడు రాజపట్టణమునందలిసత్రము సాగునట్లు లా

సూర్యశశాంక ముండెడి వసుంధర లిచ్చి స్వకీయమైన యా

దార్యము లోకమెల్ల బహుధా వినుతింపఁగ నొప్పె నెంతయున్.

గీ

గీ॥ రాజలింగాభిధునకుఁ దనూజు లైరి

ఘనులు పట్టయ్య సుబ్బయ్యయును నసఘులు

నందుఁ బట్టయ్య చిన్న సుబ్బయ్యను గనె

సూర్యనారాయణుం గనె సుబ్బయ్యయును.

౬

కం॥ లింగయ్యసుగుణసంప, త్తిం గొనియాడంగ నెట్టిధీమంతులకై

సం గానివశమే? పుణ్యమ, నంగా సతనిదియె యట్టిమానవుఁడున్నే.

౭

గీ॥ లింగయార్యుండు సతియై వెలుంగుచున్న

గొల్లపూడి వేంకటరాము కూర్చి కూఁతు

రైనవేంకటరత్నాంబయందుఁ గాంచె

దనుభవాతితయంబు సుతద్వయంబు.

౮

సీ॥ విఖ్యాతసుగుణాఘ వేంకటరత్నాంబ రాజత్కృపాపూర రాజ్యల

క్ష్మీ, ఘనకీర్తిసూర్యప్రకాశలింగము సతీరత్నంబు వేంకటరత్న

మనఘ, సతతస్వప్నద్వాసిచంద్రశేఖరుఁడలచంద్రశేఖరుఁడు నిన్నం

ద్రబుద్ధి,యగుచుఁ జెన్నారుదు రందు సూర్యప్రకాశంబునకుఁబ్రోథ
మజాయయాల;

గీ॥ పాటిలక్ష్మీపతితనూజ పరమసాధ్వీ
రాజ్యలక్ష్మీ రెండవభార్య రాజ్యలక్ష్మీ
ప్రథిత శ్రీరామకులజ యప్పన్నపుత్రీ
యం దతఁడు గాంచె నిరువుర నాత్మజలను.

౯

గీ॥ రాజ్యరత్నమ్మ పీఠభద్రీమ యనియును
నలరుదురు వారు రాజ్యరత్నమ్మ ధర్మ
వరపునన్నాసిదేవు కృపం గుమారుఁ
గాంచె సన్నాసిరాజాఖ్యఁ గనె నతఁడు.

౧౦

గీ॥ పీఠభద్రీమ వేంకటసూరసత్య
పార్వతిని గనెనక్కన్నె బందరుపురిఁ
దనరు మాజేటి సోమసుందరునికొమరుఁ
డైన బాపన్న రావున కయ్యెఁబత్ని.

౧౧

గీ॥ ఆయమకు హనుమ ద్వేంకటార్యమవ్ర
కాశరావ నుజన్మఁడై కలిగి కరము
తల్లితలిదండ్రులకుఁ దనతల్లిదండ్రు
లకు ముదంబిడి మిగులఁజెలంగుచుండు.

౧౨

తే॥ గీ॥ చంద్రశేఖరునకుఁ బెద్దజాయ యయ్యె
గొల్లపూడి జగన్నాయకుల తనూజ
సద్గుణాఢ్య పార్వత్యంబ సాధ్వీయందు
నతఁడు గనె హనుమల్లింగమనుతనూజు.

౧౩

తే॥ గీ॥ చిన్న భార్యయై యలరు మాజేటి వంశ
రత్నము మునయ్యసుత మంగరాజు సాధ్వీ
వడసె చంద్రశేఖర పీఠభద్రీరావు
ననఘు సీశ్వరరావుని నతనివలన.

౧౪

తే॥ గీ॥ వారిలోఁ జంద్రశేఖరపీఠభద్రీ
రావుపెదతండ్రి యైనసూర్యప్రకాశ

పింగమునకు దత్తుం డై చెలంగు నెల్ల

వారు దనసుగుణములను బ్రస్తుతింప.

౧౧

ఉ॥ తాతకు దత్తుడైనపెదతండ్రికిఁ బుత్రుడు వీరికాతఁ డా

సేతుహిమాచలాంతము ప్రసిద్ధి వహించిన మల్లయార్యుఁ డా

రీతియె వీరి యందును స్ఫురించును వీ రొనరించు సత్క్రియా

జాతముఁ బట్టి సూర్యుడనఁ జంద్రుఁడునా నొకపాటి వారలే ౧౨

సీ॥ జగ్గయ్య పేటవాసంబాతనికి వీరి యావాసమెన్న జగ్గమ్మ పేట, చంద్ర
మాళేశుండు జంద్రేశ్వరదేవుఁ డాపేట నీపేట నలరుచుండు, రా
యాలయంబులో నాతండువిశ్వేశు నీయాలయమున వీరిభవరాస్య
సర్వకామదఁ బ్రతిష్ఠం జేసిగ తఁడటఁ గావించె మఱియు సత్కార్య
ములిట.

తే॥ గీ॥ వాహనంబుల కొట్టును వాహనములు

వీధిడాబాయుఁ బ్రహరియుఁ బెద్దరథము

మంటపములఁ గట్టించి యామల్లయార్యుఁ

బోలి రీసూర్యచంద్రులు పుణ్యధనులు.

౧౩

సీ॥ జగ్గమ్మ పేటలో స్వాముల కెల్లప్పుడు ను రాగభోగంబులును మ
హాత్మ్య, వంబులు భృగుసోమవారసేవలు నఖండంబు నిరంతరా
యంబు గాగ, జరుగఁగాఁ దగిన వసతులనేర్పఱచిరి విజయనగర
మందు వెలయునయ్య, కోనేటితూర్పుదిక్కున వెలసిన యంజనా
త్మజుదేవాలయంబు చుట్టు;

తే॥ గీ॥ మంటపంబును గట్టించి మఱియునందుఁ

బంచముఖపావనిం బ్రతిష్ఠించి రుత్న

వార్ధముగఁ బ్రతివత్సర మచటియాంజ

నేయుకల్యాణమహాము వర్ణింప దరమె.

౧౪

గీ॥ మఱియు వడుగులుఁ బెండ్లిండ్లు మంచినీళ్ల

నూతులని దోట లని వేరె నుడువనేల

ఘనులు సూర్య ప్రకాశములింగమును చంద్ర

శేఖరుండు నెఱపని మంచినైపు లున్నె

౧౫

ఉ॥ సూర్యుడు సూర్యుడే తదనుజుండగు చంద్రుడు చంద్రుడే సమస్తార్యజనాభినంద్యగుణులై చెలువొందుట యందు సుస్థిరై శ్వర్యమునందు నాశ్రితుల సాకుటయందును బేర్చియందు నా దార్యమునందు ధర్మపరతంత్రతయందును గీర్తియందునున్. ౨౦

ఉ॥ వీరలుమాకుశిష్యులని పేర్చిని గొప్పలు చెప్పుచుంటినం చారయఁ బోకుడీ! బుధుల నాదిగ వీరికిఁ గీర్తిచిహ్నమై పేరు వహించు డప్పె విను వీధిఁ బ్రతిధ్వని పుట్టునట్లు లుచ్చైరవ మౌచు వీరిగుణ సంపద లెల్లను జాటుచుండెడున్. ౨౧

వ॥ బందరునకువచ్చినపుడు.

ఉ॥ వీరొ కమాణు బందుగుల వెంబడిఁ బెట్టుక పేర్చి మీఱమా యూరికిఁ దూర్పునం బెరుగుచున్న రసాలవనంబునందుఁ జెన్నారెడి యంటుమామిడులయంట్లఁగొనంగనవచ్చి దేశికా గారములం గనుంగొనుటకై మది కౌతుక ముప్పటిల్లెన్. ౨౨

సీ॥ మాయొండ్లకును వచ్చి మాకు సంతోషంబు గూర్చుచుఁ గూర్చుండి కొంతసేపు, కుశలంబు లడిగి స్వకుశలంబులనుజెప్పి నావలన విజయ నగరమందు, మున్నొకపరి గొంతవిన్నట్టియునుముందుఁ బ్రకటింపఁ బడు నాని వంటివత్రి, కారత్నముల ననేకముల వ్యాసిన కందు కూరి శ్రీగిరిపతిప్రేరణంబు;

తే॥ గీ॥ వలన నాచేత నొనరింపఁబడిన భోగ
నాథమాహాత్మ్యమను ప్రబంధంబునందు
శేషమును దాము వినిసంతసించి మఱియు
నామనోరథమునకు నానంద మంది.

చ॥ గురువులు మీరు మీకుఁ గల కోరికయుంగడు మానసీయమై పరఁగెడి నిట్టి కోరిక నవశ్యముగా నెఱవేర్చుమాకు సంబరమగు చున్నదింకఁ దగుపండిత కోటికిఁ జూపుండయ్య నత్వరముగనచ్చుకూర్పనకు ద్రవ్యము నిత్తుము మీకునాపుడున్

సీ॥ మేమందఱ మపరిమిత పరిభోషంబు చెంది దీవన లిడఁజెలఁగి పేర్తి
తనరవారేగి నేనును బండితాగ్నేసరులకుఁ జూపించి వారలకుఁ
దెలియఁజేసి నఁగావలసిన సొమ్మునొసఁగిరి మునుమున్ను ద్విసహస్ర
పుస్తకములు, కూర్పఁబడిన వందుఁగొన్ని వారికి నాకుఁ గొన్ని మొత్త
ము చాలుగు శతములును గీ॥ గాక షోడశశత పుస్తకముల సొమ్ము
మా యగస్త్యేశునిది వృద్ధిమాత్ర మర్థ, భాగమును గొందు మొ
క కొంతవఱకు దానిఁ గొనెడివారిదె తుది విడిచిన ఫలంబు, ౨౫

సీ॥ నువ్వుగింజ సామెతఁబోలి నవ్వఁదగిన
యట్లు నేనును ముందుగా నిట్లు వ్రాయ
వలసివచ్చెను దెలుపున్న వదలకుండ
సడువ వచ్చును గదయను నమ్మకమున.

౨౬

క॥ కృతిపోషకులగు వారికి, కృతికర్తల మైనమాకుఁ గృతిపతు లొక్కరే
సతతము సకలాభీష్టార్థతతులునొడఁగూర్చి ప్రోవు తగ్గదుఁ బేర్కె.

మహారాజశ్రీ కందుకూరి శ్రీశైలవతి బి. పి., గారు వ్రాసిన యుత్తరములు.

ఏలూరు శ్రావణ శు ౧

౧౦॥ కుశలమే? మీకు బంధుగులకు స్వస్థులందఱికిం దలం తహ

ర్నిశమును మిమ్ము నామదిని నిక్కము దానికిఁ గారణంబు నా
వశమే వచింప మీమధుగ వాణియే కాదగునంచు నెంచెదన్

భృశము బాధుండు భూపతిని నెచ్చటఁ బూజ్యుఁడు గాఁడొ చెప్పుమా.

౧॥ నాదు వద్యంబులను జూచి నవ్వవద్దు, శక్తికొలదిని విద్యాను రక్తిచేత
వ్రాతునేకాని యున్న దేహటవంబు, గాజు తానెంత మెఱసినఁ గనకమానె.

౧౦॥ ఆచంద్రాగ్రము గీర్తిఁ గూర్చునది కావ్యంబేకదా భావని నీ

వాచా భీరతఁ జూపి యొక్కకృతి విద్యద్బంధ హృద్యంబుగా

నీచిత్తానుమతంబుగా శివునివై నిర్మించితేనిం ధరి

త్రివక్రంబున దీప్తిఁజెందనది ముద్రింపింబునే మిత్రమా.

౧॥ మిష్టఁ బొగడిన మాత్రాన సొన్నరాదు, మణినిమణియన్న దోసమే గుణధురీణ
తస్వలన్నియు మన్నించి తమరువేగ, జాబువ్రాసిన నేగడు సంతసింతు.

ఆ॥ వె॥ తాన్ల లేపునండి తమరు వ్రాసిన జాబు, జూచిమోదవార్ధి వీచికలను

నొలలాడుచుంటి నొ బావ! యానదా, శివుని కరుణమాకు సేమమిగట.

౧౦॥ పట్టపరీక్షలో శివుకృపం గృతకృత్వ్యుండ నైతిఁగాని యి

ష్టట్టున లాఁ బఠించుటకు బాధలచేతను నాకుఁ బూర్వపుం

బట్టు కరంబుతగ్గుటను బట్టి పఠింపక నుంటిఁ గానిచో

ట్టులే యూరకుండునె మహేశుని వ్రాతయలంఘ్య మేరికిన్.

౧౦॥ లోకారాధ్యుండ మల్లికార్జునుండ! యాలోచింపఁగానీ వకా

యాకారుణ్యపయోనిధాన మగు నుద్యచ్ఛంకరాకారమై

మాకుండుఁచితి మీదయాపరత నన్మార్గంబు చేహారెఁ బో

లోకంబందునఁ గీర్తిఁ గాంచితిమి సుశ్లోకుండ వీవెంతయున్.

౧॥ కొత్త పదైనులేమైనఁ గొన్ని వ్రాసి, నారగి గ్రంథము వేగమే మీరుపూర్తి

చేసివఁపిన దానినే స్మరకాల, ముసనె యచ్చువేయింతు ముదముతోడ.

మేలూరు, }
2-4-06. }

కందుకూరి శ్రీశైలవతి.

౧౦॥ సేమమే మీకు బిడ్డకును జేడియ కమ్మకు బంధుకోటికిన్

నామన నెప్పుడల్ల పెడనన్నన విండులవై నె యుండు నన్

బాముల నేల బెట్టెనొ జవాబును వేగమే వ్రాయకున్న నా

కేమియుం దోచదయ్య నృపతీంద్రపురస్సున మాకు సేమమే.

ఉ॥ పేరయశాస్త్రీ గారును గవిప్రవరులృటి కొందఁజేను రం
భారమ లన్న ద్వంద్వపు సమాసము సాధువె యంచుఁ బల్క-ఁ గా
వారలుగాడు కాదనుచుఁ బల్కిరి కాపున దానివేగమే
మీరలు మార్చుచిడికలుగు మేలటు చేసినమీకు మిత్రమా.

గీ॥ ఘనులును సరఃసులునుమీరె కాని యెడల, రసమునకు మీరలేరితి వనతులైరి
వజ్రమునకు వెలుఁగు స్వభావంబుగాదె, కవిజనానందకరరసకవననిపుణ
చ॥ కవియను పేరు మీకుఁనగుఁ గల్పనఁజేసిన వారలందఱుకే

గవుల! స్వభావనిధుమగు కల్పనఁ జేసిన మానవుండు యీ
యవనిఁ బ్రశస్తిఁగాంచు బుధులందఱు వానిని మెచ్చుకొందుర
య్య వినుతికెక్కు- నీకృతి వయస్య! వశుంధరయందు నమ్ముమి.

చ॥ పొగడుచు నుంటినంచుఁ దలపోయకు మోచెలికాఁడని యూరకే
పొగడిన లాభమేమి రసపూర్ణము నీకవనంబు నూన మి
జ్జగతి బ్రశస్తిఁ గాంచు రవిచంద్రులు దారలునుండు దనఁగ-మే
లగణితకీర్తి వైభవము నార్జనఁజేసితి వయ్య! మిత్రమా.

గీ॥ తప్పలను మీరుచేయుదు రొప్పలనుచు, నెంచివ్రాసితి నీజాబుసేమిసేయ
నున్న వారలమీరు సేనూహఁజేయ, జాల మామకప్రియమిత్ర! నచ్చరిత్ర.

రాజమహేంద్రవరం.

16-2-07.

K. SREESAILAPATI.

శ్లో॥ వదనంసదనం త్విషాంజనే స్ఫుదతీయస్యతు సర్వమంగళా
నదదాతునదా సదాశివో మృదుతాంతేవచ సాంచమాధురీం.

శా॥ క్షేమంభావ మహానుభావ భవతాంభార్యాభాగిన్యారపి
కన్యాయాశ్చ భిషగ్ద్వరోపి కుశలీ శ్రీనాగలింగాహ్వయః
క్షేమంసోమకలాకలావకృప యా భూపేంద్రపుర్యాం మమ
బంధూనా మపికిద్మశం తవ మహాకావ్యం విశేషాశ్చకే.

మ॥ అవకాశం బాకయింతలే దయన వ్రాయంబునిశిం బద్దెముల్
భవుపేర్మనృటి గొన్నినాల్లిటులె యభ్యాసంబుఁ జేయంగవా
ణి వంశంబొఁ దమకైసరీతిసను భాంఠిన్మీరునన్నుకొ డ్దమిం
వవలెన్ దీనుని నాకుదారియును జూపంగా వలెన్మిత్రమా.

క॥ ఒడలెఱుంగక వ్రాయంగా, పొడఁగితిఁబద్దెంబులఁగడు తొందరవడిసే
చెడుగునుడుగుపాలంబడ, వడిఁగట్టితిఁ గావు మయ్య! వ్యర్థుని నన్నుకొ.

రాజమహేంద్రవరం.

6-7-07

K. SREESAILAPATI.

ఆశ్వా 1

విషయ సూచిక .

పుట. పద్య. మొదలు.

విషయములు.

8	42	„	పురవర్ణము
10	59	„	శివదేవుని వర్ణము
11	72	„	సర్వమంగళా వర్ణము
13	83	„	వివాహవర్ణము
15	98	„	చక్షుఃశ్రీతి వర్ణము

ఆశ్వా 2

21	3	„	వసంతమును వర్ణము
22	13	„	శ్రీవర్ణము
25	31	„	మనస్సంగాద్యవస్థావర్ణము
27	44	„	శివదేవుడవత్సలాపరబుచే భార్యతోఁజింతిలుట.
27	49	„	మునివర్ణము
28	56	„	ముని శివదేవునూరార్చుట.
29	62	„	దౌహృదవర్ణము

ఆశ్వా 3

32	3	„	గొడగుచి వర్ణము [దుముసుట.]
33	15	„	తలిదండ్రులుగొడగుచితోశ్రీశైలంబున కరుణ
34	21	„	గొడగుచి శ్రీగిరికిఁ దలిదండ్రులు తన్నురావల నుపడదనుటచేఁ జింతిలుట.
35	27	„	తలిదండ్రులు శివపూజానిషయరహస్యముల గొడగుచి కువదేశించుట
38	45	„	సూర్యాస్తమయాదివర్ణము
40	58	„	గొడగుచి, భోగేశుఁబూజించుట మొదలగు విషయములు
46	100	„	భగవత్సాక్షాత్కారము

ఆశ్వా 4

50	10	„	శివదేవుడు శ్రీశైలేశుతో స్వవృత్తంబు విన్నవించుకొనుట
51	22	„	శివదేవుండు సతీసుతులకు శ్రీశైల మహిమల నుడుపుట
58	65	„	శుక్లోదయాది వర్ణము
59	73	„	పాతాళంగావర్ణము

II

60	86	„	శ్రీకైలాశ్చత్వారికభగవత్
62	100	„	పర్వతమండల శ్రీపర్వతమండలము
63	103	„	పర్వతలింగమునకు మల్లికార్జునాభ్యుక్తులుగుట
64	109	„	సూర్యస్తమయది విర్రసము
65	118	„	పూర్ణసోమసాలంభనము
67	131	„	సార్వతికి శ్రమరాంబాభ్యువచ్చుట
68	142	„	క్షీణసోమదయ వర్ణనము
69	143	„	సూర్యోదయవర్ణనము
అశ్వా 5			
73	18	„	శ్రుతిగుణగోయ్యనందకు శివదేవుడు దునాది
		„	నీలగోపిచుట
74	27	„	గొడగూచి పశ్చాత్తాపము నొందుట
75	35	„	శివదేవుడు భోగేశుడు సాలనారసింహననుటకు
		„	నాశ్చర్యపడుట
76	42	„	గొడగూచి భోగేశు నెట్లుగ న్నడచేతుననందకు
		„	శివదేవుడు ఆత్మగతయగుచిందులుట, కుమారితో
		„	భోగేశసాక్షాత్కృతమును నమ్రననుటలోన గునవి
81	79	„	గొడగూచి భోగేశునిగూర్చి ప్రార్థించుట
82	85	„	భోగేశసాక్షాత్కారము

 ఈమూడుపద్యములును ద్వితియాశ్వాసము 29 పుటలో 62 వ పద్యముతుదిని వరుసగాఁ జేర్చుకొనవలయును.

గీ॥ తమకు సంతానకీర్తి మోక్షములు గలుగుననుట మునిపద్మబంధుండు జనుట వికస । నమును సంగోచమును దన్మనస్సరోజ । ములును మెలఁగె నాశ్రమసత్త్వములను మించి॥

గీ॥ దంపతులు మానిమాటలు దప్పకుండఁ శ్రీగిరికుని దమమనస్సీమలందు నిలిపియకలంకభక్తిచేఁ గొలుచుచుండఁ నరిగెనొకకొన్ని దినములనంతరమున॥

దౌహృదవర్ణనము.

గీ॥ శ్రీగిరికు ప్రిసాదంబు చెలికిసంగ । మగుచుంగననయ్యె నననడుమ మఱి ముందుఁ గ్రిందుమీఁదును గానక కినుకదాని రూపుమాపిన కుచకటులోపవికను॥

శుభమస్తు. అవిఘ్నమస్తు.

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము.

ప్రథమాశ్వాసము.

- శా|| శ్రీగౌరిం దనయంకవీరమునఁ బేర్చి న్నిల్చి వక్షోధరా
భోగంబందునఁజందనం బిడి “చెలీ! భోగ్యావృత్తిం జెందమిం
బాగానే”యన నవ్వుపార్వతి నభిప్రాయజుగా నెంచు నా
యోగిధ్యేయుఁడు శ్రీగిరిశుఁడు జిరాయశ్శ్రీలుమాణీపుత్రః॥ ౧
- ఉ|| తల్లికి నిర్జరగణమతల్లికి భూవిజితాత్మభూధను
ర్వల్లికి బాలచంద్రధరుబాహుల పేరిటిమేటిశాఖలం
దల్లిసపుష్పచల్లికి దయారమఁగాంచినపాలవెల్లికిఁ
మెల్లనఁజేతు లెత్తి ప్రణమిల్లెద నాశ్రితకల్పవల్లికిఁ॥ ౨
- ఉ|| శ్రీరుచిరాచిరప్రభ మశేషజగద్భృదయంగమంబు గో
త్రారసమూల ముద్భృతపరాగము ఒడ్ధగిరిశసఖ్యమున్
మారజనిప్రయోజకము మంజునటద్ధనభక్త కేకే చె
న్నారెడుకృష్ణమేళుము దయారసవృష్టుల మమ్ముఁ బ్రోవుతే॥ ౩
- ఉ|| అంగజుఁగన్నతల్లి కమలాక్షునిపట్టపుదేవి పద్మగ
ర్భాంగన కత్తగారును బయోద్ధికి గాదిలిముద్దుబిడ్డ మా
కుంగలయండ చందురునకుం దగుతోడు దయానిధాన మా
మంగళదేవతం గొలుతు మాకు నొనంగుత నాపె సంపదల్. ౪
- చ|| పలుకువెలంది పున్నెములపంట జగమ్ములుచేయుదంట ప్రా
బలుకులకుంగొటారు తెలిపక్కి-హుమాయవజీటు గట్టి నె
చ్చేలికిని లచ్చి కాత్మజుఁడు జిల్మవజీటున కగ్రజుండు నా
నలువ ప్రశస్తకల్పవల నై పుణీ నీపుత్ర నాకు నర్మిలిక. ౫
- ఉ|| నమ్మి భజింతు నామొగమునం దగురీతి నొయార మొప్పనె
త్తమ్ముల గేరునీమృదుపదమ్ముల నూపురమేఖలానిసా

- దమ్ములు గుల్కు నిండుప్రమదమ్మున బొంగి సటింపవమ్మయో
యమ్మ! దయాపయోధిని కదమ్మ! సుతు స్ననుబ్రోవు భారతీ! ౬.
- చ॥ కడుపెనుబొజ్జ నొక్కయరగమ్మునఁ గట్టికిరిటమందునం
బుడుతఁల స్థటించి తృణపూజకె మెచ్చి భజించువారి కే
యిడుమలు రానియట్టులు యధేచ్ఛ శుభంబు లొసంగువిఘ్ననా
థుఁడు గరుణించి మత్స్యటికె దోడనెపూర్తి ఘటించుఁగావుతె. ౭
- సీ॥ కనకకళిపు మదగజరక్తమత్త నృహరిమదనిహ్నాలు శరభసాఘ్న
గర్వాంధ దక్షమఖన్దంసనక్రియా విపులరౌద్రోన్నిద్రు వీరభద్రు
ఘనశిశింగ ప్రభాకలిత జటాఘటిత మణిమకుటుని బేతాళదేవు
ననితరవశ్యదైత్యహరణసంతోషితాఖిలామరచారు నలకుమాను
తే॥ గీ॥ సస్మదస్వవాయవక్రమాగతేష్ట,
దైవతంబుల మది సతితంబు నిలిపి
కొలుతువీరల సతిభక్తిఘోరవిఘ్న
ములను బొలియించి మత్స్యతిఁబూర్తిజేయ. ౮
- మ॥ వటభూజాతముక్రింద వృద్ధమును లెన్వానిం బ్రవేష్టింప ను
త్కటవేదాంతరహస్యము లైలిసి తత్తత్సంశయాగంబులం
బెటిలంజేసెనొయాకృపాళుఁ దరుణుం బెన్నోగలుకె గంపుతా
జటలం జండ్రకలఁధరించుఘను సశ్రాంతంబు నేఁ గొల్పెదన్. ౯
- శా॥ శ్రీపత్మజ్జనవాద్యమేయమహిమశ్రీకంబులై భక్తిమ
త్పాపధ్వంసనసాంక్షితికములు నై భద్రంబులై మృత్యుజి
హ్వాప్రశ్రీకత నొప్పబిల్వదళముల్ రుద్రాక్షులు స్థస్థమున్
శ్రీపంచాక్షరమంత్రరాజము నురుశ్రీయస్సుల స్థూర్భుతన్. ౧౦
- క॥ నందికి భృంగికిఁ జండికి, వంజనములు ప్రమథులకును బనవాదిధరా
స్యందనభక్తిధురంధర, బృందములకు మౌనులకును వినతు లొనర్తున్. ౧౧
- సీ॥ వల్మీకసంభవు వ్యాసునిఁ గాళిదాసుని భారవి న్మాఘుఁ జోరుభాసు
బాణు భట్టి మయూరు భవభూతి జయదేవు మల్లాణు బిల్లాణు మ
ల్లినాథు, వరరుచి స్త్రీహర్షుఁ బండితరాజు విద్యానాథు భట్టమురారి
భోజు, దండినివేంకటాద్వరిసుబంధునిఁగృష్ణు నప్పయయజ్ఞనసంతభట్టు

తే॥ గీ॥ దశవిధనిఘంటువులు చేసి దశదిశలను
యశముఁ గాంచిన యమరసిఃహాదిఘనుల
సంస్కృతకవీంద్రులను గడుసన్నుతించుఁ
గావ్యనిర్మాణకుశలత కలుగుకొఱకు॥ ౧౨

ఉ॥ సన్నయభట్టు నాంధ్రకవనపీఠమ ప్రిథితాభిధానసం
పన్నుని భారతం బనెడి పంచమవేదము దెల్లునేయ ము
న్తున్నగఁ ద్రోవఁ జూపినప్రపూజ్యుని శబ్దగణానుశాసను
స్సన్నుతఁ జేతు వర్ణగణశబ్దవిశుద్ధికి నాత్మనెంతయున్. ౧౩

ఉ॥ మిక్కుటమైనకీర్తి పుడమింజెలువొందఁగ ధర్మపద్ధతు
ల్చక్కనివైలి నెల్లరకు సంశయము ల్విడఁ దేలునట్లు పే
రెక్కినభారతంబు రచించినప్రోడ మహానుభావు నా
తిక్కనసోమయాజిఁ గలుగింతఁ గవిత్వపటుత్వసిద్ధికిన్. ౧౪

చ॥ ఇలఁ గలయాంధ్రసత్కువుల కెల్లఁబ్రమాణము భారతంబు నే
యలఘుఁడొనర్చి మెప్పుఁ గొనె నట్టిమహాత్ముని నన్న పాఠ్యతోఁ
దులఁదగువాని సాధుజనతోయజమిత్రుని సచ్చరిత్రు నే
నెలమిమెయిం బ్రబంధపరమేశ్వరుఁ గొల్పెద శంభుదాసునిన్. ౧౫

ఉ॥ తుమ్మెదగుంపు జన్మనుచుఁ దోయరుహమ్మును మూఁగురీతి సా
రమ్ముఁగ్రహించి పండితులు ప్రస్తుతఁ జేయుచుఁ జుట్టుముట్టఁగా
నిమ్మహిఁజేసె భాగవత మిద్ధచరితుఁడనర్థితాంకుఁ డా
బమ్మెరపోతరాజు పృథిభాయుతుఁజేయుత నన్న నర్మిణిన్. ౧౬

సీ॥ అలసానిపెద్దన్న కభివందనమ్ములు నందితిమ్మన్న కువందనములు
రామలింగయకుఁబ్రాణమము ల్పింగళసూరనకవికిసంస్తుతులునతులు
తెలగనార్యునకునంజులుబడిదముసూరనకుఁగూనిమంచితిమ్మకవిసార్వ
భౌమున కభినతుల్రాతులేనుఁగులత్కూణకవీశునకునుతుల్నా కునిక;

తే॥ గీ॥ నెవ్వరెవ్వరిగ్రంథంబు లింతమాత్ర
మైన తెలివిని బుట్టించె నట్టిఘనుల
కెల్లఁజేతులజోడింతు నీప్రబంధ
మవని నిర్దోష మైపూర్తి నలకుకొఱకు. ౧౭

క॥ శ్రీకాళినాథస్వయం, శ్యాకల్పు సఖండశివసమర్చనల్పుక్

లోకగురుం బ్రహ్మయలింగాకారుని సవరశివుని సభివాదింతుక్. ౧౮

క॥ ముదికొండవంశభవునిక్, సదయుని గౌరీపతితనుసంభవు సుగుణా
స్వమమంత్రీశాస్త్రీఘనకో, విదునిక్ రామేశగురుని వినుతింతుమదిక్.

సీ॥ కాళినాథకులాభిక్లృతరువు సల్లమార్యగురువు మొదలభినమించి,
హిలంకవంశసంభవరత్న మాలింగయమనీషిపదముల నాత్మగొలి
చి, ప్రథితతాజ్జేపల్లివంశభూషణ మగు వేంకటాఖ్యకవికి వినతులొ
సగి, వక్కలంకాస్వయపావనుండగు వీరభద్రవిద్యవ్తణిఁ (2 స్తుతించి

తే॥ గీ॥ శ్రీమద్దేవలికులాభిసోమసోమ

నాథశాస్త్రీంద్రునకు మ్రొక్కినమ్మకొలుతు

గుమ్మలూరికులాంభోధి కుముదబంధు

సంగమేశ్వరతార్కిక సార్వభౌము.

౨౦

క॥ చేగంటివంశమణి ఛం, దోగురు మృత్యుంజయాభిధుండైవజ్ఞుం

యోగజ్ఞానోదధినను, రాగాంచితచిత్తు మిగులఁబ్రార్థింతు మనిక్. ౨౧

ఉ॥ చిన్నతనంబునందు శ్రమఁజేసి యున్నము విద్య నేర్పుచో

సన్నఁబరీక్షఁజేసి సహనంబున నాకుఁదనంత లెస్సగాఁ

గొన్ని తెనుంగుపాత్రముల గొంకక చెప్పినమేటిఁజిన్నవి

య్యన్నమనీషి మాతృకులజాభరణుం బ్రణుతింతునిచ్చలుక్. ౨౨

గీ॥ మఱియు నాయెడ మిక్కిలి కరుణ కలిగి

వెలయువిద్వాంసులకు నెల్ల వేలకొలది

ప్రణతు లొనరించెదను మత్ప్రబంధరత్న

మునకు వన్నెల నిడియెద రనెడివాంఛ.

౨౩

సీ॥ ఏమహాత్మునకు వీరేశలింగారాధ్యమణి తపఃఖని మహామహుఁడు

తాత, ఏసత్యసంధున కాసర్వవిషయప్రచండుఁడక్షయ దేశికుండు

తండ్రి, ఏఘనునకు మనీషాఘను ల్మంత్రమూ ర్త్యాఖ్యవీరేశలింగా

ఖ్యులనుజు, లేయసఘునకు విధేయులు రామలింగాభిధుండును

మల్లికార్జునాఖ్యుఁ,

తే గీ॥ డాత్మజులు నాత్మజులు భ్రమరాంబసుంద

రాంబ యన్నపూర్ణ యనఘు లైరి యట్టి

వీరమల్లేశ్వరాధ్యు వీరశైవ

మతరహాస్యజ్ఞమాతండ్రిమదిదలంతు

౨౪

సీ॥ ఆత్రేయగోత్రజం డసఘండు నాగలింగారాధ్యుడలఘుడేయమ్మ
తండ్రి,యనఘు లక్ష్మీ దేవి యనఁ బేరుఁగాంచిన,తల్లి యేతల్లికిఁదాను
తల్లి,యధికమేధావంతు డా రామలింగవి ద్వన్మాన్యుడన్నయేధ
స్యతమకు, శ్లాఘ్యకార్య కరణచాతుర్యధుర్యుండు మల్లనారాధ్యు
డేమాన్య కనుజఁ,

తే॥ గీ॥ డధికపతిభక్తి లక్ష్మమ యనుగుసనుజ

యయ్యె నేయమ్మ కాభ్రమరాంబకు సనుఁ

గన్నతల్లికిఁబతిభక్తి కరుణ కీర్తి

కలపురంధ్రకి మొక్కిడఁ గరము భక్తి.

౨౫

గీ॥ తండ్రి యైక్యంబు నొందినఁ దానె మమ్ముఁ

బ్రోచి పెద్దలఁజేసిన పుణ్యమూర్తి

యన్నపూర్ణాభిధకు విభుం డమ్మఁబెంచి

నట్టిఘను బాపయారాధ్యు నాత్మదలఁతు.

౨౬

ఉ॥ వెన్నకు నొజ్జమార్గవపుఁబెంపునఁజిత్తము వాగ్విభూతిఁబే

ర్కొన్న నుధారసం బనఁదగు న్మోగ వజ్జునిఁగేలి నేయు వి

ద్వన్నతి మాకవిత్వరసపాటవ మీగి కడింది యంచు మా

యన్నను రామలింగకవి సంజలిఁజేయఁచుఁబ్రస్తుతించెడక

౨౭

సీ॥ పుట్టుపుమొదలు నేబుద్ధిమఁతుండు నాకుఁబ్రాణమిత్రం బాచుఁబ్రధ
నొసంగు, నాంధ్రగీర్వాణవిద్యారసగ్రహణ కుశలతనానెవనికిఁ గల
ధనంబు, పడివడి ముత్యాలవలె ప్రియ రాగశైలిని పురాణముఁజే
పుఘనుడెవండు, వైద్యమందును గవిత్వమునందును సమర్థుడగుచు
నెవ్వండలరారునట్టి,

తే॥ గీ॥ ప్రధితు శ్రీపతిపండితవంశమణిని

మల్లి కార్జునారాధ్యకుమారముఖ్యు

మత్పితృష్వస్త్వపౌతుని మదిగణింతు

నాగలింగమసీషి సనారతంబు

౨౮

సీ॥ భక్తిమై లక్షతోంబదియాఱువేలయయ్యల కర్చన మొనర్చినట్టిమే
టి, మల్లికార్జునమంత్రి మహాసీయుఁ డెవనికిఁబ్రపితామహుఁడు ని
త్యభక్తదాత, తాత భైరవమూర్తి తండ్రి బసవరాజమంత్రి సచ్చరితుం
డు మానసీయ, యచ్చమాంబ జనని యఖిలసద్గుణనిక రాధ్య లక్ష్మీ
దేవి యగ్రజాత.

తే॥ గీ॥ నాగమాంబిక సతి సుత నాగరత్న

మతిదయాపాత్ర మేను నై యమరునట్టి

కందుకూరివంశాబ్ధిరాకానిశాధి

పతిని శ్రీశైలపతిని నేఁబ్రస్తుతింతు.

౨౯

సీ॥ ఇంగ్లీషు మొదలిడి యేయేడునిడువకదానె ప్రప్రథమతఁదప్పకుం
డఁ, దత్తత్పరీక్షల సుతీర్ణుడైబియేపట్టమందుకొనినయట్టి దిట్ట, ఆంధ్ర
గీర్వాణవిద్యల బల్లిదుఁడు బద్వరచనాప్రవీణుఁడురాగవేత్త, జ్యోతి
షాలశిష్టాఁడు సకలసజ్జనమహానందప్రదుండు సన్మార్గవర్తి.

తే॥ గీ॥ పిన్నవాఁడు మిగులఁబ్రేరించి నాచేత

సీప్రబంధము రచియింపఁజేసి

శ్రీగిరీశుఁగలసి శ్రీశైలపతి యను

పేరఁ గృతినిగొనినధీరుఁడలఁతు.

౩౦

సీ॥ ముదిగొండవంశసంభూతమణులు వేదవిదు లాగమాంతకోవిదులు
సాధు, లఖిలప్రతిష్ఠలనాటి తేజినవారు లింగయవీరేశలింగయావ, ధా
నులు దండ్రి భ్రాతయుఁగాఁగ హైమవతీసాధ్వీ తల్లిగాఁడెల్లివి కలి
గి, పతిదేవత లనంగఁబరగెడిశ్యామలాంబయు భ్రమరాంబ యప్పలు
నుగాగ.

తే॥ గీ॥ భద్రజలజాస్య యనుజగాఁబతిని నన్ను

దైవ మని గొల్చుచుం జిన్నతనమునందె

యంబ వీరమల్లేశ్వరుం డనెడిసుతను

సుతునింగనియొప్పుదుర్గకౌ సతము శుభము.

౩౧

సీ॥ నిశ్చలైశ్వర్యులు నిరుపమభక్తులుమంత్రీసింహులు నిడమర్తివారు,
సఖిలదిగ్విదితు లనాదిసంపద్వంతులైనదారావారు సనుషమాను,లైన
దుర్గావారు సట్టిఁజెన్నావారు మాజేటివారును మండవిల్లి,వారు స
త్యంవారుఁ బత్తివారును బచ్చి, గోళ్లవారునుకొనకళ్లవారు

తే॥ గీ॥ మున్నుగాఁగలశిష్యులు మూడుపంద

లేఁబదిభవనములవారు నేకరీతి

భక్తిఁబూజింపఁబరఁగెడివాఁడ సాధు

జనవిధేయుఁడ మల్లికార్జునుఁడ నేను.

39

క॥ అనియిష్ట దేవతలకును,మునులకుఁ గవివరులకు గురుముఖ్యులకునుమ
జ్జననీ జనకాదులకును, వినతులనిడి సఖులఁదలఁచి విడిచిఁకుకవులకా.

షష్ఠ్యంతములు.

క॥ ఈశున కనతంసితరా, త్రీశునకు న్భూషితభుజగేశునకు గణా

ధీశునకుం దారాపథ, కేశునకు నిజాంఘ్రినిహతకీనాశునకుకా. 38

క॥ సాంబునకు భుజంగప్రా, లంబునకురమానుహృత్కలంబునకుఁగృపా

లంబున కంకస్థితహే, రంబున కాక్రీడితకుధరనితంబునకుకా 39

క॥ శంభునకు హృతాఖిలఖల, డంభునకును నిజకళత్రదారితదృప్య

చ్చంభునకు సదానతహృత,జంభునకుం ద్రిపురవిజయసరంభునకుకా.

క॥ భవునకు హృతభక్తపున, ర్భవునకు నేతాగ్నిదగ్ధభావభవునకుం

బ్రవిదారితసానుజదను, భవునకు దేవార్థదత్తబహువిభవునకుకా. 32

క॥ హరునకు వ్యాఘ్రాసురసం, హరునకు గిరిరాజకన్యకాత్యంతమనో

హరునకు నజ్ఞానతమోహరునకు నతిదృప్తదక్షయాగహరునకుకా.

వ॥ సమర్పితంబుగాఁ ద్రప్తసాదంబున నాయొనర్పంబూనినభోగేశ్వరమా

హాత్యం బను మహాప్రబంధంబునకు నాయకాభిముఖిరణవిజ్ఞప్తి

పూర్వకంబుగఁ గథాక్రమం బెట్లు లనిన.

36

క॥ అంగజదుర్మదభంగా, గంగాకలితోత్తమాంగ కంధినిషంగా

తుంగవృషేద్రీతురంగశు, భాంగా యెలకుర్తిమల్లికార్జునలింగా.

గీ॥ అవధరింపుముసర్వజ్ఞ! యఖిలనూప! విన్నవించెదనాకు నీషేర్చివలనఁ

దోచినట్టులుగాగొడగూచికథను, శ్రీబసవపురాణాంబుధిఁజెలఁగుసుధను

క॥ భోగుల కావాసంబై, భోగేశ్వరునకును ముఖ్యపురమై భువిలో
 భోగవతీపురమునఁగా, భోగేశ్వరపురమ మరును బొగడంబడుచున్
 గీ॥ ఆపురంబునమున్న తగోపురంబు, భూపురంధ్రీకిమణిమయనూపురంబు
 ధరఁగిలవిద్యలకు నెల్లదాపురంబు, కలుములకు నెల్ల నెల్ల దెకాపురంబు
 గీ॥ మందిరములిందిరామణిమందిరములు

సతులుసౌందర్యవిభవవసతులు వారి
 పతులు తనుకాంతిజితరతిపతులు వారి
 సుతులు సకలసద్గుణసమన్వితులు పురిని.

రర

క॥ వర్ణాశ్రమధర్మసమా, కర్తృపరిభూషితస్వకర్ణులు భగవ,
 ద్వర్ణనగురు గోకర్ణులు, కర్ణులు దాతృత్వమున నగరినద్వర్ణుల్.
 గీ॥ పురితురంగంబులకు వేగమునఁదలంకి

రగ

పో? కురంగంబులు పహించె ముఖకువర్ణ
 భావ మని సాది యగు సతిబలుండు గదిసి
 యోడి యతిరూపతపహించియుండు నెపుడు.

రఁ

గీ॥ ధరములును దలకిందు లై పురగజంబు
 లకు భయంపడి తరలెడిఁ జికితములయి
 నీరుగారవైదంతినా నీరదములు
 దంతులకు నీరదముల కంతరము లేదే!

చ॥ చలువలరేడు బట్టణపుసౌధతలంబులపజ్జ నేగుచోఁ
 జెలియలఁగూడి యాడు సరసీగుహలోచనల స్మరంగియిం
 పలరఁగమోపు లానునెడ నయ్యమృతంబు నదోష్ణసీమలం
 దొలికెనొ! కా దటన్న నమృతోష్ణ లనం బని యేమి వారలన్

గీ॥ భోగనాధుని గొలువ నభోగభావ
 మెడలు నని యెంచి పురి వసియించు నలన
 భోగకాంతలె తద్దయ భోగకాంత
 లగుచు నవిఫలసౌందర్య తైరిభళీర!

గిం

గీ॥ అమలభావంబు గాంభీర్య మధికకీర్తి
 యధిగతామరసత్వంబు సనుపమాన

వసునమ్మద్ధి కలిగి పురి నరమునందు

సరసులనుబోలు సరసులు దరమె పొగడ.

గీ.౧

ఉ॥ ఆటలఁబాటల న్నరగి యాపురిఁబువ్వులతోఁటలందు స

య్యాటముల న్మెలంగు జనరాండ్రకుఁజొక్కి భ్రమించుగండుతా

తేటలుతోడిచాలు పువుదీవియ లంటుచుఁ బాటఁబాడుచుక

గోటి కొకండెపో! రసికకోటులఁ దేటులఁగూడుఁబోటులక.

గీ.౨

క॥ ఆపురమున నీశ్వరపూజాపరతంత్రుండు వేదశాస్త్రపురాణ

వ్యాపకుఁడుదానశీలుఁడు, శ్రీపూర్ణతథార్థతత్తుండుజెలఁగుచునుండుక

చ॥ పరులధనంబు టన్నఁబొరచాటుగ నైనను కన్ను నిప్పుఁ డా

నరమానఁ డధిపంఘములఁ నిద్దయునలతననుండఁజేయు మం

దిరమాన మడ్రోసాన్నములఁదృష్టి నొసంగుచు నుండు నేసికిక

దురతిశయంబు నన్యజనదూషణచున్న వెలుంగఁడెట్టివో.

గీ.౩

క॥ విద్యానిధి యతఁ గురునయ,

విద్యాద్భుత కృపును సఖులనిద్యలఁ గజపుక

విద్యానిధి యొరులకుఁ దన,

విద్యలఁ గజపుటకు నెపుడు వెఱఁగనఁడెందుక.

గీ.౪

క॥ ఆధర్మరతునకు న్నతి, యైశరణిం దగె నుశీల యను తన్వి సదా

రాధసలాలన సౌంద, ర్యాధారక్షోణి సద్గుణాంచిత యగుచుక.

గీ.౫

సీ॥ ఇరుగనిపొరుగని యెన్నఁడేయిఁటికిఁబోచు పోయినను గొబ్బననె

నచ్చుఁ, బనిపాటలొరులు నెప్పకమున్నె చూచుఁ జెప్పినఁదప్పకుండఁ

దావిని యొనర్చు, అప్పునప్పుల నెప్పు డెదుగ టెవ్వారల నడుగువారల

కెల్ల నిశుచు నుండుఁ, జట్టపక్కమలను జూచుఁ గారనమునఁ

దనుఁజూడకున్నఁ దాఁగనల బెపుడు.

జే॥ గీ॥ సిరియు సంపద యొప్పు మచ్చరపులేమి

దయయు హింసింపమియు మాటఁదప్పకునికి

మొదలుగాఁ గలసద్గుణములకు న్నిక్క

యాపెఁ బొగడంగఁ జూమాయజుఁ డునక్క

గీ.౬

- కం॥ సతీ పతికి స్మృతీ సతీశీ, స్మృతతము సంతృప్తి సుఖము సంపాదించుకొ
మ్మీతిలో నే కా నాదం, పతులకు నెందైన సాటివారలు గలరే. ౧౮
- కం॥ ఆవిర్భవించె వారికి, భావప్రభవప్రభాప్రభావుండు జగ
త్తో విదుఁ డనఘుం డగుశివ, దేవుఁడు శివభక్తి మార్గదీపకుఁడగుచుకొ.
కం॥ కన్నులు దమ్ములకన్నలు, కన్నుల విండ్లనఁగఁదగునుకనుబొమలెన్నకొ
అన్నులకన్నుల కతఁడే, కన్నుల విల్కాఁడు మరుఁడుగలఁడే చూడకొ.
ఉ॥ అందనిమానినపండు జతురాన్యలతాంగుల కంగజన్ముచేఁ
గందనిపూలచెండు జరకాలము నోచిన యే వెలందికో
చెందినోముపండు శశిశేఖరభక్తులలోన నీతఁడే
ముందుగఁ నొప్పుచుండు సనఁబొల్చుచునుండు ధరాతలంబునకొ.
- ఉ॥ దబ్బర లాడఁబోఁడు తనతల్లికిఁ దండ్రికి మాటు చెప్పఁ డే
గుబ్బెత వచ్చికోరినను గూడఁడు దూఱఁడు కూళలందు మే
నుబ్బదు మెప్పుమాటలకు నోరుపుకల్గినవాఁడె యాతఁ డెం
తబ్బర మాతనిం గనిన యాకృతకృత్యుల పుణ్య మెట్టిదో! ౬౨
- శా॥ ఆమో మాసాగసాకనుంగవబెడం గామందహాసంబు తీ
రామాణీకృమయోరుకుండలయుగోద్యద్గండభాగద్యయం
బానూధుర్యరసప్రభానమగువా క్కాప్రౌఢపాండిత్య మే
భామాపుణ్యఫలంబా! యం చనని శంపాగాత్ర తెందుదురే. ౬౩
- గీ॥ ఇట్లు సౌందర్యసుగుణసమ్మద్ధుఁడగుచు
నెల్లదిక్కుల మిక్కిలి నెన్నికఁగని
పేరుదెచ్చినసుతునకుఁబెండ్లిజేయ
వలయు ననితల్లిదండ్రులు దలఁచుచుండ. ౬౪
- ఉ॥ కుండలి పండితుండు ఫణికుండలభక్తుండు గార్యసాధనో
ద్దండుఁడు భూసురుం డతిధి తా నొకఁడింటికి వచ్చుచుండగాఁ
బండుగ నేడు మా కనుచు భక్తి నెదుర్కొని తోడి తెచ్చి యా
పండితుఁ గారవించి మృదువాక్కుల నాతని కాతఁ డిట్లుకొ. ౬౫
- ఉ॥ ఎచ్చటనుండి వచ్చితి రికెచ్చటి కేగెదఱ రేమికార్య మీ
రిచ్చటి కేగుదెంచుటయు నేము గృతార్థుల మాటకేకదా!

చెచ్చెర మాకు మీరెఱుకఁజేయరె? వేడుక యయ్యె నావుడుక
మెచ్చి వచింపగాఁ దొడఁగె మెల్ల న నాతనితోడ విప్రుఁడుక. ౬౬

శా॥ శ్రీరత్నాకరమేఖలామణిమయశ్రీనాకలాపంబు ర
మ్యారామమ్రవిహారచిత్తజ హయవ్యాహరచౌర్యక్రియా
ధీరాధీరవిలోకనాజననముత్కీర్ణంబు సప్తస్థలా
గార ప్రోజ్జ్వల మొప్ప మాపురము భాగ్యస్థాననామంబునక॥ ౬౭

గీ॥ అస్వగంబున వసియించుఁ గొప్పకీర్తి
కలిగి నత్యచిత్రుం డనుఘనుఁడు భక్తి
కొలఁచి శివునిఁ బూజించుచు నలఘురక్తి
బుద్ధిమతి భాగ్యయై కొల్వఁ బూర్ణకీర్తి. ౬౮

ఉ॥ మేడలు మిద్దెలుం బురులు మేలుబవంతులు దొడ్లు దోటలుం
బాడియఁబంటయు న్నిఖిలభాగ్యము లున్నను విజ్ఞప్తఁగఁ డే
బాడ మెలంగునో తెలియశక్యమే? వేయననేల చూడుఁ డీ
వేడుకగంబులుం నతని కీడు గనంబడరా దొకింతయుక. ౬౯

సీ॥ అత్తకు మామకు నఖిలోపచారము ల్పక్రమంబుగ నెమ్మి నలుపు
చుండు, బావల మఱియలపనుల మాందుగఁజేయు, నాఁడుబిడ్డలయె
డ నణఁగిమెలంగుఁ, బతియొద్దబహుభయభక్తి యుక్తిఁజెలంగుఁ దో
డికోడండ్రోఁగూడి యుండు, నల్లికిఁడండ్రికిఁదగినకీర్తిఁఘటించు బం
ధువులను గౌరవముగఁ జూచు;

శే॥ గీ॥ నతిఘులకు నెల్ల నేవేళ నధికసంభ్ర
మమున పడనిసశాల్యోదనముల సాద
రముగ నిడు బుద్ధిమణిగోడ గమణు లెవరు
సాటిరా రినఁ జను వేయిమాటలేల. ౭౦

క॥ భూతలరతకునుమాయుధు, లాతరుణియుఁబతియుసతతమతివేలయశం
బేతీరునఁ జేకూరునో, యాతీరుననే నటించు రరిదిగ జగతిక. ౭౧
క॥ వారిరువురకు జనించెను, వారిజముఖ వారిజాక్షి వారిజగళయుక
వారిజకర వారిజపద, మారునిదొనయనఁగ సర్వమంగళమతయై.

శీ॥ చెలునచెలునంబు చర్చింపఁ జేతఁ గాక
చిలునజేడ డగ్గోగతిఁ బడి తలలు నంచె
ననఁగ జడఁబొడఁగని జడ మైనకారు
చుట్టు నిలువున సేకాట యట్టురంబె. 22

శీ॥ బాలసౌఖ్యేల్య మభ్యసించంగ నచ్చి
వీలుగానక వెల్ల నై వేచి యెపుడు
చాణి తలవాకిట నె యుండు వారిజాక్షి
సుగుణసంపత్తిఁ జూచినఁ జోన్య మగును. 23

శీ॥ కన్నెగుణముల గణయింపఁగడఁగి యోడి
తెల్లపోయి తా జీవించఁజెల్ల దనుచు
విషము మింగియు శివుఁడు జీవించి మూలఁ
బడియె నిక నేమి వచియింపఁ గడఁగువాడె. 24

శీ॥ సకలజగదద్భుతాకారసౌష్ఠవంబు
సుగుణసంపత్తి సుకులప్రసూతి కలిగి
చెలఁగు మానర్వమంగళాజలజముఖిఁ
దగినవాడని విని భవత్తనయుఁ జూడ. 25

క॥ నను నాసత్యవ్రతుఁడఁ, పిన నిట కేతెంచినాడఁ బేరు సుధర్మం
డనివాడుదురు పురోహితుఁ, డనువారి కటన్న వినితటాలునవారున్.

మ॥ సుతు రప్రించినఁడన్మనోహరవయశ్శోభాశరీరప్రభా
మ్భుతసాహిత్యకవిత్వశక్తులకు సంకోషించి తా నట్లు నం
పతులం గన్గొని పల్కె మీసుతున కాపద్మాస్య యాతన్వికిం
జత మీపుత్రుఁడె వేటులేరు ధరణీచక్రింబుగాలించినన్. 26

క॥ ఏతాదృశానుగుణ్యస, మేతుల వీరికఁ ఘటించి మెప్పొందుటకే
పో! తగిన పేరు లిడి యా, ధాతయు ననుకూలుఁడయ్యెఁడడగేమిటికిన్

క॥ మాసత్యవ్రతుకన్యసు
మీసుతునకు నిచ్చి జగము మెచ్చఁగ మేమీ
మానమునఁబెండ్లిఁజేతుము
నే నుమ హూర్తంబు నరయఁ బిలువుఁడు బుధులన్. 27

కం॥ నావిని తగుసంబంధం, బే పచ్చె నటంచుఁబొంగి యియ్యకొనుచువే
దైనఁ శిఖామణులక, రావించితమరును వారురాధాంతముగఁగ
స॥ పంచాంగశుద్ధిసహితంబు, నేకవింశస్త్రహాదోషరహితంబు సగునొక
యుత్తమోత్తమసుముహూర్తంబు నిశ్చయించి రంత ధర్మరతుండు
సమాగత సిద్ధాంతి జనంబుల నుచితాధికసత్త్వతుల బహూకరించి,
ననిచి సుధర్మ సాపూపంబులగు మద్రసోపేత భోజనంబుల సమూ
ల్యంబులగు మణిమయాంబరాభరణంబుల సనాఘ్రూతపూర్వ
పూర్వ సౌభధురంధరంబు లగు నౌక్సంధనాదులఁ బూగకన్నురై
లాలవంగి నాట ప్రముఖపూర్ణంబు లగు తాంబూలంబుల గౌరవిం
చిన, సతండును సంతోషపరచుండై సకలబంధమిత్రపురోధఃప
రివారసహితంబుగ సావకాశంబుగఁదరలి సుముహూర్తంబునకు
దయచేయుండని సభాజనంబున ధర్మరతు వీడ్కొని భాగ్యస్థానన
గంబునకుం జని బుద్ధిమతీసత్యవ్రతుల కీవృత్తాంతంబు సవిస్తరం
బుగా నెఱిగించిన, వారు సపారసంతోషపారావారంబునం దేలి
యత్యధికసంతోషకరంబులగు సత్కారంబుల సుధర్మ గౌరవించి
యనిపి సుముహూర్తంబు బ్రత్యాసన్నం బగుటం జేసి ససంభ్ర
మంబుగ.

౮౨

గీ॥ పెండ్లి పను లెల్లఁజేయించి నిలువఁ దగిన
వారి సందఱి రావించి బంధమిత్ర
పారవిద్యత్పురోహితపరివృతు లయి
యొక్క యుత్తమోత్తమ సుముహూర్త మందు.

౮౩

గీ॥ సర్వమంగళతూర్యనిస్వనము లలర
సర్వమంగళలక్షణసహిత యగుచు
సర్వమంగళఁ దలపించు నాత్మమంగ
ళాంబు బెల్లి కూతుంజేసి రంత నచట.

౮౪

గీ॥ ధర్మరతుండును శివ దేవుఁడగినరీతి, బెండ్లికొనుకునుగావించితిండ్లు దీర్చి
బంధమిత్రపురోహితభటులఁ గూడి, పల్లకీతోడనూ రేగిబండ్లు నెక్కి.

గీ॥ వెడలి భోగేశ్వరపురంబు వీడి కొన్ని
పయనముల సుఖముగఁ జేసి భాస్కరుండు
పొడముతటికి భాగ్యస్థానపురబహిరుప
వని విడిసిరి రే పెండ్లి నాఁ బరిధవమున.

౮౬

గీ॥ దానిఁగనిపెట్టి వేగ సత్యప్రతుండు
బండ్లు పానక మాదిగా వలయువస్తు
సమితిఁ గొని తూర్వము లోక్త్రయ సపరివార
ముగఁ దదుపవని కేగి సమ్మోద మమర.

౮౭

క॥ మగవారలుమగవారల, మగువలుమగువలనుదగతమత్వముమీఱక
దగురీతి శారవించి వ, డిగ నూ రేగించి తగువిడిదిఁ జూపింపక. ౮౮
క॥ అంతట ధర్మరతుం డ, త్యంతామోదోద్భరితహృదంతరుండగుచుక
వంతజలుగుపనుల న్నలు, సంతయు నెడముండనట్టియావిడిదింటక.

గీ॥ స్నాతకంబును నెఱవేర్చి సావడంగఁ
దగినవారలు సావడి తగుపగిదిని
గూరుచుండంగ భానుండు గుంకె నపుడు
సాంధ్యకృత్యంబు లెల్లరు సలిపి రంత.

౯౦

తోటకము॥ సుముహూర్తము మించును చూడంగనే
ల! మహామహులార! వెలందుల వే.
గమ రండనుఁ డాతఁడు గ్రీన్మనఁ దా
మిముఁ దోడ్కొని రం డ నమే మిటకుక.

౯౧

మత్తకోకిల॥ వచ్చినార మటంచుఁ గొందఱు వైదికక్షీతినిర్జరుల్
వచ్చిచెప్పిన సంభ్రామంబున వార లందఱు నాగరుల్
మెచ్చగాఁ బురమేగి యేగిరి మేళతాళము లొప్ప సం
పచ్చయొన్నత మాకరగ్రహమందిరాంగణసీమకుక. ౯౨

తరళ॥ ఎదురుగాఁజని వారు వారల నింతయంతనరానిన

మృదమునం గొనిపోయి మందిరమధ్యభాగమునందుఁ గో
విదుల ముందరఁ గూతుచుండఁగఁబెట్టి పెండ్లికుమారునిం
పొదవఁ బీతమునందు నిల్చి మహోజ్జ్వలాంగులుపాడుచుక. ౯౩

గీ॥ సక్రమంబుగ మంగళస్నాన మెలమి
వేగఁజేయించి యుపయమవిధికిఁ దగిన
యట్లు కై నేసి వరునిఁ గల్యాణ వేది
వీతమందునఁ గూర్చుండఁ బెట్టి రపుడు.

౯౪

క॥ ఆలోపుగ నే కొందఱు, నాళికదళాయతేక్షణలు వే కన్యక
మేలగుజలకము లార్చి ను, చేలాదు లలంకరించి చేర్చిరి వీరికొకఁగా

గీ॥ వరునఁ దత్పురోధలు వధూవరులచేత
వరుణ లిప్పించి తెరఁ బట్టి వరునికడకుఁ
గన్యఁ దెప్పించి వరునకుఁ గాళ్లు గడిగి
దార వోయుం డటంచు మంత్రములు నుడివి.

౯౫

గీ॥ కన్యకాదాతచేతను గడుముదమున
దారవోయించి తెరఁ దీసి తద్వధూవ
రుల శిరస్సుల మంత్రార్థములను జెప్పి
యక్షతల నుంచి రఖిలనాద్యములు మోయి.

౯౬

చ॥ తెరతొలగించినంతనె తదీయవిలోచనమీనము ల్పుర
స్పరము నెదిర్చి లోబడక శక్తికొలందిని బోరుచుండ ను
ద్ధరమగులజ్జ యడ్డపడి త్రొసి యభాస్థలి నిల్పుచుండఁ ద
ద్గురుతనుభాప్రవాహములు గొంకకుండంచును దార్పు మాటికికొ

గీ॥ దంపతులచక్షురనిమిషదంపతు లభి
నవతదాస్యలావణ్యఘనప్రవాహ
ములకు నెదురీడు వలరాచవలలఁ జిక్కు
వడిన రాలేవనియొ యడ్డపడును లజ్జ.

౯౭

గీ॥ సర్వమంగళతూర్యనిస్వనమే లలర
సర్వమంగళకు శివునిసరణి సర్వ
మంగళకు శివదేవుం డభంగసర్వ
మంగళదసూత్రము నొగి గట్టెం గళమున.

౧౦౦

గీ॥ ఒండొరులపైని దంపతు లొకరి నొకరు
నిజసుగుణజాలజనితకీర్తి జలనిధుల
నిట్ల ముంచెన మనురీతి నెలమిఁ దలలఁ
బోసికొని రట్లు తలఁబ్రాలఁ బొలుపుమీఱు. ౧౦౦

గీ॥ తత్పురోధులు దగురీతి దంపతులకు
నుత్తరీమాంచలంబుల నోలిఁ దమల
పాకులు నోకలు స్వర్ణద్రాక్షతలును
దక్షిణలు గట్టి ముడివేసి యక్షత లిడి. ౧౦౧

గీ॥ ధరణిసురసంఘములతోడఁ దగుపనసలఁ
గరము నాశీర్వదించి యక్షతలఁ దద్వ
ధూవరుల శిరస్సుల నుంచఁ గోవిదాళి
మెచ్చ విడెముల సందఱి కిచ్చి రంత. ౧౦౨

క॥ శృంగారవతులు మేలిమి, బంగారపుఁబల్లెరములఁబసపక్షతలుం
మంగళహారతులు న్వలు, గంగం గలకంఠకంఠకంఠధ్వనులఁ.

సీ॥ మంగళం బతిలోకశృంగారమయులకు, మంగళం బజ్జాన్యసంపదలుల
కు, మంగళం బత్యబ్జమంజుళాంబకులకు, మంగళం బతిసుకుమారుల
కును, మంగళం బురుగుణమండితములకు మంగళం బఖిలాంగమం
డనులకు, మంగళం బనోన్యమానసోచితులకు, మంగళం బగణేయ
మంగళులకు;

తే॥ గీ॥ మంగళం బిలాతలరతిమన్మథులకు
మంగళ మఖర్వసౌజన్యమహితులకును
మంగళములు మాళివదేవమహితరణికి
మంగళంబులు మాసర్వమంగళకును.

గీ॥ అనుచు హాయిగఁబాడి యాయక్షతలను
దచ్చిరంబుల నుంచఁ బ్రధాన హేమామ
మును బ్రవేశాఖ్య మాహోమమును గ్రమముగ
వేగఁజేయించి యెఱ్ఱలు విధియుతముగ. ౧౦౩

క॥ స్థాపీపాకంబును దా, మోలిం జేయించి షడ్రో సోపేతముగం,
గోలాహల మమర నవ్వా, పాళులతోడ౯భుజించి రందతితోడ౯.

సీ॥ తొలినాటియలనట తొలంగిపో మరునాడు, విశ్రమించు చుచితవి
ధుల నెఱపి, తగఁదృతీయమున సదస్యావసరమునఁ, గనిపెట్టి విప్రు
లగౌరవించి, యనుచార మగుటచే నలుగకదీరక, యలిగి నాల్గ
వనాటియలుకఁబుచ్చి, తచ్చరమక్షపఁ దగురీతి శేషహోమమ్మును
దీర్చి సమంజసముగ;

తే॥ గీ॥ ఐదవదినంబునను రాత్రియందు నాక

బలిని నెఱవేర్చికొని తగుబహుమతులను

బడసి కలవరపాటుతో వారు బాల

నప్పగించినఁ జేకొని యాదరమున.

౧౦౭

గీ॥ పెండ్లి కూఁతు వెంబడిని రా వీలు కలుగు

వారి నందఱి బయనంబు వరుసఁ జేసి

యెలమి దండాటఁ దీర్చి యూరేగి బండ్ల

నెక్కి యేగిరి పురజను లెల్లఁజూడ.

౧౦౮

సీ॥ ఈయూరి కెన్నఁడు నిటువంటిపెండ్లివా, రరుదేరు టెమెఱుంగ మనె
డివారు, కుట్టనాదులయందుఁ గూడ మృదుత్వంబె హాస్యంబుల న్నవ్విరి
కనెడివారు, పిన్న పెద్దల గౌరవించెడివిషయం బటన్నను వారిసా
మ్రు నెడివారు, వారితో వచ్చిన వైణికాగ్రణుల కీయవనిలో సాటిలే
దనెడివారు;

తే॥ గీ॥ బెండ్లి కూఁతునకును దగుఁబెండ్లికొ డుకు

వీరియెత్తునకుం దగువారె వారు

వారికిని విరికిని మనస్సుద్ధ లేక

యయ్యెఁ గార్యం బనెడివారె యంద అహహా!

౧౦౯

గీ॥ జారులును జోరులును లేక సకలజనులు

సాధుభర్తను లగుటచే సధనులకును

మానధను లకు ధనహాని మానహాని

కలుగకుండుటఁబెండిలి కరముఁ జెలఁగె.

౧౧౦

గీ॥ పెండ్లి యన నదె వేరొకపెండ్లి పెండ్లె
 ధన మనఁగ న్యాయసంపాదితంబె కాని
 కన్నియల నమ్మికొని మూటఁ గట్టికొనిన
 ధనము ధనమె? పాపేఘసాధనమె కాని. ౧౧౧

గీ॥ కలుములకు లేములకు నేమి కలుగుఁ బోవు
 దగినయీడును సద్వంశ్యతయును దెల్పి
 సాధువృత్తియుఁ గలిగిన సన్వరునకుఁ
 గన్య నిచ్చినవానికే కలదు ఫలము. ౧౧౨

సీ॥ వ్యర్థంబుగా నింతభాగ్య మన్యుల కేల బోనియ్యవలె ననుబుద్ధి పుట్టి
 నడుమ నన్నము గల్గి కడుగర్వమున ముఖ్యులను బువ్వలేనివా ర
 నుచు విడిచి, కీడంచి మేలెంచఁబాడియో నని రని ముందు మనోవృ
 త్తి భూమిఁజూచి, నరునవావులఁజూడవలదు భాగ్యం బున్నఁజాలని
 యట్టిచాట్టాల వెదకి.

తే॥ గీ॥ తగనివరులకుఁ గన్నెల నారవోసి

తగుదు మని సిగ్గులేక యీధరణిఁ దిగు

యధములకు నెట్లు లభించు ననుపమాన

కన్యకాదానఫల మది ఘనులసొమ్ము. ౧౧౩

సీ॥ ఆదట వా రనాయాసంబుగాఁ గొన్ని పయనంబులను జేసిభాస్కరా
 న్న, మయసమయమున కాత్మపురీబహిరుపవనముఁ జేరి సాంధ్య
 కృత్యములఁ దీర్చి, భోగేశ్వరాలయంబునకు నూరేగుచుం జని దేవుఁ
 గొల్చి ప్రసాదముఁ గొని, మరలియూరేగుచు మంజుశాస్త్రీయహ
 ర్యంగణకాయమానాంతరంబు.

తే॥ గీ॥ చేరి చూర్ణోత్సవంబును జేసికొనుచు

సక్రమముగ గృహప్రవేశంబు నలిసి

భోజనాదిసంతృప్తు లై ముద మెలర్ప

నుచితకాలంబు గడపుచు నుండ నచట. ౧౧౪

సీ॥ సత్యప్రతుఁడుఁ దగునత్కారము లొనర్చి, బంధుమిత్రాదులఁబంపి
 తగిన, నారి భాగ్యస్థానపత్తనంబున కాత్మపుత్రికాజామాతృము

ఖ్యజనన, మానయనార్థంబుగా నంపిన న్వారి ధర్మరతుండును దగి
నపగిది, గౌరవించి పనుపఁగా శివదేవాదు లుచితకాల మచట నుండి
వారి;

అ॥ వె॥ వలన గౌరవింపఁబడి నెమ్మి భోగేశ్వ
రపురమునకు వచ్చి యపరిమితము
దబ్ధిఁ దల్లిదండ్రు తానుశీలాధర్
రతులఁ దేల్చి రంత నతుల నియతి. ౧౧౧
వ॥ శివదేవుండు యథాపూర్వంబుగ ననుదినంబును

సీ॥ వేగుజామున లేచు వేదంబుఁ బఠింపఁచుఁ దఱిమింపకుండంగఁదాన
మాడు, సమయంబుదాఁటక సఁధ్యవార్చును శిష్యసంఘంబులకునె
మ్మిఁ జదువుఁజెప్పు, దగినవారలతోడఁ దండ్రివేదాంతంబు దరుచు
చుండ నొదిగి తాను వినును, తల్లిమాటకు నడ్లు దాఁటక గృహ
కృత్యములఁ జూచు నతిథిపూజల నొనర్చు;
తే॥ గీ॥ వీధిపెత్తనమును జేయవెడలఁ డెపుడు
గంటఁ జూడఁడు గలుకుల గర్వపడఁడు
భోగనాథునిఁ దగురీతిఁ బూజింపె
చుండు శివదేవునకుఁ దుల్యుఁ డుండఁ డెందు ౧౧౨

క॥ రంగీకృతాంతరంగ ప, తంగేంద్రరథాంగ గిరిసుతాముఖజలరు
డ్భ్యంగా మునిమానసచ, కాంగా యలకుర్తి మల్లికార్జునలింగా

క॥ దారాన్వయాబ్ధిపార్విక, తారేటూర్వప్రకాశతఃసుజచంద్ర
స్ఫారహృదంతరసతతవి, హారా యలకుర్తి మల్లికార్జునలింగా. ౧౧౩

గీ॥ కష్టపడి పెంచుకొనిన నా కవనకన్య
నీకు దారవోసితి నయ్యనెనరుతోడ
నేలుకొను మతిసుకుమారి యెపుడు గష్ట
పెట్టుకుము మమ్మ సంతోషపెట్టు మయ్యో? ౧౧౪

క॥ దీనిం జదివిన వినిన మ, హాసరులకు నిహముఁ బరము నపవర్గము గౌ
రీనాథుఁ డొసఁగు సకలాం, హానాశనమిట్టిచరితముండు నెయందుక.

సీహరితగోత్రోద్భవుం ధైనమల్లమపల్లి యక్షయగురునకు సగ్రిమాత్మ,
 జుడుగణారాప్రతస్తుండు సాధు వౌపీర మల్లయాఖ్యారాధ్య
 తల్లజునకు, భ్రీమరాంబకుం దనూభవుండ విద్వత్ప్రసాదుఁ
 శౌరామలింగయ కవిరజుండ, మల్లి కార్జునుండ శ్రీమల్లి
 కార్జునకృపాలేశజకవన ప్రివేశుండనగు; తే||గీ|| నా
 దుభోగేశమాహాత్మ్యనామక ప్ర, బంధమందు
 నమొదటియాశ్వాస మిట్లు,ముగిసె నాచం
 ద్రతారకముగఁ దనర్చు,నట్లుచేయుతఁ
 వీనిఁ జందార్ధమాళి. శ్రీ. శ్రీ.
 శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

౨౦౦

పేజీ	—	పద్యం	—	తప్పు	—	ఒప్పు
౪	-	౧౯	-	ముదికొం	-	ముదిగొం
		౨౧	-	చేగం	-	చాగం
		౨౩	-	మఱి	-	మరి
౫	-	౨౭	-	నుధా	-	నుధా
		౨౮	-	బుద్ధిమంతు	-	బుద్ధిమంతు
౬	-	౩౨	-	చెన్నా	-	చన్నా
		౪౦	-	యెల	-	యల
౧౩	-	౪౪	-	బెల్లి	-	బెండ్లి

భోగేశ్వరమాహా త్ర్యము.

ద్వితీయాశ్వాసము

- గీ॥ శ్రీకర గుణరత్నాకర, బోకహితాచరణ దానలోల నకలది
గ్వాస్తీర్ణమహితకరుణా, శ్రీకంఠ కలాకలాప శ్రీశైలపతీ ౧
- గీ॥ అవధరింపుము సర్వజ్ఞి యఖిలనూపః
విన్నవించెద నాకు నీపేర్కవలనఁ
దోచినట్టులుగా గొడగూచికథను
శ్రీబసవపురాణాబ్ధిలోఁ జెలఁగుసుధను. ౨
- ఉ॥ దాత్రీము జాతివల్లులకు దర్పకసైంధవమైననికాళికి
సత్రము గాననేందిరకుఁ జక్కని మిత్రము బుష్పధన్వికి
బాత్రము షట్పదావళికిఁ జౌవ్వరసాంచితపానపాత్రీమున్
జైత్రము సర్వపాంథులకుఁ జైత్రము దోచె ధరిత్రీ సంతటన్ ౩
- గీ॥ లతలు బుష్పించి విలసిల్లె ఓతిరుహంబు
తెల్లఁ జిగిరించి మిగుల రాజిల్లె బొన్న
గున్నలను గూడి నవలత ల్లులుకుచుండెఁ
గోకిలార్భటు లఖలదిక్కులను నిండె ౪
- క॥ ఇందిందిరబృందంబులు, సందడుల స్వనుల మూఁగె సారసవిశిఖ
స్యందనములు వనరథ్యుల, మందగతిండరలసాఁగెమారుఁడు రేఁగెన్.
చ॥ చిలుకవజీరుఁ బుష్పవనసీమల నిల్చి యనల్పభక్తిఁబై
దలులు మహోత్సవంబుల యథావిధిఁ గొల్చి తదన్వితంబులౌ
ఫలములఁబొనకంబులను వారుణులఁ బతియిక్త తాచు నిం
పలరఁగ గ్రోలి పాచికల నాడఁ దొడంగిరి సఁభ్రమంబునన్. ౫
- సీ॥ ఆసమయమున భాగ్యస్థానపురమున సర్వమంగళయు సఖిర్వమంగ,
శముహూర్తమున నవలతవోలెఁ బుష్పిణి యైనఁదజ్జననీముఖాబ్జవద
న, లలరుచు గేహ డేహముల నలంకరించుకొనుచు శుభదతూర్యక
లనాద, మమరఁ బేరంటాండ్రీనందఱిం బిలిచి రావించి యుత్సవ
ముఁ గావించుచుండ.

తే॥ గీ॥ ధర్మరతునకు శుభలేఖఁ దమపురోధ
యగు సుధర్మచేఁ బంపె సత్యవ్రతుండు
ధర్మరతుఁడు సుధర్మనిఁ దగినపగిది
గారవించి పనిచియునుత్తంతోడ.

2

సీ॥ సముచితద్రవ్యఘనహితంబుగా నిజసహధర్మిణీముఖజలజముఖులఁ,
బుత్రమిత్రుం డౌ సుమిత్రుం బురోహితపుత్రుని సతని కళత్రమును
స, పరివారముగఁ బంప వారు భాగ్యస్థానపత్రసంబున కేగి పరిధవ
మునఁ, బుష్పాత్సవమ్మును బుచ్చి బుద్ధిమతియు సత్యవ్రతుండును స
లుపుగౌర.

తే॥ గీ॥ వములఁ బరితుష్టులై తగఁ బయన మగుచు
బహుమతుల నంది చని భోగపతిపురంబు
సుఖముగాఁ జేరి యచ్చటియఖలజనుల
నిర్భరానందజలనిధిం దేల్చి రంత

౪

ప॥ నిజోపననవిహారానుగుణసమయంబున.

క॥ శివదేవుఁడు దనసఖుఁ బు, ష్పవనికే గొనిపోయి యచట భాస్విల్లుసర
స్పవిధవితర్దిని గూర్చుం, డి వచింపందొడఁగె నిట్లు నెచ్చెలితోడ౯.

గీ॥ ధీకుశల యోసుమిత్రాఖ్య నాకు నీవు
మిత్రుఁడవును బురోహితపుత్రుఁడవును
గాన నేకార్యమైన సంఘటనఁ జేయఁ
జాలితివి కాంచి వచ్చితే? సకియ తెఱఁగు.

౧౦

కం॥ బంగారు మై మెఱుంగుల, రంగారు కురంగనేత్రరమణీయవయ
శ్శృంగారసౌష్ఠవములవి,నంగా మననయ్యెఁజెపుమునావినియతడు౯

కం॥ సంగాతి వగుట నావల, నంగా దనినుడువఁజాల సలినజనకు నై
సంగాని కానివని యై, నంగాని వచింతు వినుము నాతగుపగిది౯.

గీ॥ వెలఁదిముఖపూర్ణచంద్రుండు వెలయుచుంట
ధ్వాంత మునరాదు నీలాంబుదమును గాదు
మగువముఖశశి కూర్మ్యగ మగుటవలన
నుభయమున నీలనభమెపో! యువిదతురుఘు.

౧౩

- గీ॥ పొలఁతి నాభీహ్రదంబునఁ బొడమురోమ
రాజినాళమునఁ దగు నురోజకమల
కోరకములకు వికచత కూడ దనుచు
నజుఁడు గూర్చిన చంద్రు డౌ నతివమోము. ౧౪
- గీ॥ కాముకాగ్రగు లగుటచేఁ గలియఁ గూర్చి
నాన అనియెడి మే ల్బొంగువానములకుఁ
గట్టికొనినట్టి యా రతికమలశరుల
మీనుజెండాఁలె కన్నోమ లైతలత కరయ. ౧౫
- చ॥ కువలయచంద్రబింబములకు న్నడుమక సృజియించెఁ జెల్లరే!
భువనములం గలంచు ఘనముం దగ దన్న సఖిశిరోజబం
ధవనదమండలంబున కశస్థలిఁ దన్మృఖచంద్రునందుఁ గం
దొవల సృజించి మెప్పుఁ గనెఁ దోయజనంభవుఁ డెట్టకేలకు ౧౬
- గీ॥ గళము గా దది మడనుఁడు గదమునకు
గదిలునప్పుడు పూరింపఁ గడగి యెత్తి
పట్టు శంఖంబె యగుఁ గానిపక్షమునకు
నాగుణమూక్తాళి గురు వని చుట్టుకొనునె. ౧౭
- గీ॥ వళితరంగప్రకాశిలావణ్యరసన
ముద్ర మురుముఖచంద్రమస్ఫుర్తిఁ బొంగి
పొరలు నని యేమొ! ధాత యా పొలఁతిభుజము
లనుచుఁ జెలియలికట్టల నమరఁ గూర్చె. ౧౮
- గీ॥ మనసిజుఁడు జన్మధారుణి మారనటులు
గట్టికొనినట్టి మేల్మీబంగారుమేడ
లగును సతీయురోజములు గావనిన నీల
శిఖరములు మకరాంకము జ్వలఁగు లెట్లు. ౧౯
- గీ॥ కలికి నూగారు మారుని కత్తి తీరు
కలిగి చెన్నాదు దీనితోఁగలసి యాఱు
తూపు లని పేరు నారనఁ దొడఁగినారు
పద్మశరశూరునకుఁ దీనఁ బనులు దీరు. ౨౦

గీ॥ కలికి కుచకుంభములఁ బొల్పు కాముదంతి
 యారుతుండంబుఁ జూచి తా నీరుఁ ద్రావు
 నదమె పొక్కిలి కాంతోరుకదళికలను
 విదళముగఁ దలక్రిందుగా నదియె త్రోచె. ౨౦

గీ॥ లేదు నడు మని వర్ణింపలేదు మేలు
 జఘనవర్ణన మేఁ జేయఁ జాల నేల
 జగతి వర్ణించవలె దానిసాగను బళిర!
 పిఱుఁదులో యవి మారుని బిరుదు లహహా! ౨౧

చ॥ ఉరుముఖచంద్రబింబము బయోధరమండల మాకస్థంబు ద
 ద్వరకటిభూమిచక్రము నశిస్తలి నూరువులంచుఁ గంబము
 ల్పరిగ సృజించి జంఘ లని చారునిజాంకముల న్రచించి యా
 మరుఁడు ఘటించు కూర్మములె మానినికిం బ్రపదంబు లెన్నినన్.

కం॥ భారమ నారంభారమ, ణీరత్నము గూడఁ దగదు సీరజముఃఖికీ
 గీరమ నాయమ గీరమ, సారము నగ వగు సుధకు మసారము లలకల్.

గీ॥ హాస్యమున కైన నాజలజాస్యనోట
 దబ్బరలు వినరావు సందర్భమృదుళ
 మధురభావార్థగౌరవమహిమ తరుగ
 దహహా! యతివ వాక్యామృతమందు నెందు. ౨౨

ఉ॥ ఆ నగుమోముసోయగము నాకనుదోయిహారంగు నామెఱుం
 గా నునుచెక్కుటద్దముల యందము నా యరుణాధరంబుతీ
 రా నవబాహువల్లుల యెయారము నా చనుగట్ల యొప్పిదం
 బే నలినాయతేక్షణల కేనియుఁ గందుమె? విందుమే? సఖా. ౨౩

కం॥ వే యేల? మూర్తిమతి యై, నీ యనుపమభాగ్యరేఖ సీరజముఖగా
 నీ యవని నవతరించిన, దోయనుఁగా? నీదుపుణ్యమోహా! యనినన్.

కం॥ విని బళియని శివదేవుం
 డనురాగానందవిస్మయాంభోనిధుల
 స్మృనుఁగుచుఁ దేలుచుఁ దన యను
 గును బానున్ స్వసదనములకుం జని రచటన్. ౨౪

గీ॥ సర్వమంగళయును దనసకియ మైన
నిజపురోహితన్ను మవల్ల నిఖలలోక
విస్మయానందకరము లో ప్రియుని సుగుణ
ములను వినియుంట ననురాగజలధిఁ దేలె.

౨౯

క॥ ఇదెవో యదనని మదనుఁడు, గదనమునకుఁ గాలుఁదూఁగి గాటంబుగఁడ
ద్భృదయంబుల సంబుల వడి, వడలెక బ్రదిలెం నగీయపాటన మెల్లెక.

గీ॥ కమలశరునకుఁ దన్మనఃకమలయుగముఁ **తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ**
జన్మిన నాచి విరహాగ్నిఁ జేర్చి రాగ **గ్రంథము**
రసమున న్నడునిడి మెయిఁ బస తొలంగ **వస్త్రము సంఖ్య ౧౫౫**
వాసిపయి నూర్చి గుఱిఁ జూచి వైచి **తేది 12-5-94**

గీ॥ బండొరులపైని గోర్కెలు మెండుకొనియె
నడలె నిదురయు నొడలును బడలె బొడమె
నరతి పోయె సిగ్గురితన మమరె వెట్టి
స్మృతీయుఁ దప్పగఁ దొడఁగె దంపతుల కపుడు.

౩౨

ఉ॥ తల్లులు దండులీ విరహతప్పుల నెట్లు భరింతు మంచువే
యుల్లములందు జాలి దళుకొత్త నొకానొకమంచిమూర్తముం
దెల్లజనంబులుక బొగడ నేకముఁ జేసిరి వారి, వారు నం
పుల్లమనోరవిందు లయి పూర్ణసుఖాంబుధిఁ దేలుచుండఁగక.

౩౩

గీ॥ ధర్మరతుఁడు సుఖీలయుఁ దగినరీతిఁ
గొడుకుఁ గోడలు నేవింపఁ గొంతకాల
మఖలసౌఖ్యంబులను బొంది యంత నొక్క
నాఁడు కొడుకుతోఁ గోడలితోడ ననిరి.

౩౪

మ॥ కొడుకా? కోడలి? మీససర్వలకు మాకుం దృష్టి వాటిల్లె ని
క్కడి సౌఖ్యంబులపైనిఁ గాంక్ష లుడిగెం గాలంబు సార్థంబుగా
నడవి నౌనులఁ గూడి పుత్తు మిఁక నయ్యా? యమ్మో సద్వృత్తు లౌ
కొడుకు ల్గూతులుఁబుట్టి సౌఖ్యములు మీకుం గూర్పుత న్నిచ్చులుక

మ॥ అతిథు ల్వచ్చిన నాదరింపుఁడి యనత్యం బాడఁగాఁ బోకుఁడి
పతిపై భార్యయు భార్యపైఁబతియుఁ గోపం బూనఁగా రాకుఁడి

వ్రతము లేనేయుండి భోగనాథునకు నేన ల్పల్పుండీ నిచ్చులన్
సత మా కీర్తి గణింపుండీ సమత శిష్యవాతము న్రోపుండీ. 31

మ॥ అనిన న్నండలు జల్లన న్నిని విచారాకాంతులై గద్గద
ధ్వనుల న్నన్నుల నీరుగ్రమ్మనిటులన్ వాక్రచ్చిరా యిర్వరుం
జనునే? మ మ్మొడఁబాసి మీరు వనవానం బాచరింపంగ మీ
కనుకూలంబుగ నేవ సల్పుటకు మ మ్మంగీకరింపం దగున్. 32

క॥ ఏటికి నూ కీ సాధము, లేటికి నీ ధనగృహంబు లేటికి నీ యూ
శ్లేటికిఁ దోటలు విభవము, లేటికి మీపాదసేవ యే లేకున్నన్

గీ॥ తల్లిదండ్రులకన్న ను దయ గలిగిన

యత్తమామలకన్న నీ యవని వేరె

దైవ మున్నదె? మా కేమి దారి మీరు

నుమ్ము వీడినఁ జెప్పుండీ! మాన్యులార. 33

గీ॥ అనిన వినివారు వారితో నకట! మీరు

నగవకుండు మేము చెప్పిన పగిది వినుండు

భోగవిభు వీడఁ గూడ దెప్పుడును మీకుఁ

దల్లియును దండ్రి మామ యత్తయును సతఁడె 34

గీ॥ భోగనాథుండు దయ నేయు భోగభాగ్య

ములకు మావలెఁ దృప్తు లై యిల ననేక

వత్సరంబులు గడువఁగా వలయు నింటఁ

గానఁ గానకు గావీలు కాదు మీకు, 35

గీ॥ అని నుడివి వృద్ధసంతు లాశ్రమాన

నులకుఁ జనిరి యా యవదంపతులును నారి

మాట జవదాటఁ జాలక సాటివారి

తోడిపాటుగ గృహమునందుననె యుండి. 36

మ॥ సరసాలాపముల న్నవిత్యేరచన స్సంగీత సాహిత్య ని

ర్భరమాధుర్యరసంబుల న్నిజనిజప్రాగల్భ్యము లూచ్చుచుం

జిరకాలంబు పరస్పరాధికనుఖిశీనంగ్రహాత్మకతత

త్వరు లై సౌఖ్యము లొంది రాతరుణియుం దద్వల్లభుండు స్రహిన్

ఉ॥ అంతటఁ గొంతకాలమున కాశినదేవుఁడు మానసంబునకొ
సంతతి లేమి మిక్కిలి విచారమునం దనభర్తృపత్ని కే
కాంతమునందు నిట్టులను గంజదళేక్షణఁ నీవు చూడు మా
సంతకొఱంత లేదు మన కౌగిలలోపము దక్క నేమిటకొ॥ ౪౪

మ॥ స్థితిమూలంబు గుటుంబ వృక్షమునకుం జింతామహావల్లి కు
ద్ధతకుద్దాలము పూర్వపుణ్యములకుం దార్యాణ మక్షీణన
ద్గతికి న్నేతువు వార్ధకంబునకు నత్యంతోపకారంబు సం
తతి లేకున్న వృధా సమన్త మణుచుభ్యా! చెప్ప వే యేటికికొ. ౪౫

చ॥ సఖిలము లేని బావి జలజంబులు లేని కొలంకు కార్యని
శ్చలనము లేని చిత్తము రసంబులు లేని కవిత్య మర్థసం
కలనము లేని వాక్యము సుగంధము లేని లతాంత మెన్నఁడు
స్ఫలములు లేని భూరుహ మపత్యము లేమిని గాఁపురం బగుకొ. ౪౬

ఉ॥ మచ్చికఁ జేసి పిల్లలకు మాటలు నేర్పుచు మాఱు నల్లుచో
నచ్చియు రాని మాటలకుఁ బక్కున నవ్వుచు వేగ శాఁగిటం
గూర్చి శిరంబు మూర్ఛానుచు గూరిమి మీఱఁగఁ దెచ్చి దేనినో
యిచ్చి కృతార్థతం దనరు టెంత తపం బొనరింపఁ గల్గునో ౪౭

గీ॥ ఇటు లా కుటిలశిరోజును, నిటలాంబక భక్తిధనుఁడు నెనరునఁదనచెం
గటనుంచి సుతులు దమక, పృటికినిగనరామి మిగుల వగచుచునుండకొ

సీ॥ నిడుదకెంజడగుంపు నీ రెండలను గాయఁ దెలిబూది దెనలకుఁ దెలుపు
లొనఁగఁ, గటి నున్న చిటుత చెంగావి పుట్టము కావి పిల్ల మబ్బు
సొగసుఁ బెంపుఁ జేయ, వెన్నునఁ డిగిలించి యున్న కృష్ణాజిన
ముప్పరంబు చెలువుఁ గుప్పుచుండ, దండంబు న వకరకాండంబు
ననుకరింపగఁ గమండలువు చేఁ బరఁగు చుండఁ,

తే॥ ౧॥ దన్మనోముఖనేత్రపద్మములు సెలఁగ
గాఢమోహంధకారంబు గడకుఁ దొలఁగ
బాలపంకజబంధువు పగిది నటకు
వచ్చె నొకజడదారి తేఁ డచ్చెరువుగ.

ఉ॥ నచ్చిన నాతపోధనుని వా రెదురేగి మహామునంబునం
జెచ్చెర దివ్యవీరమునఁ జేర్చి యథావిధి సర్వస్వాద్యము
త్రైచ్చుంగ నిచ్చి వీనసల మెల్లన పీచుచుఁ బల్కి రీవిధి
స్వచ్చితై యన్మదన్వయము సావన మాటకుఁ దండ్రి! నేటికిఁ గిం
చం॥ మునికులపూర్ణచండ్ర! బహుపుణ్యఫలం బగు త్వత్సమాగమం

బునఁ గననయ్యెఁ గిల్పిషము వోయి మనంబు ఘనాత్యయాగమం
బునఁ గతకల్మషాంబువును బోలి నచన్సును గాయ మట్లే చూ
ననఘ! భవాభిమగ్నుల ననన్యశఙ్కణ్యుల మమ్ముఁ బ్రబోధవే. గిం

గీ॥ భోగనాథుని దయ మాకు భోగభాగ్య
ములకు నేలోపమును లేదు మునివరేణ్య!
నయను ముదిరెను లే దింతనఱ కసత్య
మనెడిపరితాప మొక్కటి యతిశయించె.

గిం

ఉ॥ సంతతి లేని వారలకు నద్గతి లే దని చెద్ద లంకు గే
మెంత యభాగ్యశాలులమొ యిప్పటి కేనియుఁ గాన రాదు ర
న్వంతయు వంశబీజము మహాత్మ! మముం దరిఁజేర్చు మయ్య! మీ
కెంతయొ పున్నెముండును మునిశ్వరసత్తును! యార్చరక్షకా. గిం

గీ॥ మాకు మానీశ! పూర్వజన్మప్రకృప్త

పాపఫలభూతతనుజాతహోపజనిత

ఘోరపరితాపశమనప్రకారనిపుణ

ముండునా! త్వద్దయారస మొండుదక్క.

గిం

గీ॥ అనఘ! వే యేల మీ పాద మాన మాకు

దిక్కులే రెవ్వరును మీరె ది క్కటంచు

సమ్మితిమి మమ్ముఁ బోచుట న్యాయ మనుచు

నొలుంగరే? మీరు ధర్మజ్ఞు లింతవారు.

గిం

చం॥ అస విని మాని యిట్లు లను నాతనితోడ గృహస్థరత్నమా!

విను మవి నేకయోగమున వెగ్గల మా ననవత్యతావ్యధ

న్వనితకుఁ దోడుఁ గూడి వగవం దగునా? నిగమాంతవేది పీ

వును శివదేవ! భక్తజనపూర్ణసుధాకర నద్గుణాకరా.

గిం

గీ॥ లేక యొకకొంత కల్గిన సాకఁ గొంత
రమ్య మగుబుద్ధి విద్యయు రాక గొంత
తగినసంబంధములు లేక ధరణిఁ గొంత
చింతఁ గలిగించు సంతతి కింత వంత.

గీ2

మ॥ జనకుం డెవ్వఁడు పుత్రుఁ డెవ్వఁడు సమస్తంబీశ్వరుండీవు ము
క్తి నపేక్షించెద వేనిఁ దత్త్వమును బోధింతున్ వృథాయాస మీ
తనుజాధీనఫలోద్యమంబు సుఖమా! తథ్యంబు నా వాక్యము
న్వినమా! నీవునుబాఱఁజూచుకొనుమా! విద్వజ్జనోత్తంసమా.గీ౩

చ॥ సుతశతకంబుఁ గన్న బలసూదనుఁడో యనఁ జెల్లు నా కురు
క్షీతిపతి యేమి సద్గతిని జెందె శుకాదు లపుత్రుఁ లాచుఁ దు
ర్గతిఁ గనిరే! యపుత్రులకుఁ గల్గదు సద్గతి యన్నఁ జెల్లు నే!
యతులును బ్రహ్మచారు లటు లైనఁదరింతురటయ్య! యిమ్మహిం

క॥ అనిముని యనిసనువిని వని,తనుఁగని తనుభవులవలనఁ దమకపవర్గం
బునుగిరుణింపుఁడటంచ నె, మునిసతఁడునుగడిఁదిపుత్రమోహముచనునే

క॥ అన విని ముని శనమనమున, ననురాగముమిగులఁదోపనాఁగినితోని
ట్లును శ్రీశైలవతిని మన, ముని నిడిపూజింపుడీ ప్రమోదముతోడఁ.

గీ॥తత్ప్రసాదంబువలనసంతానమబ్బు,గలుగుమోక్షంబుగడపటికన్యవలన
శివపురాణప్రసిద్ధమైచెలఁగునీదు,చరితమనిచెప్పివేమునీశ్వరుఁడుచనియె.

నీ॥ ఆరుకాళిందికి నవరోధములు దీఱఁబొక్కిలి సుడికిఁ బైకెక్క నాయె,
సంచనడలకు మాంధ్యము మఱిత పొసంగెఁజనుజక్కులకు ముక్కు
ల నలువలరె, జెక్కుటద్దములకుఁ జిక్కె భావశ్యమిక్షణమదాళులకు
నార్జవము వచ్చెఁ గానామృతమునకు, గలిగెదార్లభ్యంబు గళదరం
బునకు గాడ్గద్య మమరె.

తే॥గీ॥ నాపులింతలు బలమయ్యె నలరె యోకి

లింతలును వింతరుచులపై నింపు లెనగె

మేనియాభరణంబులె మిగుల బరువు

లయ్యె నయ్యెడ నవ్వికచాబ్జముఖికి.

౬౩

శీ॥ ఇట్లు నవమాసములు మోసి యింతి మూడు
వత్సరముల కొక్కొక్కరి వరుస గుణని
ధియు యశోధనుఁడు నను తనయులఁ గడకుఁ
గన్నియను మంగళ కరలగ్నములఁ గనియె.

౬౪

శీ॥ తగిన సుముహూర్తమున మహాత్మవము దసరఁ
బేరుఁ బెట్టిరి కన్యకుఁ బెద్ద లెల్ల
నిజమనోహరగుణముల నిఖిలజనుల
నూఁచి గొడఁగెడు నిది గొడఁగూచి యుచుచు.

౬౫

ఉ॥ వేదకుఁ బెన్నిధానము లభించినరీతి నెడారిఁ దృష్టచే
మేదినిఁ దూలువాని కొకమేటి సరోవర మబ్బినట్టు లే
రీదుచు ముగ్ధునాతనికి నెచ్చటిదో యొక నావ యందిన
ట్లాదళితాబ్జలోచనుల కబ్బిన యా సుత సమ్మదం బిడెన్.

౬౬

క॥ శ్రీనాగాంబాకృతపు, శ్యానల్పఫలా! విబుధజనానందకరా!
దీనావస! నిజశీర్తి, శ్రీనిర్జితశారదాభ్ర! శ్రీశైలవతీ.

౬౭

క॥ సూరిచకోరమృగాంకా, దారాసూర్యప్రకాశతదనుజహృదయా
గారా శ్రితజనముఖసర, నీరుహతరుణారుణకర! శ్రీశైలవతీ.

౬౮

శీ॥ కష్టపడి పెంచుకొనిన నా కవనకన్య
నీకు దారవోసితి నయ్య ! నెనరుతోడ
నేలుకొను మతిసుకుమారి యెపుడుఁ గష్ట
పెట్టకుము మమ్ము సంతోషపెట్టుమయ్య.

౬౯

క॥ దీనిం జదివిన వినిన మ, హానరులకు నిహముఁబరము నపవర్గము గా
రీనాథుఁ డొనఁగు సకలాం,హానాశన మిట్టిచరిత ముండు నె? యెందున్

సీ॥ హరితగోత్రోద్భవుండైన మల్ల మపల్లి యక్షయగురునకునగ్రిమాత్మ
 జుడు గణార్చావ్రతస్థుడు సాధు వా పీఠమల్లయాఖ్యారాధ్య
 తల్ల జనకు, భ్రమరాంబకుం దనూభవుడ విద్వత్సంహుఁ
 డౌరామలింగయ కవరజుండ, మల్లి కార్జునుడ శ్రీమల్లి
 కార్జునకృపాలేశజకవనప్రవేశుడ నగు; తే॥ గీ॥ నా
 దు భోగేశ్వమాత్మనామకకృతి, యందున
 ద్వితీయాశ్వాస, మైననిదియు, ముగిసెనాచం
 ద్రతారకముగఁ దనర్చు, నట్లుజేయుతఁ
 దీనిఁ జంద్రార్ధమాళి॥ శీ॥ శీ॥
 శీ॥ శీ॥ శీ॥

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము.

తృతీయాశ్వాసము

కం॥ శ్రీశారీముఖపంకజ, వాగమృతరసానుభూతిపండితభృంగీ

శా! గగనాంచితకేశాః, యాగవినాశాః పెడనపురాగస్త్యేశా. ౧

గీ॥ అవధరింపుమునర్వజ్జ! యఖిలహాప, విన్నవించెద నాకు నీపేర్మివలనఁ
దోచినట్టులుగాగొడగూచికథను, శ్రీబసవపురాణాంబుధిజెలఁగుసుధను.

గీ॥ ప్రత్యహమృతసేచనవర్ధమాన

కల్పలతవోలెగొడగూచి కరమువృద్ధిఁ

బొందుచు నోదరుల మించి పుడమిజనుల

నిర్భరానందరసనీరనిధినిదేల్చె.

౩

గీ॥ కలికి శివజతుండగుచు నాకమలశరుండు

పారుషము లేక క్షీబభావంబు దూటి

స్త్రీత్వమున భక్తిరసమున శివుండులోఁబ

డంగవేసినోషం బనంగజెల్లు.

౪

గీ॥ స్వర్గమున ఘృతాచిసౌందర్యరమఁ జూచి

సురలు దన్నుఁబొగడఁ జూచి యజుండు

గాచిపోసె నేమొ కనకంబుఁ గొడగూచి

గాధరితీసరులు గరము వొగడ.

౫

మ॥ నిజదేహప్రభ కోడితెల్లఁబడి వాణీభర్తతోజాళువా

రజతం బంచు వచింపసాగిరి నను నృక్షింపవే! నా మహా

రజతం బంచు వచింపజేసెఁబ్రజలనాజిలై గార్తస్వరా

హ్వ జగద్విభ్రుతమై కడాని కపు డాహా! కన్య సామాన్యయే ౬

కం॥ కందము కచబృందము కురు

విందము బెగవి వికనదరవిందము లడుగు

ల్కుందములు రదములు నుడిమ

రందము చిందము గళంబు రాజవదనకుళ.

౭

కం॥ మందమునడ చూపు మగమి

లిందము జడఁజూడఁగాఁగలిందజ యకా ము

క్లందమునకుఁ గందము మెయి

కుందన మనుకొందము ననకుందరదనకున్

౫

కం॥ కందము నా లే దాగా, యందము ఫణికన్యలందు నచ్చరలందున్

వందనములుదద్వర్ణన, కుం దరమాః మనకుఁగ న్నె గుణములువొగడన్

కం॥ ఏతాదృశగుణగరిమన

మేతతనుజలబ్ధమోదమేదురచేత్

బ్లాతు లగుచునా రుండఁగ

నాతనయకుఁ బంచమాబ్ధ మాగత మయ్యెన్

౧౦

కం॥ మంచిముహూర్తంబును యో

జించి యథావిధి తనుజకు శివదేవుఁడు శ్రీ

పంచాక్షరంబు నుపదే

శించి శినననుర్చ నభ్యసింపం జేసెన్.

౧౧

ఉ॥ మాఘము పుణ్యతీర్థజలముజ్జన శేష మహామహానురా

ద్యోఘము సర్వమానవకృతోపయ మాదిశుభావహాక్రియా

శ్లాఘము ఘోరకిల్బిషకృశానుకణప్రకరప్రశాంతికృ

న్దోఘము దోచె నయ్యెడ సమేయఫలప్రదతాత్యమోఘమై. ౧౨

కం॥ శ్రీగిరియాత్రాతత్పర, వాగమృతరసప్రవాహపటునినదసమా

యోగము బధిరితసర్వా, శాగజ్జమై చెలఁగె సకలజనములువొగడన్.

అయ్యెడ.

కం॥ ఆదంపతు లిరువురు న, మ్మోదంబున నేతదబ్ధమున నైనఁ జనం

గాఁడగు శ్రీగిరి కని సుత,తోడమ రిట్లనుచుఁజెప్పదొడఁగిరి పేర్కెన్.

ఉ॥ అమ్మరొ! మమ్మ సందఱఁ గృతార్థులఁ జేయఁగ శ్రీగి రీప్రుసా

దమ్మన మాకుఁగన్య నయి ధాత్రిఁ జనించిన మేల్లిజాళువా

బొమ్మరొ! మమ్మ నే కరణిఁ బూర్ణమనోరఘు లట్లు చేసెదో

నమ్మితి మమ్మ! మానినచనంబున ని న్నొకతారకంబు గాన్.

౧౩

కం॥ శ్రీగిరిశిఖరముగాంచుట, చేర గలుగును మోక్ష మనుటచేఁజుమి యేత
ద్యూగతజను లందఁజుజన, నాగిరి మముఁ గూడఁ బంపు చయ్యనఁదల్లి.

గీ॥ కన్య! యన్మత్కుల క్రమాగతము వ్రతము

కొలిచి కుంచెఁడు మనగంగగోవుపాలు

భోగనాథున కనుదినంబును సమర్ప

ణంబుఁజేయుట యిది యబంధ్యంబు మనకు.

౧౭

గీ॥ పుత్రయితముగ శ్రీశైలమునకు సత్తు

మనుచు మేమొక్కఁడెడ మల్లికార్జునునకు

మొక్కికొంటిమి యీచూసమున నె యటకు

సన్న లమ్మయు నేనును నరుగవలయు.

౧౮

గీ॥ ఎత్తుకొనుటకు దించుట కీడుకాని

దాన నతిసుకుమారివి దాని పర్వ

తాటవిన్యాఘ్రిభల్లభ యంకరంబు

రాకు మాతోడ మాతల్లి! నీకు మేలు.

౧౯

గీ॥ బొమ్మలను తెచ్చి పెట్టెద మమ్మ! నీకు

భోగవిభునకు నిత్యంబు పూజఁ సేయు

మిల్లు వాకిలి పదిలము తల్లి! గేపు

పయన మని చెప్ప నిట్లని పలికెబాల.

౨౦

శా॥ అయ్యో! సన్నోక దానినుంచి చనఁగాన్యాయంబె" మీ కియ్యెడఁ

నెయ్యం బంతయు నాఁ యెడం దరిగెనే? నేఁ గూతురంగానె? మీ

కియ్యలోచనయేల కల్లెనొ కటాఁ యే నొంటిగా నుండలే

నయ్యో? శ్రీగిరియాత్రఁ జేయఁ దగనయ్యో? నేను మీతోడునఁ.

గీ॥ చిన్న దానను భోగేశుసేవఁ జేయు, పాటిదాననె? మిమ్మెడఁ బాసియుండఁ

గలనె? యాపనియితరులవలనఁగాదె, శ్రీగిరికిరావలదె? నేనుజెపుమతండ్రి!

కం॥ అనవిని తనతనయను గని, కనికరమున నతఁడుపలికెఁగన్నెలమిన్నా

విను మనవ్రత మితరులుచే, నినఁ జెల్లదు కాన నీకె చెప్పఁగవలసెఁ.

గీ॥ కన్నెరో? మాకు నీయెడఁ గరుణ లేకకాదు, నీవాత్మజాతపుకాకకాదు

మాకువేరొక తెలువేమిలేకకాని, నిన్ను నొకదానినుంతుమే? చిన్నదాని

గీ॥ ప్రతముకడ ధర్మములయెడ చలవలయుఁ

బుత్రమిత్రకళత్రాదిమోహమనుట

నలనఁ బ్రేముడిని చలవలసివచ్చె

నమ్మ నీయెడ మా కాగ్రహంబె తల్లి!

౨౫

సీ॥ చిఱుతోండభక్తుండు ఛేదించి తనపుత్రుమాంసంబుఁ బెట్టఁడే? మాయ
మునిశి, పార్థుండు గయరక్షణార్థంబు తన ప్రాణసఖునితో వైరంబు
సలుపలేదె, భల్లగుండీయ్యడే పడఁతఁ బతివ్రత జాయగా నాదంభజం
గమునకు, బాపఁడు దసపూజఁ బాడుచేసినతండ్రి పదమును నఱుక
డే? యదయుఁడగుచు.

తే॥ గీ॥ వినుము మనము బరస్పరప్రేమ వదలి

వ్రతముఁ జెల్లింపుకొనవలె వారివలె నె

మోక్షమును గాంచవలె నమ్మ! ముద్దుగుమ్మ!

కఱపితిమి మున్నె పూజనక్రమము నీకు.

౨౬

క॥ అనవినిసుతతప్పదుతన, కనుకొనితలయూఁచెఁదండ్రియమ్మయుఁడమనె

మృతములనిముడనిసంతన, ముసఁబొంగుచునిట్టులనిరిపుత్రి కకునొగి

గీ॥ మఱచితిమి కొన్ని మరుగులు గఱపవలయు

గుఱుతు వచ్చెను విను మమ్మ కోమలొంగి

ప్రీతియును వత్తిచేయంగ నలను పడదు

పంకజాతారిమిత్రుల వాసరముల.

౨౭

సీ॥ గన్నేరు దామర కడిమియు సురపొన్న కంకేళిసంపెంగ కలువ మల్లె
నాగకేసరమును నందివర్ధనమును గొండగోగును గలిగొట్టు తుమ్మి
చేమంతి యుమ్మెత్త జల్లేడు మోదుగ జాజి రేలయు విరజాజి పొన్న
నిత్యమల్లికయు దింపెనయు వాకుడు ముల్కు ముల్లుగోగంటయు
మొదలుఁగలుగు.

తే॥ గీ॥ భూజముల పూలె తగినవి పూజ కడవి

మొల్ల మంకెన దిరిశన మొల్ల మొగలి

కానుగయు దాండ్ర మొదలుగాఁ గలుగువృక్ష

ముల సుమంబులు గూడవు పూజ కెప్పుడు.

౨౮

సీ॥ మా రేడు దులసి కవోరము దనసము మరువంబు జమ్మి గమనము
దేన, దా శేరుమద్దియు నేరేడు సురపొన్నయును దూర్వయును
గుళలుత్తరేణి, మొదలుగాఁ గలభూజముల పత్రములె విహితము
లందఁ దులసి బిల్వ మధికములు, యలరులలో నల్లకలువయుఁ గలి
గొట్టు ననము లన్నిటికంటె నొకము భక్తి.

తే॥ గీ॥ చిల్లులును గీటకంబులు జడలేక

కోమలమైన దళములఁ గనుమములను

గోయవలెఁ గోయునెడ నడుగుఁ గదల్చు

కుండగనె నజ్జలలోఁ బెట్టుచుండవలయు.

30

గీ॥ పనలుపుష్పించి మొడలుపుష్పములు రాత్రి

పూజ కెన్నండుఁ గూడవు పుత్రి! కేయి

బూచినట్టివి తగవ హఃపూజకొరకు

దాచి పూజింప బిల్వంబు తగును నుమ్ము.

31

అ॥ వె॥ ఇందువానరంబునందుఁగోసినబిల్వ, ప్రతములునుదాఁపవలనుపడదు

బోర్ల వేసివీనిఁబూజింపవలెఁడక్కి, నట్టిదళసుమములు బుట్టినటులె.

గీ॥ పూలుఁ బత్తిరి బూతియు భోగపతికి

సక్రమంబుగఁ బూజింపఁ జనును నప్ర

మాదమున మెలంగవలయు మాను మమ్మ

నెచ్చెలులతోడ నీయాట నేటితోడ.

32

సీ॥ ఉట్టిపైనున్నట్టి చట్టిగోనే మొన్నఁబెట్టితి కలకండఁ బట్టి! గనుము

అటుకులున్న వినుమి? యాక్రిందఁ బెట్టిన, పిడతలో మాముద్దుబిడ్డ! కొ

నుము, పొన్నాఁదిబుడ్లలోఁ బోసి పెట్టితి నమ్మ! బాలికా! మఱవకు

పంచదార, ఖర్జూరఫలములు గలవు కావలె నన్నఁ గొబ్బరికిని నీకుఁ

గొడవ లేదు.

తే॥ గీ॥ కల్లి! మనయింట గుడమును గలదు కొడవ

వస్తువుల కేమికొఱతమ్మ వనజవదన!

తండ్రి చెప్పినమాటలు దప్పకుండ

నడుచుకొను మమ్మ? భోగేశు నమ్ముమమ్మ?

33

క॥ ఇటు లాకుటిలశిరోజయు, నిటలాంబక భక్తి ధనుఁడు నెనరునఁ దమచెం
గటనుంచికొనుచుఁ బట్టిని, బటువైఖరి బోధపఱచి ప్రమదముతోడఁ

గీ॥ ఇరుగు పొరుగిండ్లవారికి నెఱుకఁజేసి

కన్నెఁగనిపెట్టుఁ డని చెప్పి కావు లింట

రేలఁ గాపుండఁజేసి యారేయిఁ గడపి

పగటి కృత్యంబులను దీర్చి పయనమైరి.

3౬

క॥ అమృతాసుర మణిమయమకు, టమ్మునకుం గొఱతయెశకటమ్ములకుభటా
శ్వమ్ములకున్నడచెదరవి, గొమ్మయుఁ గొడుకులును దానుగూడవటంచుకొ

సీ॥ దర్భాసనంబును దగుమడినంచియు, బుజముపై నొకత్రాటఁ బొందు
పఱచి, తాళాతపత్రంబు దండంబు నొకచెంబు దగినట్టిరీతి హస్త
ములఁబూని, శిరమున రాంకవోళ్ళిషంబుఁ గై సేసి చెవులఁ గుండల
ములఁ జేరఁదీసి, అఁగివస్త్రంబున నవలగ్నము బిగించి పదములఁ
బాసువుల్ పాదుకొలిపి

గీ॥ యుచితగతిఁ దనయులు తన యుభయపార్శ్వ

ములఁ బురంధ్రయుఁ దనవెన్నఁ గలఁకతోడ

గన్య నేమేమొ చెప్పుచుఁ గాఁగిలించి

నడువఁ బసనల నుడువుచు నడిచె నతఁడు.

3౭

ఉ॥ పచ్చనిమోమునం బసపుపచ్చ మెఱుంగు వెలుంగఁ గుంకుమం
బెచ్చుగ బొట్టుపెట్టి వనజేక్షణ యొక్కతె పూర్ణ కుంభముం
దెచ్చుచు మత్త కుంభినిగతిం బ్రకటించుచుఁ దానె ముందుగా
వచ్చెను వారి కయ్యెడ శుభంబని మెచ్చిరి పెద్దలందఱున్.

3౮

గీ॥ పొరులను కీడి యంతికోపవనముదరిఁ

బాఱుకాలువ చెంగట వఱలుగున్న

పొన్ననీడఁ దా మొకగడ కన్నెతోడ

నిలిచి యిట్లని పలికిరి నెనరులొణుక.

౪౦

గీ॥ నీటికడకై న నమ్మరో తోటకడకు

నైన గృహమేధి ప్రియుఁబొంథు ననుగమింప

వలయు నని శాస్త్ర మిందాన నని ప్రవాహ

మిదియె మము వీడు ప్రాద్దు లే దింకమాకు.

౪౧

కం॥ అని తద్వందితులై క, న్యను తగ దీవించి వార లరిగిరి సుతయుం
గనుచూపు మేరవఱకును గనుచుం జనె తిరిగి తిరిగి కలవరపడుచుక

సీ॥ తనతండ్రి దమకుఁ జెప్పినపాఠముల్చూచుకొనుశిష్యు లుండెడి కొట్లుఁ
గాంచి, తనయయ్య తత్త్వవేత్తలతోడ సద్గోష్ఠి నలుపుచుండెడి సభా
స్థలముగాంచి, తనయన్న లేవేళఁ దమసహాధ్యాయులతోడ నుండెడి
విత్తద్వలను గాంచి, తనతల్లి కూర్చుండి తమకు సంతతము సత్కథలఁజెప్పి
డి దొడ్డిగదులఁ గాంచి.

తే॥ గీ॥ అర్చనాగారమందు దర్భాసనంబు

ను మడిసంచి మామూలుగ నమరి యుండు

తావుల న్నాంచుఁ దత్తదభావమున మొ

గంబువాంచుఁ జింతించును గన్నె యడలి.

౪౩

గీ॥ ఇట్లు చింతించి చేయున జేమిలేక,

తల్లిదండ్రుల మాటలఁ దలఁచి కొంత

తడవునకుఁ గన్య ధైర్యంబు దానె తెచ్చి

కొనుచు గృహకృత్యములఁ జూచుకొనుచు నుండె.

౪౪

ఉ॥ అంత ననంతరత్నమపరాచలశృంగమునందుఁ జేరి య

త్యంతదృఢానురాగ యగు నంబుజిని నిద్వదనాడ నోడి తాఁ

జింతిలునీతి విన్ననయి చెన్నుఁదొరంగి యహా మహాసము

దాగ్రంతకమందుఁ గుంకె వనజాస్యలఁ బాసి మెలంగ శక్యమే. ౪౫

గీ॥ సంజకెంజాయ పడమటిచక్కినమరె, జెలఁగెదట్టమైజగ మెల్లఁ జీకువాలు
గాడ్పుతండ్రికిఁజుక్కలుగాంతినొనగెజంద్రుఁడుదయించెఁద్రుద్రుసాంద్రమయ్యె

మ॥ సుమనస్సంఘము పుష్కరస్థలమునక సోమోపలోద్భాసి లిం

గము నర్పించి నివాళులిచ్చె నన నక్షత్రంబు లొప్పె స్పృహఁ

పమునాఁ బొల్చె వియద్విసీలరుచి శుభ్ర త్వట్పూర్ణభావూరము

త్తమభూత్యర్చనవోలెఁ దోఁచెఁజెలగెంద్రుక్తియోగోఘముక. ౪౬

గీ॥ కామినీకుచచక్రము ల్గలియుచుండ
విరిహిణీదృక్పక్షోరము లేవగుచుండఁ
గలువజనరాలిమగఁ డెండఁ గాయుచుండఁ
బట్టపగ లాయె నారేయి తుట్టతుదకు. ౪౮

సీ॥ ప్రాచీకుచోదయపర్యతాభోగసం. భోగసంక్రాంతాంగరాగుండగుచుఁ
గుముదిసీవత్సోజకుట్టలవిదళన, చాతుర్యవత్తరజాతుండగుచు
గగనాంగనాంగసాంగత్యవత్సన్నక్త. కస్తూరికానైల్య కలితుండగుచు
సత్సతీకుల ఘనసారలక్ష్మీసమాహరణోద్భవైదుష్యహారియగుచుఁ.
గీ॥ దనివి తీరక వరుణదిక్తరుణిగూడఁ

జనియె గురువరవర్ణి నీజారుండకలు
బాల్యకౌటిల్య మెన్నఁడు వార్ధకమున
నపరిశుద్ధాంతరంగున కణఁగ బెండు. ౪౯

గీ॥ పండువెన్నెల లనియెడి పండుతముల
పాకు లను వేగుఁజు క్తనుపోకఁ జేర్చి
తూర్పుధవళిమ యను సుధతో మెసంగఁ
బరఁగె నరుణాధరం బాచుఁ బ్రాజ్ఞఖింబు. ౫౦

ఉ॥ తమ్ముల సంగడిడు గుముదమ్ములకుం బగవాఁడు దేవమా
ర్గమ్మున నుండురత్నము జగమ్ములచుట్టము మూఁకనాల్గువే
సమ్ముల దిట్ట యంధతమసమ్ములపాలిటిముప్పు దూర్పుభా
గమ్మునఁ గాననయ్యెను వికర్తనుఁ డత్తఁటి రక్తవర్ణుండై. ౫౧

గీ॥ వాసవాశావిశాలాక్షీ వరుణదిక్కు
దతికిఁ దరిబంటుచేఁ బంపుతమ్మికెంపు
మెఱుంగుటద్దంబు నాఁ దూర్పుమెట్టనుండి
వెడలె వినుమానికముఁ జూడ వేడు కయ్యె. ౫౨

గీ॥ వసుసమృద్ధుఁడు సన్తార్గవర్తి వేద
మూర్తియగు సాక్షి మనపూర్వపుణ్యముననె
దొరకె నని షాంగి చేయ గాఁ దొడఁగి రపుడు
ద్విజులు దమతమకర్మము ల్విధియతముగ. ౫౩

కం॥ పతి దేశాంతరగతుడై, నతఁటిం దలయెత్త దెపుడు నవ్వదు నులినా
కృత్తితోఁగన నగుఁ బునరా, గతుడైనఁ జెలంగు నలివి కడుసాధ్యబళా

కం॥ క్షీణితలమునఁ గల మదగజ

గతులకుఁ దమపతులతోడఁ గిష్టము ముఖముఁ

సత మనుభవించుటయె న

ద్రవ్యత మని బోధించురీతిఁ బద్మిని యొప్పెన్ .

గీ॥

గీ॥ తల్లిదండ్రుల యానతిఁ బిల్ల విహిత

సమయమున లేచి నిత్యకృత్యములు దీర్చి

కాచి కొలిచిన కుంచెడు గంగగోవు

పాలుఁబువ్వులుఁ బత్తిరిఁ బండ్లుఁ గూర్చి .

గీ॥

గీ॥ మఱియుఁ బూజకుఁ దగు మంచిమంచివస్తు

వులను గొని భోగనాథుడేవళముఁ జేరి

గుడికి ముమ్మాఱు వలఁగొని కోమలాంగి

యుచితగతి గుడిగర్భము నొంది యచట .

గీ॥

గీ॥ తండ్రి చెప్పిన పగిదిని చాను భోగ

పనికి నిశ్చలచిత్త యై పరమభక్తిఁ

బూజ సంకల్పపూర్వకముగ నొనర్పఁ

దొడఁగె నీరీతి నధిక సంతోష మమర .

గీ॥

సీ॥ ఆవాహనంబు బ్రహ్మాండపిచండున కాననంబు హృదంబుజాననునకుఁ,
బాద్యంబు పావనపదపయోజాతున క్షర్వంబు విష్ణునేత్రార్చితునకు
నాచమనీయ మానేచనకముఖున కవగాహనము మంత్రగాపగునకు,
నంబరయుగము దిగంబరునకు జందె మహియజ్ఞ సూత్రున కమల
గంధ .

తే॥ గీ॥ మక్షతప్రసవదళము లవ్యయునకు

ధూపదీపము ద్వివ్యస్వరూపకునకు

నాదిమాపోశనము గరుణాంబునిధికఁ

బాలుఁ బండ్లు నైవేద్యంబు భవహరునకు .

గీ॥

కం॥ అని ముందిడి తినునేమో, యని తా నొకకొంతవఱకు నారసియాపై
 నిసకుండ్ల నేమి లోపమొ, యని తల్లడపడుచు నిట్లు లను దేవునకు
 ఉ॥ అక్కట! నా యొనర్చిన సమర్థనలోపమొ? కాక కోపమో
 చక్కఁగఁ గాగకున్న వియ్యో? చక్కెర చాలక చప్పనై నవో?
 మిక్కిలి వేడి నున్న వియ్యో? మిగడఁగట్టవో? లేక నేడు పొ
 ద్దెక్కెనో? తెచ్చునప్పు డెవఁలేనిఁ గనుంగొని రంచు నెంచితో?
 ఉ॥ కోరకుం డక్కు వైనవియ్యో? కంచము పిచ్చయ్యో? కొల్వ నైతి నో?
 క్షీరఘటాదులందు. మనిచిక్కెను నా కని యొక్కొ? పెట్టనే
 నేరనో? యొల్కిపోయెనొకా? నీకు రుచించవో? చాలకున్నవో?
 నీరము గూడెనో? యుధయ నీకు జనింపదో? యేమొ? దైవమా.

గీ॥ ఆరగింపవు చాలుఁ బండ్లయ్యె నాకుఁ
 జిన్నతన మకాబుఁ దెలియక చేసి యందు
 నేర మధ్దాచి పైరించి నేడుఁ మొదలు
 చెప్పి చెయించుకొనుము నాచేతఁ నండ్రి! ౬౩

గీ॥ భోగనాథ! నీ కెన్నఁడుఁ బూజు జేసి
 యెఱుఁగఁ గరుణించి నా తప్పు లెల్లఁ గాచి
 యూరింపుము నైవేద్య మనుచు మద్య
 రాలు బ్రతిమాలుకొనుఁ గొనఁ డని యెఱుఁగక. ౬౪

కం॥ తనశక్తి నెంత బ్రతిమా, లిన ఫలమొక్కొంత యేని లేకుండుటఁ దా
 గనుచుండఁగొనడటంచుంగనుమాసియుఁగొంతవఱకుఁగన్ని యచూచెన్
 కం॥ కను మాసికొనిన నేమో, కొనఁ జే నిచ్చోట నుండఁగూడదుకాఁబో
 లునని మది నెంచి తా న, ర్చననడుచు న్నేరుకడకుం జనరాకునికొ.
 కొంత విచారించి.

గీ॥ ఉత్తరాపోశనాదుల కుదకము లివి
 యిదియె మే లగుతాంబూల మిదియె మంత్ర
 పుష్ప మని చూసి వలగొని మ్రొక్కి నన్ను
 నభవ ! యెల్లెన దరిఁ జేర్పు మనుచు నరిగి. ౬౫

గీ॥ గోడమఱుంగునఁ గనకుండఁ గొంతసేపు

నిలిచి కొనియుండు నని యెంచి యెలమిఁ గోరఁ

బట్టుకొని పోవఁ గన్నె రాఁ బాలుఁ బండ్లుఁ

దఱుంగ కన్నను దిగఁ లొంది మఱియఁ బ్రేక్షె .

౬౮

గీ॥ ఆకలియె నీకు లేకున్న నయ్య! యొక్క

గుక్కె డేనియుఁ బాలను గ్రోలె దేనిఁ

దక్కుగలయవి నేఁ గొందుఁ దప్పకుండ

బండి నెక్కింతు నిన్ను రేపటిదినమున .

౬౯

శా॥ నీకుం గొబ్బరి బెల్ల మన్నఁ బ్రియ మేనిం జెప్పు మా తండ్రి! నే

నీకై దాచితఁ దల్లిదండ్రు లిడినం నీకన్న నాకెవ్వ రీ

లోకం బందున ముఖ్యబంధువులు పాలంబండ్లుఁ జేకొన్న నే

నీకోరం గొనిపోయి తెచ్చెదను జా గేలయ్య! భోగేశ్వరా .

౭౦

ఉ॥ తల్లియుఁ దండ్రి మీ కిచటఁ దా మొనరించునమర్చనంబుతీ

రెల్లఁ గ్రమంబునం గఱపి యేగిరి శ్రీగిరి కోయిగట్టురా

యిల్లటపల్లుఁడా! కరుణ నించుక నాయెడ నుంచి పాలుఁ బం

డ్లుల న నారగించి నను నాఱజిఁ బుచ్చకు మయ్య మొక్కెనక .

ఉ॥ తప్పుదు నీ కటంచుఁ దలిడండు మీ సెప్పిన నొప్పుకొంటి నీ

విప్పుడె నం దటంచు నను నేచెద వన్న దెఱుంగనైతి నీ

గొప్పకు నన్ను వంటిపసికూనను దిప్పలు వెట్టి న్యాయమా!

పప్పులు దెచ్చి పెట్టెదను బాలును బండ్లును నారగింపుమా .

౭౧

మ॥ కలనూన్నంబులపైని వాంఛ యయినం గానిమ్ము నేఁ బెట్టఁగాఁ

గల మాతండ్రి! యనుగ్రహించి కడువేగం గోలు మీ పాలలోఁ

గలమాధుర్య మొకింత చూడు విడువంగాలేపు మేమింకఁ దే

గలమా! పాలు గృహారసంబున మమం గాపాడుమా? దైవమా .

మ॥ అనుమానించెద వేల! నన్ను గను మాయయ్యా! కటాక్షించి నే

ననుమాట ల్గిని పాలు పుచ్చుకొనుమా! యమ్మయ్య! నే నేమి చె

ప్పును మానెచ్చెలి కైన నొట్టు వినుమా! పాపంబు నా కేటికి

నను మాతల్లి యుఁ దండ్రీయుం గనరకుండం జేయుమా! దైవమా!

మ॥ ధనముం గోరను ధాన్య మే నడుగ వప్త్రం బిమ్మనం గాదు తె
మ్మన నీపాలకు నేదియేని బదు లొట్టంచుంటి నింకేమిసా
ధన మీలాగున బాధపెట్టెదవు నాతండ్రి! విచారించుమా
ఘనమా! నీకిది కాదు కూడదు సుమా కార్పణ్య మోదైవమా.

మ॥ నను మా నెచ్చెలు లెల్లఁ దె మ్మనుచు నానారీతులం బోరినక
విస కీవేమొ పరిగ్రహింతు నని నే వే దెచ్చితిం దేవ! నీ
కనుకూలం బగు నేనిఁ బుచ్చుకొను కా దన్నక వృథాకాపు లే
ఁనుమా! పాలకుఁ బండ్లకుం జెడకుమా! వే యేల యోదైవమా.

మ॥ విసమా! యెంగిలిమాంసమా! సరసమా! వేధింప నీ కింత తా
మసమా! నాపయి నేమి చేసితిఁ గటా! మాటాడ పి పాలు వె
క్కసమా గ్రోలవు కోర నెత్తుదునె! న స్లన్నట్టితండ్రి! దయా
రస మావంత గనంగఁ జేసినను సంరక్షింపుమా! దైవమా. 22

గీ॥ ఎంత వేడిన నీ కిసుమంత యేనిఁ, గరుణ పుట్టదు నీ దెంతకఠినచిత్త
మాకట! నేనేమిచేసితిసయ్య! నీకుఁ, బాలుగ్రోకనన్నే చఁ బాడియగునె.

కం॥ వెలుపల నుండినయల వెలు, వెలఁదుకతనవారు దనకుఁ బెట్టినపులగం
బెలమిని నీ కిసినను దిని, కులికితి నాపాటికావె! కొను మీపాలక.

కం॥ జలపథి మధియించినతఱిఁ, గలజగముల నెల్లనొక్క గడబోఁగాల్పక
హలహలముబొడమిసంగని, చులకఁగజుట్టితివి పాలుచొరవా? నీకుక.

గీ॥ తగుజలములు వోసి తడియార్చి నే నిడు
పాలుఁ బంచదార పండ్లు గూడఁ
బుక్కిఁగించి యుమిసి మోమోడి ముదుసలి
బోయ యిడినమాంసమునకుఁ బుగుడె. ౨౧

గీ॥ ఎత్తి పొడుపుచూటబ దూర నేల యితనిఁ
జూడఁ దలయేరు సోకినజూడ దోచు
ఫాలమున నగ్గి యుం డగఁ బట్టు శొంఠి
దండుగ కెకాని లాభమా! తలచి చూడ. ౨౨

గీ॥ ఫాలవహ్నిచేఁ దలయేరు వారకున్నె
పారు లండఱు పెట్టినపండ్ల నాశ

కొలదిం గడుచార మెక్కినఁ గుట్టు పెరిగె

నేమొక యీతని కనినెమ్మి నిట్లు లనియె.

౩౩

శా॥ పాలం గ్రోలవు పండ్లఁ జేకొనవు నేఁ బల్కాటు పొర్పించినన్

మూలం బేమియొక తోచకున్నయది నిర్మూలం బదెల్లెనుగి దం

టాలం బెట్లక చెప్పు మయ్యో యింకఁ జూడం జూడ నేమానోగి నీ

యాలుం బిడ్డలు నూగకుండి రిపు డన్నానియాపథం బిచ్చెదన్. ౩౪

గీ॥ విషమనిఖిలలోకాధికపీక్షణమున, దృష్టిదోషంబు దాకినీతిండిపడెనొ

కాక వేరొండుకలుగు నేకాలకూట, భక్షణ శేషలోకసంరక్షణునకు.

గీ॥ కుక్షి జగములకన్నను గుట్టుగలదె, దృష్టిదోషంబుకన్నను దృష్టిదోష

ముండునే! నీకు నల్లరాగుండువంటి, వాడవక్కటికములేనిపాల్లుగాక.

గీ॥ మోసపోతి నింత మొఱుఁబెట్ట నేటికిఁ గారురాతిగుండెకాఁడు దేవుఁ

డనుచు రచ్చ నిన్ను నాఱడిఁజేయనే, పాలుగ్రోలకున్న బాఱఁజూడు.

గీ॥ కొండవీట బిచ్చము నెత్తుకొనెడియాది

భిక్షుకా! పాలు బండ్లును వెగలె! నీకు

నడుమ నైశ్వర్య మబ్బినయెడల నుపరి

దృష్టి యండకపోవుట యెంతమాట.

౩౫

కం॥ అని ఘంటను శంఖంబును

ఘన మగుభస్మంబు సమలగంధాక్షతలున్

గనుఁగొని జంగం బనుకొని

వసజానన వాని కిల్లు పలుకఁదొడంగెన్.

౩౬

గీ॥ కొండవీటిజంగమ! భిక్షుకొఱకు నీవు

నిన్న కాక మొన్న నె వచ్చినన్నుఁ జిన్న

దానిఁ దంటాలఁ బెట్టగాఁ దగునెయపుడె

నెత్తి కెక్కి నె మాయూరినీరు నీకు.

౩౭

గీ॥ మొన్న వచ్చినజంగము ముసలివాఁడు

మాయలందు దిట్టయు దిగంబరుఁడు గాఁడు

మాయి యయి దిగంబరుఁడయి మంచిరాతి

గుండునలె నుండె నీతండు గొండవాఁడు

౩౮

ఉ॥ కుక్కులఁ దోలు నీకొడుకు కొండది నీచెలి యండనుండువాం
డ్రొక్కడొ కొండవాండు) వధియింపవె? పందిఁ బులి స్వజారి? నీ
వెక్కడికొండనుండి యిటులేటికి దైవము సంచు వచ్చిన
న్దిక్కులఁ బెట్టనాఁగితివో? చెప్పు నిజంబు మహాకిరాతుఁడా. ౯.౨

ఉ॥ ఇట్టికిరాతవేష మని యించుక నేఁ గన నైతి నయ్యయో!
గట్టిగ నీకరంబులకుఁ గాల్గకుఁ దప్పక నాగవాళము
ల్లట్టఁగఁ జేసితీగెద జగంబుల మోసముఁజేయ నిన్ను నీ
కొట్టునఁ బెట్టియుండు నిటకుం దలిదండులు వచ్చునంతకున్. ౯.3

స॥ ఆనిమిషియు

ఉ॥ పాములె భూష లౌచు మెయి భాసిలుచున్నటులన్న నయ్యయో!
పాములసోముఁ డంచు నొకచారి ప్రసిద్ధిగఁ జెప్ప వింటి నా
పాములసోముఁజేమి పొరబాటునఁ చెం చని దూఱుచుంటి నా
పాముల నాపయి న్విదలి, బాములఁ బెట్టునొ మోసపోయితిన్.

ఉ॥ పాములపాగఁ జుట్టితివి పాములఁ బెట్టితి వుంగరాలుగాఁ
బాములపేరు లుంచితివి పాములకంకణము ల్ధరించి తో
పాములసోను నిన్ను బొరబాటునఁ జెం చని దూఱుచుంటి నేఁ
బాములఁ గట్ట నిన్ను ననుఁ బాములఁ బెట్టక నింక నేలమా ౯.4

గీ॥ అక్కటా! యెట్టు లనుకొన్న నల్లె తోఁచు
నీశ్వరునిమాయ కాఁబోలు నెఱుంగ నైతిఁ
బ్రాణముల నైన విడనాడి పాలుఁ బండ్లు
నారగింపఁగఁ జేసెద నని తలంచి. ౯.5

గీ॥ పండ్లకన్నను మాయాపు పాలకన్నఁ
బంచదారికన్నను నాదు ప్రాణమందె
తీపివుట్టెనె నీకు నోదేవ! తీసి
కొనుము నీదెంత గట్టిదో? గుండె తండ్రి! ౯.6

మ॥ అక్కటా! నీ కొకకొంచె మైన దయ లేదా? నాదుప్రాణంబు నీ
నికటక్షోణిఁ బరిత్యజించెదఁ జూమా! నిక్కంబు నామాట నీ

విఠ నైనం బరికించి చూచుకొనుమా యీపాలకై ఘోరపా

తకముం గట్టుకొనంగ నేటికి జగద్రక్షా ననుంగావుమా. ౯౮

న॥ అని వక్తాణించినను గరుణించక కాంచనధరాధరశరాస
నుం డువేషించిన వీషించి యక్రాంచనాంగి తెగించి తదుపకంఠగతకఠిన
శిలాతలంబున నవవికసితకనకబిసప్రసవప్రతిమానంబగు నాత్మీయోత్త
మాంగంబు లాంగలిఫలప్రతిభటంబుగాఁ జేయం గడంగిన. ౯౯

సీ॥ మందస్మితప్రభామంజుళనిజపంచ, వదనపూర్ణేందు బింబములతోడ
వజ్రహూలాభయపరశుఖడ్గోరగ, పాశఘటాంకుశ ప్రళయ దహన
భాసురనిజపాణిపల్లవములతోడ స్వచ్ఛస్ఫటిక విగ్రహంబుతోడ, బం
చదశేక్షణపంకజములతోడ బద్ధాననముతోడ బగ్దత్తాధి

తే॥ గీ॥ గాజాన్యకతోడ విరాజమాన

భుజగభూషణములతోడ భోగవిభుఁడు

మెచ్చి సాక్షాత్త రించి మేల్మేలు! కొందుఁ

బాలుఁబండులు నుడుగు మోబాలఁ యనియె ౧౦౦

క॥ అనఁ గని విస్మిత యై య

వ్వనరుహదళనయన భయము భక్తి యుఁ బ్రమనం

బును మనమునఁ బెనఁగొనఁ గర

వనజములను మోడ్చి నిలువఁబడి యున్నతటిక ౧౦౧

క॥ తరుణామృతకిరణశిఖా, భరణుఁడు గరుణారసప్రవాహము పొంగ

దరనుందరకంఠరకుం, బరమామోడంబుతోడఁ బలుకఁ దొడంగె.

గీ॥ అరుణుఁ డుదయించినది మొదలన్నపాన

ముల నెఱుంగక వచ్చుచుఁ బోవుచున్న

వారి నెఱుంగక నడిరేయివఱకుఁ బాలుఁ

బండ్లు గొను మనుచుంటివే బాల! యకట. ౧౦౩

గీ॥ చిన్నతన మైననిశ్చలచిత్త వగుచుఁ

బద్ధగర్భాదులకు నైనఁ బట్టువడని

పరశివుని నన్నుఁ బాలకుఁ బండ్ల కిట్లు

బాల! లోఁబడఁజేసితే! మేలు మేలు. ౧౦౪

గీ॥ భక్తి నొసఁగితి వీపండ్లుఁ బాలె మాకు

దివ్యఫలదుగ్ధములకన్నఁ దీసి కలవి

యనుచు గిరిరాజకన్యతో నారగించి

భక్తవత్సలుఁ డిట్లని పలికె మరల.

౧౦౧

క॥ ప్రాకృతనయనాంబుజముల, మాకమనీయాకృతులనుమాటలెచూడం

జేకూరె నదియునీకిపు, జోకన్నియ! నీదుపున్నె మోహలో? యనినన్.

క॥ విని యక్కన్నియ దనమన

మునఁ బొంగుచు నిట్లులనియెఁబురహరః యింకన్

నను ననువేధింపక నీ

ననుదినమును బాలఁ బండ్ల నాస్వాదింతే

౧౦౨

క॥ అనవినిశివుఁడనుననుదిన, మునుగన్నెరొ? పొంబండ్లుపుచ్చుకొనెదనే

దినదినమగుపడ నన్యుల్, గనుచుండినఁగొననటంచుఁగనరాకుండెన్.

గీ॥ గిన్నె మొదలగువస్తువు ల్గిన్నె గొనుచు

నాత్మభవనంబునకుఁ జని హర్షభరిత

యగుచుఁ గృతకృత్య యై కండె సంతఁ గొంత

వడికిఁ గన్య మేల్కొనె దెల్లవాగె నపుడు.

౧౦౩

గీ॥ పౌరు లీవృత్త మాబాలవలన వినుచుఁ

జిత్రభావంబుతోఁ గొంతసేపు గడసి

కన్యఁ గొనియాడుచుండిరి కమలముఖయు

శివుని ననుదినంబును బూజనేయుచుండె.

౧౦౪

క॥ అన్న తృడనపురీశా! సస్మయపురదైత్యహరణ! సామజదనుభూ

ఘస్మగ! దహనవిలోకన, భస్మీకృతపంచశర! భవ! యగస్త్యేశా.

క॥ కేశవచతుపద నత నా, కేశ సూర్యప్రకాశహృదజ్జలరుట్చ

యేశా వస్త్రీకృతస, ర్వాశా యస్మ తృడనపురాగస్త్యేశా.

౧౦౫

గీ॥ కష్టపడి పెంచుకొనిన నాకవన న్య

నీకు దారవోసితి నయ్య! నెనరుతోడ

నేలుకొను మతిసుకుమారి యెపుడుఁగష్ట

పెట్టకుము మమ్ము సంతోషపెట్టు మయ్య.

౧౦౬

కం॥ దీనిం జదివిన వినిన ము, హానరులకునిహముఁబరము నపవర్గము గౌ
రీనాథుఁ డొనఁగునకలొం, హానాశనమిట్టి చరితముండు నెయెందుకా.

సీ॥ హరితగోత్రోద్భవుండైన మల్లమహల్లి యక్షయగురునకునగ్రిమాత్మ
జుఁడు గణారాప్తవ్రతస్థుఁడు సాధు వౌ వీరమల్ల యాఖ్యా రాధ్య
తల్ల జనకు, భ్రమరాంబకుం డనూభవుఁడ విద్యత్సింహు
డౌరామలింగయ కవరజుండ, మల్లి కార్జునుండ శ్రీమల్లి
కార్జునకృపాలేశజకవనప్రవేశుండ నగు; తే॥ గీ॥ నా
దు భోగేశమాహాత్మ్యనామకకృతి, యందునక
దృతీయాశ్వాస మైననిదియు, ముగిసెనాచం
ద్రితారకముగఁ దనర్చు, నట్లుచేయుతఁ
దీనిఁ జంద్రార్థమాలి. శ్రీ. శ్రీ.
శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము.

చతుర్థాశ్వాసము.

కం॥ శ్రీభ్రామరాంబాహృత్వ, దృభ్రామణపిచండిలావదాతమ హేమాది
వ్యభ్రామరా! చికురోజ్జ్వలి, తాభ్రా! శ్రీశైలమల్లికార్జునలింగా. ౧

గీ॥ అవధరింపుము సర్వజ్ఞ! యఖిలఃపాప!
విన్నవించెద నాకు నీపేర్మివలనఁ
దోచినట్టులుగా గొడఁగూచికథను
శ్రీబసవపురాణాంబుధిఁ జెలఁగుసాధను. ౨

కం॥ ఆభూసురదంపతులు ద
నూభవయుతు లగుచుఁ దమతనూజఁ దలఁచుచున్
వేఁభానుఁ డుండ నొకనగ
శీభూష నలంకరించిరి సుఖం బచురన్. ౩

గీ॥ అంత నాశేయి సుఖముగా నచటఁ బుచ్చి
వేకువనె వేచి కృత్యము లేవగఁ దీర్చి
కొనుచుఁ దైర్థికులను గూడి కుధరకథల
వినుచు దివ్యస్థలముల నేవించికొనుచు. ౪

గీ॥ పట్టణాంబులఁ బల్లెలఁ బర్వతముల
వనుల వాఁకల వాఁగుల వరుస దాఁటి
చేరి త్రిపురాంతకము నందుఁ జెలఁగుచున్న
దేవుఁ ద్రిపురాంతకు భజించి తెరువునఁ జని. ౫

కం॥ కొక్కునజీరునితమ్ముని, నక్కటికముగల్లువేల్పు నభవాత్మభవుం
జుక్కలమలపై వెలసిన, కుక్కనవారుం భజించుకొని దిగి నగమున్

గీ॥ చని యవనిసురుఁ డాలును, దనుభవులును
నంతకంతకుఁ బెరిగెడినంతనమునఁ
జేరి శిఖ రేశ్వరము నందుకీగిరిశిఖ
రంబుఁగాంచిరి నేత్రపర్వంబుగాఁగ. ౬

క॥ శివరాత్రి లేపనంగాఁ, గువలయదళనేత్రితోడఁ గొడుగులతోడఁ
భవహరము శ్రీగిరీశ్వరు, భవనము విశ్వంభ రాసుపర్వఁడు చేరెన్.

గీ॥ ధూళిదర్శనమును జేయఁ దోయజాస్య
తోడఁ దనయులతో సముత్సుకత మెఱయఁ
గడఁగి తండోపతండము ల్లా సమాద
రమున నేగెడిభక్తరత్నములతోడ.

గీ॥ ఎట్టకేలకు గుడిఁ జేరి యీశుఁ గాంచి
కరములను మోడ్చి సన్నిధి కరుగుడెంచి
భక్తిపరవశుడై యిట్లు బ్రాహ్మణుండు
విన్నవింపఁగఁ దొడఁగె స్వవృత్తి మెల్ల.

క॥ స్తంభేరమదనుభవచ, రాక్షాంబర! చికురీకృతామృతాంశుకలాన్ని
ధ్ధాంబర! భస్మీకృతజిత, శంబర! కరకమలకలితశంబర! శిరణుల్.

గీ॥ మాకు మీదివ్యమంగళమంజువిగ్ర
హంబు దర్శింపఁ గలిగినహర్ష బాష్ప
పూర మనివార్య మై కన్నులారఁ జూడ
నీయ దస్తదీయాదృష్ట మేమొ కాని.

గీ॥ దేవ! నేటికి భవనీయదివ్యపదమఁ
గాంచునంతటిభాగ్యంబు గలిగె మాకు
మోక్షలక్ష్మీప్రసన్నకటాక్షవీక్ష
ణైకలక్ష్మ్యత చేకూరె మీకరుణనె.

గీ॥ భోగనాభుడ వై మాకు భోగభాగ్య
ములను గృపచేసితివి పురి మోక్ష మొసఁగ
శ్రీమహీధరకల్యాణనీమయందుఁ
గాఁపురంబుంటివే? నీకుఁ గరుణ మెండు.

గీ॥ వెన్నకంటెను నీమనం బెన్న మృదువు
కన్ననాతండి! నాకు నీకన్నఁ జనువు
కలుగు దైవంబు దొరకుట కల్ల సుమ్ము
మోక్షమొసఁగుచుఁ గరుణించి పోవు మమ్ము.

కం॥ మన్నును మిన్నును సీతిగ, కన్నులు సోమాసి నీరు గాలివి నీవై
యున్నాడ వీవు కానిది, యన్న దోయెందైనముమ్మ నోముము తండ్రి.

గీ॥ సెలవుఁ జేకొని మీపాదజలజనన్ని

ధానమున నొక్కమంటపస్థలమునందు

నిత్యకృత్యంబులను దీర్చి నీమహాప

దానములఁ గ్రోలుచుందుము తనివి తీర.

౧౭

కం॥ కరుణింపుము న ర్వేశ్వర! కరుణింపుము కాంచనాద్రికార్ముక! శర్వా!

కరుణింపుము కరుణాకర, కరుణింపుము భుజగరత్న కర్ణాధరణా. ౧౮

కం॥ అనివిన్న వించుకొని తన

వనితయుఁ గొడుకులును దాను ఘనదుస్సహమా

జనసమృద్ధంబున నిలు

వ నశక్యం బగుట వెడలవలసి వెడలుచు.

౧౯

గీ॥ ఎట్ట కేలకు గుడిపిడి యెల్ల మంట

పములుఁ బరికించి యెందును బస దొరకక

యచటియొకగున్న సురపొన్న నాశ్రయించి

మఱచి రాకీడవిభ్రమ మందిరమును.

౨౦

గీ॥ మందయానతోడ నుహిసురగ్రామణి

సుతులుఁ దాను దేవుఁ జూచి వచ్చు

వఱకుఁ బ్రొద్దు మించె బాతాళగంగకుఁ

బోవ వీలు తప్పిపోయె నపుడు.

౨౧

గీ॥ మల్లి కాకుండ పావనమజ్జనంబుఁ

జేసి మధ్యాహ్న కృత్యము ల్భూసురుండు

దీర్చి కూర్చుండి సుతులతోఁ దెఱవతోడ

శ్రీమహీధరమహిమలఁ జెప్పె నిట్లు.

౨౨

గీ॥ అడుగకున్నను జెప్పఁగానగును జెప్ప

వలసినప్పు డటంచుఁ బెద్దలు వచింతు

రదియునుం గాక మీరు నన్నడుగఁబోవు

నట్లై తోచెడినైన నే నాఁగఁ జాల.

౨౩

- గీ॥ వినుము నాప్రాణనాయక! వినుఁడు సుతులు
చెప్పలేరట విధిముఖుల్ శ్రీగిరి ప్ర
భావ మెట్లైన నద్దాని నే వచింపఁ
గడఁగినాఁడ మీతోడ నుత్కంఠ మీఱ ౨౪
- గీ॥ దురవగాహప్రభావు తా తోయజోద్భ
వాదులకుఁ గూడ దుర్వచం బైనశ్రీమ
హీధ్రమాహాత్మ్య మెక్కడ నెక్కడకట!
చపలచిత్తుఁడ మన్యుఁడ జడుఁడ ఖలుఁడ. ౨౫
- గీ॥ మెనఁగ మెతు కైన లేక దా మేడఁగట్టఁ
బెనుఁగులాడెడిబేల యాబీసవలె నె
శ్రీమహీధరమహిమలఁ జెప్పఁబూని
నవ్వఁబడఁగల నుత్కంఠ నన్ను మ్రొంగు. ౨౬
- గీ॥ ఏమిసేయుదునెట్లైన నీశ్వరాజ్ఞ
మీఱ నలవియె యదిలేక మెదలఁ గలదె
ధరఁబివీలిక మొసలు విభాతనటకు
నతివ ! సుతులార ! యిది నిజంబండు బుధులు. ౨౭
- గీ॥ నవ్వఁబడకుంట పడుట యే నలినసంభ
వాదులకు నాకు నిటఁ గలయట్టిభేద
మెంతవెరవరు లైనను కొంతవఱకె
కాక వర్ణింపఁ జాలిరే? కడకు మహిమ. ౨౮
- గీ॥ చెప్పఁగలిగిన లేకున్నఁ జెప్పవలసి
వచ్చె శ్రీశైలమహిమ నాభాగ్య మింక
వశమే? వర్ణింప శ్రీశైలపతిదయాప్ర
భావ మింతకు బీజమైపరఁగె భభిర. ౨౯
- గీ॥ కాన నాశక్తికొలఁది శ్రీగ్రావమహిమఁ
జెప్పఁగారలఁపడితిని జేతఁగాక

యోధులు సవ్యంగ నేటికి నుపరి సన్న

వినుడు మీరింక శ్రద్ధతో కనులార.

30

కం॥ శ్రీశైలం బీశైలం, బేశైలంబులును దీనికెనగాటజం

జోశీలవతీ! నుతులా, రా! శైలజతోడ శివుఁడురహి నిందుండు.

సీ॥ ముప్పదియోజనంబులు వెడలుపు పొడవును యోజనం బెత్తుదన
రు నాల్గు, నలరు మహాద్వారములును బక్షద్వారములు నాలు
గెనిమిది చెలఁగు శృంగ, ములు బదారు గవాక్షములు బ్రతిశిఖర
మం దుండు మూడేసి తీర్థోత్తమములు, శక్తులు లింగము అృతకో
టిసాహస్ర, ము ల్పర్వవేదియు భూతిగిరులు.

తే॥ గీ॥ బిల్వవనములు రుద్రాక్షవిటపివనము

తపనశుభ్రాంశుతారకాతాశవనము

దివ్యసంజీవనులును జ్యోతిష్కతులును

సమరు శ్రీగిరి సంభోరుహాక్షులార!

31

గీ॥ పాచిఁ ద్రిపురాంతకం బుండు వజ్ర యందుఁ

జెలఁగు వైదూర్యమణిమయశిఖర మందుఁ

దీర్ఘము లఁగియును భారతియును జారు

ఘోష యనునవి నయ్యెడఁ గొఱలుచుండు.

32

గీ॥ ఎనఁగు ననలాశ స్కండసోమేశ్వరంబు

చెలఁగు గుహుఁ డందు రాప్యంబు శృంగ మందు

నలరుచుండు విచిత్ర జాహ్నువియుఁడామ్ర

యనెడి తీర్థంబు లంభోరుహాన్యలార!

33

గీ॥ దక్షిణద్వార మొప్ప సిద్ధవట మటనె

పుష్పశైలంబు సిద్ధకింపురుషముఖులు

జెలఁగుచుందురు విద్రుమశృంగ సుందు

శుక్లయును క్షేమ యుత్సవ సౌబగుమీరు.

34

గీ॥ నిఋతిదిశ నహోబల మన నెగడునచట

మాధవుఁ డుండు శిఖరంబు మారకతము

గోమతియు మంగళయుఁ గీర్తి కులుకుచుండు

తీర్థరత్నంబు లయ్యెడఁ దేజరిలుచు.

32

గీ॥ ప్రబలుఁ బడమర బ్రహ్మేశ్వరంబు విధి వ

సింఘ నచ్చట హరిసీలశిఖర ముండు

భద్రయును విపులయు రమ్య పరగుచుండు

తీర్థరాజంబు లచ్చటఁ దేజరిలుచు.

గీ॥ అనిలకోణంబునఁ దుండునదియె నంది

మండలం బందు నందీశుఁ డుండు వజ్ర

మయము శిఖరము జయయు విజయయు జ్యోతి

యనెడితీర్థంబు లయ్యెడ నమరియుండు.

33

గీ॥ ఉత్తరమున మాహేశ్వర మూర్త్యశీము

ఖాప్పగోవాసము మణిమయశిఖరంబు

నలరు నర్చిష్ట తీర్థపులును వక్ర

యనెడి తీర్థంబు లందుఁజంద్రాన్యలాఠా!

34

గీ॥ ఎనయు సీశాన్యమందు నేలేశ్వరమున

సీశ్వరుండుండు రాక్షసంబు శృంగ మందు

నెగడు నానందియును నందినియును శుక్ల

యనెడి తీర్థంబు లభిలషితార్థదములు.

35

కం॥ ఏయేసమయంబులయం, దేయేవిధి నున్న మిగులహృద్రంజనమా

నాయావిధముల నుండెడి, నీయాతీర్థజలము లీక్షించినచో.

వ॥ కార్తికంబున వాజపేయసహస్రఫలంబును మార్గశీర్షంబునఁ
జౌండరీకఫలంబును బుష్యంబున నతిరాత్రఫలంబును మాఘంబున రాజ
సూయఫలంబును ఫాల్గుణంబున సౌత్రామణిఫలంబును చైత్రంబున ద్వా
దశాహఫలంబును వైశాఖంబున లక్షగోదానఫలంబును జ్యేష్ఠంబునఁ
దప్తకాంచనాభరణాలంకృతలక్షగోదానఫలంబును ఆషాఢంబున సస్య
యుక్తయోజనాయతోత్తమభూదానఫలంబును శ్రావణంబున స్వర్ణకోటి
దానఫలంబును భాద్రపదమున సవత్సరకపిలగోకోటిదానఫలంబును ఆశ్వి
నమున సహస్రకన్యాదానఫలంబును సంక్రాంతిపర్వసూర్యచంద్రోప

రాగభానుసోమవాసరంబుల నిరంతరసకలసత్కర్మవిధివదాచరణఫలం
బును శ్రీగిరినందర్యనంబున సిద్ధింపంగలవు మణియు

క॥ సురసిద్ధసాధ్యవిద్యా, ధిరకిన్నరయక్షగరుడదంపతు లీభూ

ధరశిఖరపుష్పవనకం,దరలం గ్రీడింతు రెపుడుఁ దద్దయు వేడ్క.

క॥ ఇష్టహిధరమునఁ గలవు, తుమ్ముల లతలం గిరులం గల వట కడుచి
త్రమ్ముగ నూటాడునవియు, ద్రిమ్మరునవివాటికథలఁదెలిపెదవినుడీ.

మ॥ ఒకవిప్రుండు గుటుంబయక్తముగ నీయుగీధ్రయాత్రార్థము

త్సకత న్వచ్చి సుశీతలాధరతలక్షోణీజముం జేరి వే

రొకవృక్షమ్మన కేగి పత్రమాలఁ దె మ్మాడింభకా! యంచు దా

రకునిం బంపిన నాతఁ డేగి యొకచిత్రం బైనచె ట్టెక్కినక, రగి

గీ॥ చెట్టు నడువసాగెఁ జిత్రంబుఁ జూచుచు

బ్రాహ్మణాత్మజుండు పత్రములను

గోయుచుండె నింకఁ గొడు కేలరాడొకో!

యనుచుఁ దల్లిగొండు లడలి రంత.

౪౬

గీ॥ వెఱకి వెఱకి వనుల వేసారి పుత్రునిఁ [అవ్వీప్రుండు

గానలేక మనము గలఁకఁ బాఱ

మోక్షమునకుఁ బుత్రమోక్షంబు బదులుగా

వచ్చెనే! యటంచు వగచి వగచి.

౪౭

మ॥ పులియో! బూతమో! పుత్రుఁబత్రములకై పొమ్మంచుఁగోల్పోయి వి

హ్వలభావంబున నుండగావలసె నాహా దైవమా! యంచుఁ గ

న్నుల నీరేణులు గట్టి పాఱ గిరినందోహంబు ఘోషింప బె

గ్గిలుచుం బిల్లలకై పురంబునకు నేగెం గాంతితో నేడ్చుచుక. ౪౮

గీ॥ తుత్తిపాసలు లేక నాక్షోణిసురసు

తుండు నాకులఁ గోయుచు నుండ నిచట

నత్సరం బాయెఁ ద్రుటి యయ్యె వాని కచట

మఱల నేతెంచి యాత్రకు మహిసురుండు.

౪౯

గీ॥ మున్ను దామమ్మ బసఁ జేసి చిన్నవానిఁ

గోలుపోయినచెట్టును గుండె జల్లు

మనఁగ నీక్షించి హా! శివా! యనుచు నచటి

కరిగి యిట్లని తద్దయు సంగలార్చు.

గీ౧

సీ॥ తోడిపిల్లలతోడ నాడబోకుమటంచు, నిర్బంధనముఁజేయునిర్దయాత్మఁ
జేయకుందువె యని చీటికి మాటికిఁ బను లెల్లఁజెప్పెడి పాపకర్మఁ
గన్నెఱ్ఱఁజేసి చీ తిన్నగాఁజదువ వేమంచు దండనఁజేయునట్టి కోపిఁ
జిన్న నానినిసన్నఁజెట్టెక్కఁబనిచియీసురపొన్న నీడఁగూర్చున్న కఠిను
తే॥ గీ॥ నన్నఁజూడరా దని నాగియున్న మేము

జ్రితుకఁ గల మయ్యమాముద్దుపట్టి! నిన్నఁ

బట్టి కద మాకు నద్గతి పొస్త మగును

గానఁబడు మయ్య! కన్నులకర్ప దీఱ.

గీ౨

గీ॥ అనుచు విలపించు చుండ నయ్యవనిరుహము

చిటుతపుడమివేలుపుతోడఁ జెలమిఁజేసి

నట్టిచోటున కేతేర నతఁడు వేగ

నాకులను గోసికొనివచ్చె నయ్యకడకు.

గీ౩

గీ॥ పుత్రు నీక్షించి విస్మయాంభోధిలోన

మునిగి విప్రుండు సంభ్రామమునఁ దదీయ

మూర్ధ మాఘ్రాణ మొసరించి పుత్రుతోడఁ

బట్టణముఁజేరె నాశ్చర్యపడిరి బ్రజలు

గీ౪

కం॥ ఇచ్చటివిజనస్థలముల, నచ్చరలేమలనుగూడి యమరులు మిగులన్

విచ్చలవిడి గీడ్రించుచు, నచ్చెరు వొందుదురు భూరుహాలాపములన్.

గీ॥ భూతిగిరులును రుద్రాక్షభూజవనులు

గృతకభూమిధరంబులు గేళివనులుఁ

గాగఁ జిత్రంబులను జూచి కరము సంత

సించుచుందురు సాధకు స్త్రీనగమున,

గీ౫

సీ॥ ఒకయాషధిని గొనియెరులకుఁ గనరాక, జిత్రంబులను జూచి చె

లఁగుధన్యు, లింకొకయాషధి నెఱిగి కన్నడనివస్తువు లెల్లఁగాంచెడి

సుకృతవంతు, లెనసి వేరొకయాషధిని గామగమనులై యెల్లలోకం

బుల కేగుఁనులు, మఱియొకయకాషఢిమహిమచే వాయ్యగ్ని నలిల
సంస్తంభము ల్పల్కుచు;

తే॥ గీ॥ లబ్ధముఖులార! యాయద్రోయందుఁ జెలంగు

చుంగు రయ్యవి యిచ్చోట నుండు కతన

నేమి చెప్పదునే నింక నిన్నిమహిమ

లెందుఁ గానరా వీయద్రోయందకాని.

గీ2

క॥ ఈపగిదిని శివదేవుఁడు, శ్రీపర్వతమహిమను దనచెలికి సుతులకుఁ

నూపించుచుండఁగఁ బ్రతీ, చీపర్వతమునకుఁ దమ్మిచ్చెలికాఁ జేగెక.

క॥ అంతట శివదేవుఁడుఁడన, కాంతయుఁగొడుగులును మల్లికాకుండకబం

ధాంతరమునసాంధ్యంబుల, సుతసముచదీర్చిజనిరి స్వామి స్తోమవక.

గీ॥ ప్రబలఁ జీకటి దీపికాప్రభలు బలిసె

విచ్చెఁ గలువలు మల్లెలు విరిసె నలరు

విల్లుఁ డనహాయశూరుండై విన్ను ముట్టెఁ

బాంధజనముల గుండెలు బ్రద్దలయ్యె.

౬౦

గీ॥ అధవుకల్యాణ మెల్లి యకా ననుచు సమయ

మంబరంబున నుల్లభం బమరఁ దీర్చి

గ్రుచ్చి కూర్చిన ముత్యాలగుత్తులనఁగ

నెగడఁ జఱచుగఁ దారకానివహ మపుడు.

౬౧

క॥ ఆడిరి యచ్చరలేమలు, పాడిరి గంధర్వసతులు భక్తజనంబు

లేవ్విడిరి ముక్తుల నిడఁగొని, యాడిరి సురలెల్ల మల్లికార్జునునిఁడగక.

క॥ ఆటలఁ బాటల గోటుల, నీటుల లోటుండ నీక నిర్జరకాంతా

కోటులతోపాటుగ ధన, పాటలగంధులు దనిపిరి సరమేశ్వరునిక.

గీ॥ ఈశ! నీ కింకఁ గానరా దేము! కాని

గానఁ బడ కుంట పడుటయే కాక వేగ

కలదె భేదంబు సురనరకామినులకు?

గాననాట్యాభినయసూపకళల సరయ.

౬౨

గీ॥ మల్లికార్జును నేవించి మహిసురుఁడు మ

హతోత్పవావసానమున మహోత్పలాక్షి

తోడఁదనయులతోడ సంతోషపార
వశ్యమున వచ్చి బసలోసఁ బవ్వళించె.

౬౫

ప|| అంతఁ గొంతవడికి.

గీ|| వనుసమన్వితుఁ డినుఁ డిట వచ్చు నిపుడ
టంచుఁ బ్రాగ్భారవనిత తా నపుడు నుదుట
దిద్ది తీర్చిన కర్పూరతిలక మనఁగఁ
జుక్క పొడిచెను దూరుపుదిక్కునందు.

౬౬

గీ|| కువలయోశుఁడు సిరిహోవఁ గొంకి మూడు
కళలతో ముందుగాఁ దనకడకుఁ జేరఁ
బూర్వదిగ్భారకామిని మునుపటియను
రాగ మూనదు ధనమెకాభోగసతికి.

౬౭

గీ|| పద్మబాంధవుఁ బొడఁ గాంచి పౌరుహూతో
లోన నున్నదియో లేదో లోక మెల్ల
ముంచురాగంబుఁ జూపె నేతెంచురవికి
వలచు వసువృద్ధి కల్లుచో వార కాంత.

౬౮

గీ|| తనకు ముందుగఁ బ్రాచితోఁ దగుదు సంచు
సంగమముఁ జేయువాడె యీక్షయి కళంకి
గురుకళత్రోపపతి యను కోపముననొ
యెఱ్ఱవారిన మెయితోడ నినుఁడు వొడిచె.

౬౯

గీ|| ప్రాచి కళలను గొని కానరాక చనుమ
టంచు రేరాజుఁ బంపితా నబ్జబంధు
గౌరవించెఁ బ్రసన్నతఁ గాంచునటులు
వెలవెలందుక లింతె కా! పృథ్వి నరచు.

౭౦

గీ|| పద్మనీదివాసంగమపాపకర్ముఁ
గానరా దని కుముదిని కనులమూసి
కొనెనొ? నా ఘకుళించెఁ బద్మిని చెలంగె
షతికిఁ బతిభక్తియే పుణ్యసాధనంబు.

౭౧

క॥ అంబరమణి తనవేయిక, రంబుల వేవేగ పుష్కరంబున నుడుపు
ష్పంబులఁ గోసెననియె పుష్పంబులకై ధరణినపుడుపరువిడిది జనుల్.

గీ॥ చుక్క వొడిచినయపుడె భూసురుఁడు లేచి
తన్వీయును దానుఁ గొడుకులు దైర్ఘ్య కులను
గూడి పాతాళగంగకు గొబ్బునఁ జని
కాంచి ప్రణమించి మించి నుతించి రిట్లు.

23

క॥ గంగా! త్వన్మంగళదత, రంగంబులఁ గ్రుంకువారు రాజార్థధరా
భంగురకృప సంసారత, రంగములమునుంగరనుటరాధ్ధాంత మగుక.

క॥ రంగారు తావకీనత, రంగావళుల న్మృదుంగరాఁగడఁగుచు నుం
డం గాల మేగె నేడై, నంగాని మునుంగఁగల్గినారము గంగా! 24

క॥ గంగాభుజంగమస్తక, రంగంబున నాట్య మాడ రా రమ్మునభో
గంగకుఁ దోడగు ముద్య, ద్భంగా పాతాళగంగ! పాతకభంగా. 25

క॥ రార మృనిమేముబలా, త్కరమ్ముననిన్నుఁబట్టి గరగళునిజటా
భావమ్మున నిడ నేటికి, వే ర మ్మిక లెమ్ము గంగ! విపులతరంగా

క॥ సాంగముగాఁ బ్రభవించిన, శృంగారరసంబనంగఁ జెల్లెడి నీమూ
ర్తిం గామజేత కిడకు, న్నం గానంగాయు జ్యోత్స్నానగుగంగా!

క॥ పొలయలుక నీకుఁదగదా, యలికాక్షునికడకువేగ ననురాగముతోఁ
గులుకుచునంచనడల రా, గలిగినమేమతనితోడఁగలిపెదము నుమీ.

క॥ ఒడయఁడగు మల్లికార్జును, నడఁబాసికడున్వడిఁబరువిడుట నెయిటుల
న్పుడిఁ బడితి వధోగతిఁ బడి, వడిగలతనమింతవఱకువచ్చెనె గంగా.

క॥ తడఁబడెదవేలమాతోఁ, దడయకవేంచేయుమతనిఁదలని న్నిడున
ట్లాడఁబఱతుమనుచునుడువుచు, వడివడిఁగృత్యములఁదీర్చివారలుపిదపక.

సీ॥ స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానంబులను దీర్చి తడియార్చి పట్టవస్త్రముల
దాల్చి, పాతాళగంగలోఁ బానీయముల నించి తగినకుంభముల హస్త
ముల నుంచి, పూచినపూజార్హపుష్పంబులను జేర్చి రమణీయబిల్వ
పత్రములఁ గూర్చి, పరిసాకమధురరం భాఫలంబులఁ బూనిగంధక
ర్పూరాదికంబు లూని.

తే॥ గీ॥ భస్మకాశ్మీర గేఖావిభాసమాను

లగుచుఁ బాతాళగంగకు నాదరమునఁ

బ్రణిఃపూర్వకముగఁ బ్రదక్షిణము లొసఁగి

మల్లికార్జును సేవింప మరలి రపుడు.

౮౨

మ॥ సడుమగ్ధస్పడులింగమూర్తుల మహానందంబుతోఁ గొల్పుచుం

వడి రమ్మంచు మదించునంచ నడల న్వంచించువాల్గంటితోఁ

గొడుకు ల్దాని వచించుచుఁ భవహరుఁ గోష్ఠిం బ్రశంసించుచు

న్లుడి కేతెంచి యథావిభాసముగ మ్రొక్కు దీర్చి వా రాడటక.

గీ॥ చూచి రాదగుతీర్థము ల్పాడ నేగి

మగుడిమాభ్యాహ్నికమునకు మల్లికాఖ్య

కుండమును జేరి తఱి మించ కుండఁ గృత్వి

ములను నెఱవేర్చుకొని సురిపొన్న కరిగి.

౮౪

గీ॥ అచట నీడఁ గూర్చుండ నయ్యవనిసురుని

కాంత యీ మల యన్నింటికింబై నింత

మహిమ నెట్లు లార్జించె నేమాన్యునకుఁ జ

నించె నద్దానిఁ గరుణింపు డంచు వేడ.

౮౫

మ॥ శివదేవుండు వనింపఁగాఁ దొడఁగె “నో శీతాంశుబింబాస్య! యి

య్యవని స్మన్ను శిలాదుఁ డన్మునివరుండ త్యగ్రీరితిం నపం

బవనీస్యందనుఁ గూర్చి చేసె శతకోట్లబంబు వీషచ్చిలా

భ్యవహారుం డయి కాంతిఁ దప్పి శశిసప్తాశ్వాన్ను లూటాడఁగక.

ఉ॥ ఆతప మద్రిజ్ఞేంద్రయదయాగసవర్షకమేఘ మై సము

ద్ధాతరజస్తమస్క మయితోషితలోకకదంబకంబు నై

“యాతపమింకఁ జాలు వర మియ్యగ వచ్చితి నోశిలాద నీ

కే తగు యోగవైభవసమృద్ధి” యనెన్ స్తనితార్భటిన్ రహిత్. ౮౬

మ॥ అనిన స్తన్నులు విప్పి చూచె గిరికన్యాభాగధేయం గన

ద్ధునరతోర్ధగభూషణున్ గగనగంగామాలికాంచత్కృప

ద్దని శీతాంశుకలాకిటు వృషభారూఢుం ద్రిశూలి స్నతా

వనుఁ గారుణ్యపయోనిధి న్లావరీవారు నివు న్మంకరుక.

౮౭

గీ॥ చూచి వే లేచి సాష్టాంగ మాచరించి
వినుతిపూర్వకముగ జగద్విరుత ! తాన
కాంక్షింపసజ్జభ క్తిరసానుభవప
రాయణుల సుతుల నిరువుర నిడు మనిన.

౮౯

చ॥ కరుణ సయోనిసంభవుల గాయజగర్వఘటామృతేంద్రులం
బరమపవిత్రుల స్సహజభక్తుల నిర్దుర నిచ్చె సంసకే
శ్వరుడనువాని బర్వతుని జక్కనిపుత్రులుగా నుమామనో
హరుడు శిలాదుడు న్నుదితుడయ్యె సదృశ్యతఁ జెందె నీశుడుకా.

ఉ॥ అంత శిలాదనయమియ నాత్మజులం గొని మద్దులాడుచుకా
సంతస మొందుచుం దనవిశాలవిలోచన కిచ్చి పెంచు మ
న్నంతఁ బయోధరంబులకు సార్థత గల్గెను వింతయంచు న
క్కాంతయు సంభ్రామంబునఁ దగ న్నొని పెంచుచునుండె సర్మిలికా.

క॥ నందీశ్వరుడును బర్వతుఁ, సిందూత్తనుని కటాక్షవీక్షణమున లే
చందులపోల్కి జగదా, నంద్రుడు లై పెరిగిరి నానాటి కొగికా.

క॥ నానాటికిఁ బెరిగెడి యా, మహానితనూభవుల భక్తిమహిమవచింపం
గా నగు నె నలువ కై నను, వేవోళ్ల న్నుడుపుభుజగవిభునకు నైనకా.

చ॥ నిరుపమభక్తి నీశు మది నిల్పి తపం బొనరంగఁజేయ సాఁ
గిరి మునిపుత్రు లిర్దురును గీర్తితనైజచరిత్రు లాచుఁ గి
న్నరగరుడోరగామరగణంబులు నచ్చెరువంద మానిశే
ఖరు లహహా! యనం జనకుకైవడి దాము ననేకకల్పముల్. ౯౪

గీ॥ ఇట్లు దప మాచరించు మునీశసుతుల
కభవుఁ డధేందుమాళి వామార్థజాని
మెచ్చి “నే మీకు వరము లీవచ్చినాడ
వేడుకొనుఁ” డన నబ్రంబుతోడ వారు.

౯౫

సీ॥ లేచిసాష్టాంగంబులాచరించివినతు, లొనరించివృషభత్వమొసంగి దేవ
నను వాహనముఁ జేసికొను మని నందియుఁబర్వతాకృతి నిచ్చి
పాయ కెపుడు, నాశిఖరాగ్రంబునం లింగరూపంబుతో నిల్వ మని

పర్వతుండు వేడి, రీశుడావరముల నిచ్చి వెండియు వరంబులు గోరు
కొనుండవ నలరి నంది;

తే॥ గీ॥ ప్రమథనాయకసర్వజ్ఞభావములను
పర్వతుండు సర్వపుణ్యపర్వతసరిన్
హాస్థలాత్మాధివాసంబు నాత్మశిఖర
దర్శనంబున మోక్ష మందఱికి వేడె.

౯౬

గీ॥ అభవుఁ డవుడు వారి కడిగినవరములఁ
గరుణ నొసఁగి వృషభగమనుఁ డగుచు
లింగరూపమున వెలుంగుచు నిట నుండుఁ
గాన నింత మహిమ కలిగె గిరికి.

౯౭

చం॥ అనవుడు వారు మోదరస మత్యధికంబుగ సంకురించి నె
మ్మనముల నిండి దృక్కమలమార్గములం బ్రమదాశ్రుకైతనం
బున వెడలఁ శరీరములు పొంగి వెలుంగఁగ శ్రీధరాధరేం
ద్రునికథలందె రక్తులయి స్తోత్రముఁ జేసిరి పర్వతేశ్వరుఁ.

౯౮

గీ॥ వారిలో గుణనిధి యను బాలుఁ డంత
నయ్య! యీగిరి శ్రీగిరి యగుట కెద్ది
కారణమొ యానతిం డనఁ గరుణ నతఁడు
వలుకఁ దొడఁగెను సుతులతో వనితతోడ.

౯౯

చం॥ వసుమతిపేర నొక్కమునివర్యునిపుత్రి ధరిత్రి నొప్పు నా
బినరుపత్రనేత్ర కడుఁ బెద్దతపంబొనరింపఁ బ్రీతుండై
బినరుహసూతి కానఁబడి వేడిన నేవర మైననీకు నే
నొనఁగుదు నన్న శ్రీ యనెడి యుత్తమనామము వేడె వేడినఁ.

కం॥ సరసీరుహసంభవుఁ డావర మిడి యంతర్ధి నొందెఁబాయక శ్రీ యీ
గిరిపై నీశుం గొలుచుచుఁ, బరఁగుట శ్రీగిరి యననిధిప్రథితంబయ్యెఁ.

చం॥ అన విని వారు సంతసిలి రంత యశోధననామకాత్మజుం
డనఘ! గిరింద్రునత్కథల నంటిన నెమ్మన మింక నన్యముఁ
వినఁ దలపోయనయ్యె? పృథివీధరిలింగము మల్లికార్జునా
ఖ్య నలర నద్రీజాత భ్రమరాంబిక కాఁ గత మేమి నావుడుఁ.

- మ॥ శివదేవుండు వచింపఁగాఁ దొడఁగె నీశ్వరైలమం దుత్తమైం
దవపాపాణమయోరుసాధనికరోద్యత్కాంతిచంద్రపృథ్వా
భ్యవహారాతురతాచరన్నిఖలజీవంజీవ మా చంద్రగు
ప్తవిభూత్తంసునివత్తనం బవని నత్యంతోన్నతిం జెల్వగున్. ౧౦౩
- ఉ॥ ఆపురిఁ జంద్రగుప్తుఁ డమరాధిపుఁ డాతీదివంబునుం బలెం
గాఁపురముండె నాతనికిఁ గన్నియ యోర్తు జగత్త్రయీజయ
శ్రీపరమాపధేయ కలశీస్తని చారుచకోరనేత్ర రా
కాపతివక్త్ర) చంద్రవతి గానకలాపరవాణి యై తగున్. ౧౦౪
- శా॥ నేనే కూతు వరించి యెల్లరమహానిందం గృశింపంగ నే
లా నే వీని సుతావిమోహమున దూలం జేసినం గొంత మే
తా నేమో యని చంద్రగుప్తునకు భాషాధీశుఁ డత్యంతశో
భానిస్సామ్య ఘటించెఁ గూతునని చెప్పం జెల్లు వేయేటికిన్. ౧౦౫
- గీ॥ అంగజుఁడుఁ జంద్రగుప్తున కాత్మజాత
పైని మోహంబు లెస్సగాఁ బాదుకొలిపె
నన్న కే కూతుఁ గూర్చినయట్టికూళ
కితరు నీతని వంచించు టేమి వింత. ౧౦౬
- గీ॥ ఎంతసౌందర్యవతి గాని యెచ్చపైనఁ
బుత్రి మోహించు ఘోరసాపుండు గలఁ డె
చంద్రగుప్తునంతటిబుద్ధిశాలియుఁ గట!
పుత్రి మోహించె విధివశంబునకు నడ్డె. ౧౦౭
- వ॥ ఇట్లు చంద్రగుప్తుండు మన్మథోత్పాదితినిజపుత్రీవ్యామో
హపగవశుఁడై పుష్పవనంబున కరిగి యచటియొకసరసిదరి నున్న క్రొ
న్నెలతాతిన్నెవయిం గూర్చుండి యక్క న్నే మిన్న పొందునకుం దగును
పాయంబుఁ జింతించుచుండె. ౧౦౮
- ఉ॥ అంతట వృద్ధుఁ డైనజలజాపుఁ డదెట్టులొ చంద్రగుప్తువృ
త్తాంత మెఱింగి కూడ దిది యంచు మహాగ్రీహ మూని శోశిమా
కాంతనిజాంగుఁ డొచు నుడుగం డని తోచియొ పశ్చిమాదివ
న్యాంతరసీమకుం జనియె నట్టివెయ్యా గడ! సత్యవర్తనల్. ౧౦౯

గీ॥ అరుణకిరణుండు దా నేగునపుడు వహ్ని
 కడిన తేజంబూ యహిసతుల్ గడలి నోల
 లూడు నెడఁ బడగలవయి నమరుమణుల
 చాయలోయవ సంజకెంజాయ లలరె. ౧౧౦

గీ॥ నురుండు గాల్పుంగ విరహాలమదుల మొదల
 విరహవహ్ని కణంబులఁ బెట్టి వీవఁ
 బొడమి జగ మెల్ల నలముక్తొంబొగ లనంగఁ
 గటికచీకటి దిశలఁ బిక్కటిలె నపుడు. ౧౧౧

గీ॥ జలజము లణంగి యున్నను జారచోర
 వదనజలజముల్ చెల రేగి వజ్రుల దొడఁగె
 రాజు వచ్చినఁ గాని యారాట మెల్ల
 నణఁగియుండవుకదా యవి యవనియందు. ౧౧౨

గీ॥ వెన్నె లనుపిండి జల్లింప మన్ను వెలఁది
 పూర్వపశ్చిమగిరికరముల నమర్పఁ
 జెలఁగుచద లనుజల్లెడచిల్లు లసంగఁ
 జక్క, లగుపడె నయ్యెడఁ జూపఱకును. ౧౧౩

ఉ॥ మారుండుపాంథకోటి బరిమార్పఁ దమోస్త్రము నేసి తారకా
 ఘోరశిలీప, ఖంబులను గుప్పి కసిం బడబాసలంబుతోఁ
 దారిచివేయు నగ్నికణదారుణలోహితచక్రమో యనం
 దూరుపుఁగొండపైఁ దొలుదొల్తఁ గళానిధి తోఁచె నెంతయున్.

సీ॥ వియదాపగాజుల విహరణోత్కంఠాసమాయాతమదకలహంసవరము
 మలయమారుతసముచ్చలితఘనాంశుకస్ఫుట పూర్వదిక్కుచపూర్ణఘ
 టము, సమయకైవర్తపుష్కరమార్గసీయమానోద్వింద్రమణిరాజతో
 డుపంబు, శరద్విధ్వాంతకజ్జలసముజ్జ్వల వజ్జిరత్నవృత్తమహాకరండ
 కంబు;

గీ॥ గగనలక్ష్మీకర గ్రహకలితలలిత
 తారకాకరదీపికోత్సవసమయన

ముద్భృతానల్పచంద్రమోజ్యోతి యనఁగఁ

జంద్రుఁ డొప్పారెఁ దచ్చిలల్ జలము లూరె.

౧౧౧

ఉ॥ యోగులు సంతస్థిలిర వియోగులుఁ దూలిరి భీకరాటవీ

భాగము దూరెఁ జీఁకటి సభానద యయ్యెను జ్యోత్స్న యబ్ధి భూ

భాగము పట్టకుండె నలపద్మశరుండును హెచ్చెఁ దారకా

పూగము చిన్నబోయెఁ దొపబోడుల పోడిమి మించె సత్తటికా.

ప॥ చంద్రగుప్తుండు స్వసంతాపకరుండగు పూర్ణ సోము నుపాలం

భింపందొడంగె నెట్టులనిన.

౧౧౨

గీ॥ శుభదు సౌమ్యునిఁగాఁ బూర్ణసోమ! నిన్ను

సకలజను లాడ నమ్మితి నకట! కల్ల

క్రూరుఁడ వశుభదుఁడ వని కుటిలుఁడ వని

తేటవడె మేలు నాకు నీ నాటికైన.

౧౧౩

క॥ నమ్మించి గురుక్షేత్రము, వమ్ముగఁ జెడఁగొట్టిపట్టి పాపివి నీ దే

హమ్మునఁ బాయక క్షయరో, గమ్మిఁగ బాధింపకున్నెఖల! యోసోమా

గీ॥ ద్విజకులక్షోభకరతయు విషము లోన

నణఁగుటయు నిశాచరతయు సరసినయెడ

సోమకాసురునకుఁ బూర్ణసోమ! నీకు

భేద మేమియుఁ గనరాదు పృథివిలోన.

౧౧౪

ఉ॥ తమ్ముల మోసపుచ్చుటయుఁ గండ్రికి భంగముఁ గూర్పు టంతె కా

కమ్మకడ న్నహకుటిలతాంచితవృత్తి మెలంగు టింద్రుభా

గమ్మున శోభనాద్రిపయి గాఢముగా ననురక్తి నుంటనై

జమ్ములు నీ కటంచుభువిఁ జాటెద సోమ! నిశాచరాధమా. ౧౧౫

మ॥ నిలు వెల్ల న్విష మంతరంగమున నిండె న్నీకు మాలిన్య మో

తులువా! నద్విజుల న్మోఱంగెదపు రా! లోడ్రోడ నీ మేను ము

క్కలుగాఁ జేసి మెసంగుఁగాత ఖగసంఘం బింక నీ పున్నభూ

తలమెల్లక జెడునట్లానర్తువు దురాత్మా! సోమ! రాత్రించరా. ౧౧౬

ప॥ ఇట్లు చంద్రగుప్తుండు పూర్ణసోము నుపాలంభించి మన్తభ

తద్రథహయపరివారంబుల నానావిధంబుల నిందించుచు నున్నాడవరవశం

క్షై యుండఁ జంద్రవతి యేతద్వస్త్రాంతం బంతయు సఖిముఖంబున నె
ఱింగిజనకన్యామోహజనకం బగు నాత్మీయసౌందర్యంబు నిందించుకొ
నుచు

౧౨౩

చ॥ జనకుని మోహనీరనిధిఁ జయ్యన ముంచినయట్టి ఘోరపా
పుని సుమచాపు నేపు చెడిపోయి సళింపఁగఁ జేయ మేరుచా
పునిఁ గొలువన్ సఖినివహము ల్బుజియింపఁగఁ బుష్పవాటికిం
జని నవమల్లిక ల్లాని రసాతలగంగఁ గృతావగాహయై. ౧౨౪
క॥ పర్వతకుచయుంజెలులును, బర్వతలింగంబుకొఱకుఁ బొంచాన్తముతౌ
సర్వశరంబుల నొసఁగ న, ఖర్వామోదంబుతోడఁ గదలిరి గుడికిన్.

గీ॥ లికుచవత్తోజ పర్వతలింగమునకుఁ
బూజ విధ్యుక్తముగఁ జేసి పూర్ణభక్తి
పారవశ్యంబుచే వీణఁ బట్టి పాడె
మోల్లఁ జిగిరించఁగా నల్ల రాల్లఁ గరఁగ. ౧౨౬

క॥ ఆగానమునకు నలరుచు, నాగాభరణం డురుకరుణఁ బ్రసన్నుండై
నీగానమునకు మెచ్చితి, నేఁ గోరినవరము లిత్తు నీ వడుగు మనన్

గీ॥ దేవ! నేటికి భవదీయదివ్యరూప
మస్మదీయపీక్షణచకోరామృతాంశు
వయ్యె ధన్యుల మైతి మనంగగర్వ
హరణ మన నెంత మాకు మీ రండ యుండ. ౧౨౮

గీ॥ అనలలోచన! యుష్మదీయాంఘ్రిజలజ
దాస్యపరతంత్రలము మమ్ముఁ దా నెఱుంగడె
నాజనకునకు నామీఁద నలిసెశరుఁడు
మోహ ముదయింపఁగాఁ జేసి మోసపుచ్చె. ౧౨౯

గీ॥ కాన మే నొల్ల వైకృమ్ముఁ గరుణ నొసఁగి
నే నొసంగినమల్లిక ల్నివు దాల్చి
యర్జునతఁ గాంచుట న్మల్లికార్జునాఖ్యుఁ
డ వగు మన న్మల్లై కరుణించి భవుఁడు చెలఁగె ౧౩౦

సీ॥ అరుః ఖః డనెడి యొక్క యను రేంద్రుఁ డబ్బసంభవు గూర్చి ఘోరత
పం బొనర్చి, యనితరసులభంబు లగువరంబులఁ గొని యఖిల దేవత
ల నత్యధికదుఃఖ, ముల ముంచుచుండ నచ లకుమారికఁ గూర్చియ
మృతాంధనులు గూడి యధికతపము, లాచరించిన భ్రమరాకృతితో
డ సాక్షాత్కరించి మిగులఁ గరుణ వెలయ;

తే॥ గీ॥ సభయ మిడి వారి యభిలషితానుసార
ముగ జగత్కంటకుని భీమభుజబలాధ్యు
నరుణదనుభవుఁ దద్విగ్రహమునఁ గూల్చి
పరఁగె భ్రమరాంబికా ఖ్యచే బాంధవ్యమును. ౧౩౧

గీ॥ వింటి రే? వీని నన్నిటి వీనులారఁ
బార్వికహిమాంశుమండలవదనులార!
పెద్దలు పురాణములు చెప్ప వినినవఱకుఁ
చెలిపితిని గుర్తు కల యంత తేటపడఁగ. ౧౩౨

చం॥ అనిన యశోధనుండు వినయాతిశయమ్మునఁ దండ్రఁ గూర్చియో
యనఁ! భవత్కృపారమఁ గృతార్థుల మైతిమి సంశయంబు లే
ల్ల నెడలె భాస్కరుండు సలిలప్రభుదిగ్బలరాశి సాంధ్యకృ
త్యనియతి దీర్ప నేగె నన నందఱు లేచినసంభ్రమాత్ములై. ౧౩౩

మ॥ చని కుండంబును జేరి సక్రమముగా స్నానాదులం దీర్చి తె
చ్చినతీర్థంబులఁ బుష్పపత్రఫలరాశిఁ ధూళికర్పూరచం
దనతాంబూలముల న్నిపుం గొలిచి నానాస్తోత్రములచే యుచున్
జనసంఘంబుల దాటి యాలయబహిష్ఠానంబునందుండఁగఁ. ౧౩౪

గీ॥ మల్లికార్జును నేవింప మహికి దిగిన
తారకల్వోలే దీపము ల్లనరె బుడమిఁ
జోటు లేకుండుట న్నింట సురలు వెట్టి
నట్టిదీపంబు లనఁ జుక్క లమ రె నవుడు. ౧౩౫

గీ॥ అచటి యాచార్యు లారాధ్యు లఖిలవేద
శాస్త్రపారంగతులుఁ గానసక్రమముగ

మంటపంబునఁ గల్యాణమహము సల్పి

ఁపుడు భ్రమరాంబికామల్లి కార్జునులకు.

౧౩౬

క॥ ఆడిరి యచ్చరలేమల, పాడిరి గంధర్వసతులు భక్తజనంబు

త్వేడిరి ముక్తుల నిడఁ గొనియాడిరిసుర లెల్ల మల్లికార్జునునిఁ దగఁ

క॥ ఆటలఁ బాటల గోటుల, నీటుల లో టుండనీక నిర్జరకాంతా

గోటులతో పాటుగ ధన, పాటలగంధులు దనిపిరి పరమేశ్వరునిఁ.

గీ॥ ఈశ! నీ కింకఁగానరా దేమొ మాకుఁ

గానఁబడకుంట పడుటయే! కాక వేరె

కలదె భేదంబు సురసరకామినులకు

గాననాట్యాభినయపావకళల సరయ.

౧౩౭

సీ॥ గుంపులు గుంపులు గూడి గురులు సెప్పవేదాంతభావము స్మి నెడివా
రు, బారులు దీరిచి ప్రజ్ఞలు గన్నడ స్వస్తులు చెప్పెడిబ్రాహ్మణులును
మధ్యపర్తుల నుంచి మహిమలు దెలియంగ, శాస్త్రార్థము ల్గుల్గు
శాస్త్రవిదులుఁ, బండితపామరపారవశ్యముగఁ బురాణము లెప్పపా
రాణికులును;

తే॥ గీ॥ జెవులకింపుగ శివకథ లెప్పుఘనులు

శంఖఘంటానినాదము ల్గులుపుజనులు

భక్తిఁగోలాటము లేవైయుభక్తవరులు

చెప్ప నలవియె శివరాత్రి శ్రీనగమున.

౧౩౮

మ॥ శివదేవుండు సతీతనూజయత్తుడై చేదోయి జోడించి శం

భువులోనుంచి నుతించు భక్తనివహంబుం జూచి శ్లాఘించు రెం

డవకై లాసమె యకానటంచు సిరిగొండక సంత వించు నృహో

త్సవ మీక్షించును రెప్ప వాల్చుకయెయుత్సాహంబుదోరంబుగా

గీ॥ అన్ని రాత్రుల కధిపుడనగుచు నేనె

యుండ నీరాత్రి యొక్కటియును శివునకు

నగునె ప్రియ యని తామిత్రుడనుననింపఁ

బట్టనో యన సంతలో వచ్చె విభుండు.

౧౩౯

మ॥ శివరాత్మ్యైత్సవదర్శనోత్సుకతచే శీఘ్రంబుగాఁ బద్మబాం
ధవుఁ డేతెంచెనె కాని యుత్సవము సందర్శింప లేఁ డాయె వై
భవ మున్నంతనె యేమి లాభ మరయం బ్రాక్షస్తృపుజ్యైకసం
భవ మా న్ది పృథాప్రయాసమునకు నైగందులే లాభమా.

మ॥ జను లెల్ల సమయోచితక్రియలఁ దీర్చునాగి రా భూసురుం
డును దస్వీమణియు న్దుమారు లొకచెట్టుం బాటగాఁ జూచి యె
ట్లనొ శిష్టు స్వమతస్థుఁ గాంచి తమతోడ న్నావడం బిల్చి భో
జనముం జేసి పురాణముం జమవఁగా సాగించి రప్పట్టునన్.

గీ॥ ఎలమిని బురాణగోష్ఠిఁ బ్రొద్దెల్లఁ బుచ్చి
సాంధ్యకృత్యంబులను దీర్చి స్వామిఁ గొలిచి
వచ్చి నిద్రించి యా తెల్లవాఱుకడనె
సోయి పాతాళగంగకు మునుపటి వలె.

గీ॥ స్నానసంభ్యానులను దీర్చి సక్రమముగఁ
దీర్ఘవిధిఁ బెట్టుకొని వచ్చి దేవుఁ గొలిచి
బసకుఁ జను బెంచి వన్నుండి బ్రాహ్మణుండు
భావిపర్వతవిరహదుర్భరత కోడి.

సీ॥ కన్ను మూయును పిప్పుఁ గలవరపడి లేచు మల్లికార్జునదేవు మది
దలంచుఁ, దోడ్పితైర్ధికులను గూడి వెంటనె యేగ వలసివచ్చె నటంచు
వగచు చుండు, నాయట్టిజనునకీ నాల్గురోజుల కింత, నగమును విడు
టన్న వగ జనించె, వాసంబుగా నున్న వారణసిని వీడి వాతాపిహరుఁ
డెంత వగచె నొక్కొక్క.

తే॥ గీ॥ యనుచుఁ దా నట్లై చింతించు నగముఁ గాంచుఁ
గన్నుల న్నించు నశ్రువు “ల్లమలగర్భుఁ
డెంత గావించె న” న్నంచు నెడఁ గణించుఁ
గన్నె నింట నుంచిత నంచుఁ గలవరించు.

౧౪౭

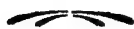
క॥ ఈలాగునఁజింతించెడిచో “లెండుచనుడి”యనియెడిచొప్పునఁగూసెం
గాలజ్ఞపత్రరథములు, గోలాహల మమరఁ డైర్ధికులుజని రెలమిన్

- మ॥ శివదేవుండును వారలం గలసి యీ శ్రీశైలమం దుండువై
 భవమే భంగిలభించు నొక్కొ యనుచుం బాలాసహాయస్థితిక
 భవబంధు వదల్చుకొంటి మనుచుకొ బాలం బ్రశంసింపుచుకొ
 భవుఁ డత్తత్యలనంఘ్రుగొల్చుకొనుచున్ భార్యాసుతో పేతుఁడై.
- కం॥ చనిచని భోగేశ్వరపుర, మునుసుఖముగఁజేరి పుత్రి భోగవిభున క
 ర్చనఁజేయుచునున్నదియని, వినిసంతోషించుచుఁజనవేగృహమునకుకొ
- కం॥ శ్రీమద్రామరాంబాహృ, తీర్థమాక్రీడా సుపర్వసింధ్యావీడా
 సోమకలాచూడామా, యామంజుభుజంగ! మల్లికార్జునలింగా. ౧౫౧
- కం॥ దారాలింగయ్యార్యకు, మారశ్రీసూర్యచంద్రమానసవిలస
 త్సారసభృంగ! యఘాద్రీ, తాగా! శ్రీశైలమల్లికార్జునలింగా. ౧౫౨
- గీ॥ కష్టపడి పెంచుకొనిన నాకవనకన్య
 నీకు దారవోసితి నయ్య! నెనరుతోడ
 నేలుకొను మతిసుకుమారి యెప్పుడుఁ గష్ట
 పెట్టకము మమ్ము సంతోషపెట్టు మయ్య. ౧౫౩
- కం॥ దీనిం జదివిన వినిన మ, హానరులకునిహముఁబరము నపవర్గము గౌ
 రీనాథుఁ డొసఁగునకలాం, హోనాశనమిట్టిచరితముండు నెయెందుకొ.
- సీ॥ హరితగోత్రోద్భవుండైన మల్లమపల్లి యక్షయగురునకుఁగ్రీమాత్మ
 జుఁడు గణార్చావ్రతస్థుఁడు సాధు వౌ పీఠమల్ల యాఖ్యారాధ్య
 తల్లజునకు, భ్రమరాంబకుం దనూభవుఁడ విద్యత్సంహుఁ
 డౌరామలింగయ కవరజుండ, మల్లికార్జునుండ శ్రీమల్లి
 కార్జునకృపాలేశజకవనప్రవేశుఁడ నగు; తే॥గీ॥ నా.
 దు భోగేశమాహాత్మనామకకృతి, యందుసం
 జతుర్థాశ్వాస మైననిదియు, ముగిసెనాచం
 ద్రతారకముగఁ దనర్చు, నట్లుచేయుతఁ
 దీనిఁ జంద్రార్థమాళి. శ్రీ. శ్రీ.
 శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము.

పంచమాశ్వాసము.

క॥ శ్రీనిరీకన్యాపుణ్య, ప్రాగల్భ్యఫలాయితాత్మ! పరమాత్మ! యురో,
భాగాలంకారకృతభోగీశ! దయానివేశ! భోగేశవిభూ! ౧

గీ॥ అనభరింపుము నవ్వజ్జ! యఖిలహప!

విన్నవించెద నాకు నీపేర్మీనలనఁ

దోచినట్టులుగాఁ గొడగూచికథను

శ్రీబసవపురాణాబ్ధిలోఁ జెలఁగునునను. ౨

చ॥ పురి గొడగూచి భోగవిభూపూజ యథావిధి నాచరించి శ

ర్కరయును బాలు బండ్లు గరకంఠున కర్పణజేసి యర్చనా

పరికరము ల్వహించి చతుపట్టునఁ దండ్రిని దల్లి నన్నలం

దెరువున దూరమందుఁ గని తీవ్రగతిఁ జని యింటి కాద్యతిథి. ౩

మ॥ పరమామోదిముతోఁ బయోభరితకుంభమ్ము ల్వడిం దెచ్చిచ

త్వరమఁ దుంచి వితర్దులందుఁ జరిచాప త్వైచి మే వ్రీవన

ల్వరునం బెట్టి యెదుర్కొనం బురజనవ్రాతంబుతో స్వాగతో

త్వరము ల్పెప్పుచు వచ్చి బాలఁ గని మోదం బొప్ప వా రర్చిత. ౪

క॥ ఎన్నియొముగములుజనిన, ట్లున్నదినినుఁగన్నులారనొకపరికని యే

కన్నియల గాంచినను నినుఁ, గన్నట్టిసుఖంబు లేదుగా మాతల్లి. ౫

క॥ అమ్మా మావ్రత మీవె క, దమ్మా చెల్లించి మాకునపవర్గమ్ము

నోమ్మాయనియొనగితివిటురమ్మామాముద్దుగుమ్మ! రతసపుబొమ్మా!

క॥ అమ్మా యీపటమునఁ బీ

తమ్మునఁ జెలిఁ గూడిచెంగటం దేవనమూ

హమ్ములు గొలువగఁసుతునం

కమ్మున నిడి కూరుచున్న గరగళుఁ గనుమీ. ౬

క॥ అమ్మదొ యిమ్మదవృచతుర

గమ్మును రహిమీర నెక్కి కడు వేడుక వే

గమ్మునఁజను శంకరువిభ

వమ్మును గనుఁగొనుము కొనుము పట మచ్చెరువౌ.

క॥ బొమ్మలను దెచ్చి యిచ్చెద, మెమ్మెయి భోగేశుసేవ నేమఱక మదీ
యమ్మగునతిఁజెల్లించెదొ, యమ్మా! యసనొప్పుకొంటివట్లాసరించితే,

చ॥ అని శివదేవుఁ డాడుచు గృహంగణమందునబాల తెచ్చి యుం
చినకలశంబులం గల సుశీతలవారిఁ గరాంఘ్రివక్త్రలో

చసమును జక్కగాఁ గడిగి చాపలపైఁ దనుజాసమేతుఁడై

తనుజులు వీవన ల్విసరఁ దాఁ బురవాసులతోడ నుండఁగన్. ౧౦

గీ॥ సర్వమంగళయునుదనుజాతఁ గనులఁ

గఱపు దీఱంగఁ గాంచుచుఁ గాల్గు గడిగి

కొనుచు భవనంబులోనికిం జనియెఁ గన్య

తండ్రి కిట్లనఁ దొడఁగె జంతం గలంగి,

౧౧

శా॥ అయ్యా! న న్నొకదాని నింట నిడి యాత్రార్థంబుగా నేగి మీ
రయ్యైతీర్థములందు గ్రుంకు లిడి యార్యానాథు సేవించి నా
కియ్యం దెచ్చినబొమ్మలా యివి! యహా! యే నెంతనిర్భాగ్య న
క్షయ్యానందసుఖావహంబయిన శ్రీశైలంబు వో నోడితిన్. ౧౨

శా॥ ఏ నెరీతిఁ దరింతు శ్రీగిరిని నే నేభంగివర్జింతు నీ

యే నేలాగున మల్లికార్జునవిభున్ వీక్షింతు నే నింక నె

వ్యానిం దోడ్కొని పోవుదాన నకటా! వాత్స్య మిట్లాయెనే?

హా! నాతండ్రి! యదృష్టహీన నగు నా కాభాగ్య మెట్లబ్బెడిన్. ౧౩

శా॥ మీకా! సేవార్పఁ జాలను గదా! మీతోడ భాషింపఁగా

నాకా! శక్తియుఁ జాలదాయెను గదా! నావల్ల మీ కింకఁ జిం

తాకంతైనను గార్య ముండదని కాదా! నన్ను రాసక మీ

రే కైవల్యము మూటఁగట్టుకొని రానే వచ్చినా రక్కటా. ౧౪

శా॥ అయ్యా! తియ్యసీమాటల న్నుడివి న న్నన్యాయముం జేసి మీ

నెయ్యం బంతయు నన్నలం దిడి దయానిస్సొత్తు భోగేశ్వరుం

గొయ్య న్నామెడఁ గట్టి యేగితిరి మీ కోర్కె ల్ఫలించెం గదా!

కుయ్యాలింపక నాకు నాతఁ డిడుచిక్కు లెప్పఁగా నేటికిన్. ౧౫

కం॥ ఈలాగున నాకన్నియ, జాలిం బుట్టించు నుడుల సర్వజనములం
దూలం జేయుచు నుండం, గాలములైనను కలుదండ్రుగరముగలంచె

మ॥ కిక్కిరికొలచుచున్నది యీక్షించుం దనూ జాతన
క్కిటికింపున్నుడు లాలకించి వగచుం గర్జంబులంజూచు ము
న్నటియ ట్లన్నియు నుంటకు న్నిగుల నానందించు లోఁ బేర్చి మి
క్కటమై తన్ను మునుంగ జేయఁగ నిజాగారంబునం దల్లియుక్.

కం॥ శివదేవుడు తననుత భో

గవిభుని గొయ్యి యని నుడువఁగాఁ గనలి తనూ

భవఁ గనుఁగొని యిట్లను భో,

గవిభునిఁ గొయ్యియనిపాతకముఁ గైకొంటే!

మ॥ యముఁ దండించి మృకండసూనునకు దీర్ఘాయుష్య మిలేదే! లో
కములం గాల్చువాలాహలమ్ము నొకగుక్కం బీల్చి రక్షింప లే
దే! మహాదేవుడు గొల్చువారలకుఁ దానే భృత్యుఁ డౌచుండు న
ట్టి మహాత్మున గుదిగొ య్యటంటి వికఁ బట్టి! వేరె యేమున్నదే.

మ॥ నవపంకేజ దళాయతాక్షి! వినుమా నా మా ట్రశీభూధరైం
దవఖండభరణుం డొకండు మన యీ దైవంబు వేరొండె గో
లవు ఘోరాటవిలో భయంపడుదు వేలా నీకు నాయాసమీ
శివు భోగేశు భజింపు మన్నపుడు నీశీర్షంబు నూఁగింపవే. ౨౦

మ॥ చనునే! మమ్మిపు డీగతిం వెతల ముంచ న్నీకు నంభోరుహా
నన! సీయం దొకయీసునుం గలదే! యన్యాయంబుగా మమ్ముఁ జే
సిసఁ బోసమ్ము శివుంగృహసలిలరాశికి నింక గా వించినా
వని చిత్తంబు గలంగుచుండె మెయి యత్యంతంబు గంపించెడికి ౨౧

మ॥ శివుఁ దూషించిన దక్షుఁడంతటిమహాశిష్టుండు కీ డందెఁ గే
శవుఁడే యెక్కు వటన్న న్యాసుఁడు భుజాస్తంభంబునం దూలె మృ
త్యువు లోనయ్యె యముండు దన్నుఁ దినఁ గర్వోత్కర్షులై దారుకా
టవిహాసింద్రులు మోసపోయి రనుఘంటాధ్వన మాలింపవే.

మ॥ కని కష్టించి కరంబులారఁ బెనుపంగాఁ బెద్ద వై మద్రవ్యతం
బును గాపాడుట యబ్బురంబె! పుడమి న్బుత్రీసుణు ల్లేరే! తం

గ్రీని దైవంబును దూలనాడుదురే? నానిం బోలవా? నీవు నీ
నున సెట్లట్లు వచించి పాపముల సంపాదింప సాగించితే. ౨౫

శా॥ శ్రీశైలేశు భజింప నైతి ననుచుం జింతింపఁగావచ్చు భో
గేశుం దూఱెదె దూఱనచ్చునె యతం జేచిక్కులం బెట్టు నో
సీ! శాబా సిది సమృద్ధునచ్చునటే చీ! చీ! నీకు నేమున్ను భో
గేశుం బెద్దల దూఱఁగూడ దనికాదే? చెప్పి వేసారితి. ౨౬

గీ॥ చిన్నతన మౌటచే మంచిచెడ్డ లిట్టి
వనుచు నెఱుంగమి నిట్లంటి వనుచుఁ గన్య
వనుచుఁ బ్రథమాపరాధం బటంచు మాది
కూడ లోపమె యని యొకకొంచె మరసి. ౨౭

గీ॥ కరుణచే నిష్ఠు నే నిన్నుఁ గాచినాఁడఁ
గన్నెరో! యింక నిటమీఁదఁ గావను జామి
కాన శివు దూఱకుండ జాగ్రత్తతోడ
మెలఁగవలె నట్లు మెలఁగిన మేలు నీకు. ౨౮

మ॥ అనిన స్తంభలు జల్లన న్విని విచారాక్రాంత యై గద్దద
ధ్వనితోఁ గన్నుల నీరు గ్రమ్మ నిటుల న్వాక్రుచ్చు నాతండ్రి! కా
చిన శిక్షించిన నీవె కాదే? యకటా! శ్రీశైలనాథుం భజిం
పనిదుఃఖంబున మే నెఱుంగక వృథాపాపంబుఁ జేకొంటినే, ౨౯

మ॥ కరుణాంభోనిధి! కన్నతండ్రి! గరుణ న్నాపాడితే? సన్ను శం
కరునిం దండ్రని దూఱి పాపముల వీకం దెచ్చుకొ న్నట్టిదు
శ్చరిత న్నూభర మైనదాని దురదృష్ట స్ఫీధరిత్రీధరే
శ్వరు దర్శింపనిపాపురాల సహహా! వాత్సల్య మానితయ్య. ౩౦

గీ॥ ఇట్టి వాత్సల్య మున్నట్లు లెఱుంగలేక
మీకుఁ గోపంబు దెప్పించుమిగులుమాట
లాడితిని దప్ప నైరించి యయ్య! నాదు
మనవి యున్నది వినుఁ డింక విన తు లిడును. ౩౧

గీ॥ మీరు వెడలినమరునాఁడే మేరుచావుఁ
డర్థరాత్రంబువఱకు న న్నన్నపాన

ములను గొననీక తాఁ బాలుపుచ్చుకొనక
యఖలకష్టంబు లిడెనుండి యయ్యగారు!

౩౦

గీ॥ ఎట్టకేలకు నాకుఁ గన్పట్టి తుదకుఁ
బాలుఁ బండ్లారగించెఁ గోపంబు వీడి
నాఁడు మొదలెంతవఱకు సన్దాయ మేల
గట్టి లేదయ్యె; మీ యనుగ్రహమువలన.

౩౧

గీ॥ మీరు చెప్పినమాటలు మీఱకుండ
భోగనాథునిఁ దగునీతిఁ బూజఁ జేసి
యొప్పగించితి నా తల నున్న బరువు

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ

గ్రంథాలయం

వహద సంఖ్య: 1113-5-95

దీక్షఁ గాని మోక్షంబు సాధించ నై
గీ॥ ఎన్ని జన్మంబులం దెంతలేసిపున్నె
ములను జేసినవారికో ముక్తిసాధ
నంబుశ్రీశైలసంకర్షణంబు తండ్రి!

యట్టివిభవంబునకు నోచునైతి నకట.

౩౩

క॥ అని యీగతి నాకన్నియ, తనతండ్రికిఁ దగినీతిఁ దనవృత్తాంతం
బునుపెనుపించినవినియతఁ, డనెఁగూఁతుంఁగూర్చియిట్టులాశ్చర్యముతోక
శా॥ ఎమేమీ! మనభోగదేవుఁ డెపు డే మేరీతిఁ బూజించినం

దా మా కెప్పుడుఁ గానరాఁడు తనుజాతా! నీకుఁ గాన్పించునా
ప్రేమ న్బాలను బండ్ల శర్కర నయాచే! నిత్యము స్తోలునా;
నీ మాట ల్వినిన స్మహాద్భుతము లోనీరేజపతేక్షణ!

౩౫

స॥ అని యిట్టు లాశ్చర్యపడుచు నాత్మగతంబుగఁ బఠాంతరం
బవలంబించి కొంతవిచారించి మఱియు నిట్లు లనియె.

౩౬

గీ॥ ఐన ముగ్ధువు నీ మాట లస్మతము లనఁ
జాల నీయెడఁ బేర్చిచే బాలచంద్ర
మాళి ప్రత్యక్ష మై పాలు బండ్లుపుచ్చు
కొనుచునుండును గాబోలు దినదినంబు.

౩౭

మ॥ అహహా! యెంతటిపున్నె మోబుడుత! నీ కర్థేందుచూడుం డను
గ్రహ మొప్పుం గననొచు నీ వొనఁగుదుగ్ధంబు ల్పల్కొనుంబు న

స్వహము న్నాపడుచుండు సంటివి బలీ! యాసందమే మాకు న
మృహసీయుం గనుపింపజేసి తరియింపం జేయు మ మ్మియ్యోడక.

గీ॥ అనినఁ దండ్రికి గొడఁగూచి యనియె మీకుఁ

గానఁబడుచుండు సనుకొంటిఁ గానఁబడఁడె

భోగనాథుఁడు నా కైన మొదటినాఁడె

కానఁబడెఁ బ్రీతిదినమును గానరాఁడు.

౩౯

గీ॥ ఐన నై వేద్య మనుదిన మారగించు

నదియు నొరు లున్నఁ గొనను జుమ్మనియె మున్నె

ఁట్టివాఁ డెట్లు లగుపడు నయ్య! మీకు

నెట్లు గన్పడఁ జేయుదు నేమిసేతు.

౪౦

ప॥ అనిన విని నిరుత్సాహుండై శివదేవుండు సాశ్వర్యానుమా
నమానసుండై యాత్మగతంబుగ నిట్లని చింతింప దొడంగె.

౪౧

మ॥ అహహా! యెట్టివిచిత్ర! మీ చిటుతకా? యంభోజనాభాజదు

ర్గహపాదాంబుగుహోత్తమాంగుఁ డగు నా కంతకళంకుం డను

గ్రహ మొప్పుం గననాట కాననయినం గానిమ్ముదివ్యాసి ప్ర

త్యహ మీపాలను బండ్ల సాపడుట యత్యాశ్చర్యముం గూర్చెడిక.

మ॥ ఎవఁడో భోగవిభంధ నే ననుచు నీయేణాక్షికిం బొంకి కై

తవవృత్తిం ఫలదుగ్ధము ల్లోనుచు నిత్యం బుండెఁ గాఁబోలు నెం

త విపర్యాసము సంభవించె నుత ముగ్ధం గేహమధ్యంబునం

దవరోధించి యొకర్తునుంచి చరుటఁ హా? యేమిదా రియ్యోడక. ౪౩

గీ॥ ప్రేతము చెడిపోవ నెవ్వఁడో కితవుఁ డిట్లు

మోస మొనరించె నీబాల ముద్దరాలు

గపట మెట్టిదో యెఱుంగదు కాక యున్న

నారగించునె పాలుఁ బండ్లభవుఁ డెందు.

౪౪

మ॥ ప్రేతభంగం బొనరించి రేని ఖలులం పజ్జింబుచే నదుర్బలం

శతమన్యుండుబలె నిృతాసి నచలేడ్డాజాని కర్పించి యా

దృతి మన్మూర్ధము నట్లె చేసి శివు సంతృప్తాత్ముఁ గావించి శా

శ్వత మామోక్షముఁ గాంతు నంచు మునుబొసంజేసినానిందుకా.

కం॥ కాఁబోవుకార్యములకుం, దాఁబూర్వమెకారణములదైవమెకూర్పున్
హా! బాల నిట్లుచేయనె, కాఁబోలును నాకుఁబ్రతినఁ గల్పనచేసెన్.

గీ॥ కడపటినుత మోక్షమునకుఁ గారణ మగు
ననుచుఁ జెప్పెనె కాని యిట్లుగునటంచుఁ
జెప్పినను ముని తత్త్వంబె చెప్పు మనమె
అట్లు లేటికి నగు నిది యిట్లు లుండ.

౪౭

గీ॥ అస్థిరం బీ శరీరంబు సుస్థిరంబు
గీర్తికాయంబు దాని సంగీకరింతుఁ
దుచ్చ మగుదీనిఁ బ్రతిన కై తోసి కాని
కన్నియను జంప నాడునే కరము లకట.

౪౮

గీ॥ ఇంతవఱ కిన్నివ్రతముల నెంత కష్ట
పడి యొనర్చుచు నుంటి మపత్యమునకు
నకట యందును గడుపేమ కాన్పడంబు
కన్నెమిన్నను బరిమార్చ గడఁ గవలసె.

౪౯

కం॥ ఏటికి నా కీదుఃఖం, బేటికి నా కిట్టిచిక్కు లేటి కపత్యం
బేటికి సతినుడి విని ముని, మాటను విననైతి హా! ప్రమాదమువచ్చెన్.

గీ॥ ఏమిసేయుదు నిట్లయ్యె నీశ్వరాజ్ఞ
కన్నెరో! నీకుఁ దండ్రిని గాను యఱుఁడఁ
బ్రాణములఁ దీయవచ్చినవాఁడ నకట!
దైవమా? యెంతచేసి తే దయఁదొఱంగి.

౫౦

ప॥ అని బహుప్రకారంబులం జింతించి గొడగూచిం జూచి పృ
తభంగకారణం బయ్యె ననుభావంబునం బొడమిన కోపంబుచే వాత్స
ల్యంబు వోనాడి, ప్రతిజ్ఞానిర్వహణదృఢీకృతనిశ్చయుండై ప్రకాశంబుగాఁ
గుమారికి నిట్లు లనియె.

౫౧

గీ॥ భోగవిధునకు భక్తిచేఁ బూజఁ జేసి
పాలఁ బండ్ల నివేదించి భవనమునకుఁ
దెచ్చికొని ప్రసాదం బని తిను పెఱుగవె
మోసపోయితి వయ్యయో! మూఢురాల.

౫౩

గీ॥ పద్మనాభాదులకు నైనఁ బట్టునడని

శివుఁడు ప్రత్యక్ష మగునటే చిఱుత! నీకు

నైనఁ బాలు పండ్లనుదినం బాఱగించు

టదియు నొరు లున్న వీలుకా దనుటఁ జూడ.

గీ८

మ॥ ఖలుఁ డెవ్వఁడో మొఱంగి నీ విడినదుగ్ధంబు ల్బ్రతాఘంబు ని

చ్చలుఁ గాఁజేయుట తోచు నా నిజము నిస్సం దేహ మివిట్లుమా

యులకుం లోఁబడి కొంపఁదీయు దనుకోనైతి స్వీతం బేటిలోఁ

గలసె న్నాకుఁజనించెఁజిత్తమునఁబూని బాగ్రహంబొక్కఁట.

గీ९

మ॥ ప్రతమున్ బా డొనరించి స్వచ్ఛ మగు మా వంశంబు మాయంగఁ జే

సితి వీ వెంత యభాగ్య వైతివో పిశాచీ! తెల్వి యే మాయె నే

కితవుం డిట్లు మొఱంగెఁ జూపు మతనిం గీనాశపూర్వాసిఁజే

సి తల బ్రుంచెద ముందు నీది సిదపం జేకత్తిచే నాదిగాఁ.

గీ१౦

మ॥ వ్రతభంగం బొనరించి గేని ఖలుల న్వజ్రంబుచే నద్రుం

శతమన్యుండు బలెం శితాసి సచలేష్టాజాని కర్పించి యా

దృతి మన్మూర్ధము నట్లె చేసి శివు సత్యప్రాప్తుఁ గావించి శా

శ్వత మామోక్షపదంబు గాంతు సని దీక్షం బూనినా నొక్కెడఁ

గీ॥ పృథినఁ జెల్లింపకుండుట వలనుపడదు

చిఱుత! నినుఁ జంపఁగా నాకుఁ జేయి రాదు

యేమి చేయుదు నా కిప్పు డేమి దారి

యెంత పాపంబుఁ జేసితి నేనుదొల్లి,

గీ१౧

మ॥ అని చింతించి మరల ధైర్యం బూతఁగొని లేచి కోపంబుతో.

మ॥ చని కన్నుంగవకెంపువెం పడర వేశ్మంబందునం దాచి యుం

చినవీరేశ్వరు పెద్దకత్తియొక వేచే దీసి సంధించి వ

చ్చెను బట్నీతనుజు ల్పూరిజనములుం శీఘ్రంబుగా నడ్డ మై

చని వారింపఁగ బాల బెగ్గడిలి మూర్ఖం జెంద భీమాకృతి.

గీ१౨

గీ॥ ఇట్లు వచ్చి తనుజ నీక్షించి శివదేవుఁ

డెంతవచ్చె ననుచుఁ జింత నొంది

సతియు సుతులు సుతకు శైత్యోపచారము

తేసి మూర్ఛదీర్ఘ చిటుతఁ గాంచి.

౬౦

శా॥ పిల్లా! మూర్ఛ తొలంగె నేనిఁ బదమా! వే భోగదేవాలయం

బెల్లం జూతము పోతరించి కితవుం డెందేనిఁ గాన్పించఁడే

ద్రోణం జేసెన ధాత్రీఁ దచ్చిరముఁ గత్తిం జూడు మీ విట్లుమూ

ర్చిల్లం సాగిన నూరకుందునఁ బే! చీ! రమ్మ! లె మ్మింతటఁ.

సీ॥ అనిన విని తుల్లిపడి లేచి యశ్రుపూర్ణ

నయనయై చేతులను మోడ్చి భయముపేర్చి

మేను గజగజఁ గంపింప దీనగడ్డ

నస్వరంబున నేప్పుచుఁ దరలఁ గన్నె.

౬౧

సీ॥ పిల్ల వెనువెంటఁ దల్లియుఁ దల్లి వెంటఁ

గొమరులును గొమఱులవెంట గోపభోషి

తావలొకనభీకరుం జైనయట్టి,

తండ్రి పౌరులు చుట్టి రాఁ దరలి రంత.

౬౨

సీ॥ పసిపిల్ల నొంటిగా భవనంబులో నుంచి శ్రీగిరియాత్రకు నేగ నేల,

యేగిన నే మాయె నీపిల్లతలభోగవిభుఁ గొల్చుభారంబు పెట్ట నేల,

పెట్టిన నేది యీపిల్లమాగ్ధుం బిట్టు లాశ్చర్యమూల మై యమర

నేల. యమరిన నే మాయె నది యథార్థంబు గాఁ దండ్రి చిత్తంబు

నఁ దలఁపరాదె;

శా॥ గీ॥ తలఁపకున్నను దనయపైఁ దగుదు ననుచుఁ

దప్పు నిడి గత్తిచేఁ దలఁ దఱుగఁ గడఁగె

జాలి రాతికిఁ బాడమెడి నేల వచ్చెఁ

గనులఁ దెఱవని కూసఁ కీకష్ట మనుచు.

౬౩

శా॥ పౌరు ల్లంపులు గూడి చెప్పుకొనుచుం బాజారులఁ రాఁ గుభృ

ద్ధీరుం డాశివదేవుఁ డుగ్రుఁ డయి కత్తిం బూని గేశ్వరా

గారంబుద్ధతిఁ జేరి భీకరమహాకంఠస్వరం బబ్బగం

భీరధాన్వనమంబుగా ధరణి గంపింపంగఁ దా నిట్లును.

౬౪

ఉ॥ మా కులదైవతంబు నియమంబుగ మే మొనరించుపూజలం
 నైకొనునట్టి మేటి శ్రితకల్పమహీజము భోగవల్లభుం
 డాకరుణాసముద్రసకు నర్పణజేసెడిపాలుఁబండుటం
 జేకొని క్రొవ్వునిన్ను బలిఁ జేసెద వానికి రార దుష్టుఁడా. ౬౬

ఉ॥ ఓరిదురాత్మ! కానఁబడు మోపశువా! పసిబాల కిట్లు ని
 ష్కారణ మాపద ల్గులుగఁగా నొనరించితి వార! నీదుసం
 హార మొనర్చి యీజగతి కంతకు మే లొనరింతు నీదురా
 చారము గూలిపోను మముఁ జంపఁగఁ బుట్టినవాఁడవే యిలక. ౬౭

శా॥ ఔరా! యింతదురంతనూ! చిఱుత నన్యాయంబుఁ గావించిమా
 పారంపర్యమునుండి వచ్చువ్రతముం భంగించి నిత్యంబు గో
 క్షీరంబుల్ ఫలము ల్దిన న్మృతగి యిస్తీ! యెందునున్నావురా
 క్రూరా? చీ! యిటురార నీశిరము నీ ఘోరాసి ఖండించెదక. ౬౮

ప॥ ఇట్లుబహుప్రకారంబుల నుచ్చైస్వరంబున స్వభ్రాంతివశంబు
 నం దోచుమిథ్యాకితవుం జీరుచు నాలయముఖమంటపకల్యాణ మంటప
 గోపురప్రాకారాదులం దెల్ల సక్రమంబుగ నన్వేషించి యెందునుం గా
 నక వేసారి మగుడి యథాపూర్వంబుగ నాలయప్రవిష్టుండై మఱియు
 నక్కితవుం గూరిచి యిట్లు లనియె. ౬౯

గీ॥ మూర్ఖుఁడా! నీకు నింత దుర్బుద్ధి యేల
 పొడమె బొడమిన నేమి గన్నడ వదేల
 యేల యాయాసపెట్టెద వేల చెడెద
 వెందు దాగితివో రార యిచటి కిప్పుడు. ౭౦

గీ॥ చావునకు నెంతమాత్రము జంకఁబోకు
 మెప్పటికి నైనఁ గల దది యిపుడ యేని
 పాప మడఁగును ముక్తియుఁ బట్టువడును
 గానియెడ యమునివలనఁ గలవు పాట్లు. ౭౧

క॥ అని యిట్లు బహువిధంబుల, ఘననిర్ఘోషానుకారికంతధ్వనిచే
 వినవీధి బొబ్బటిలఁగా, ననినను గనరామి మిగులనలఘటపడుచున్.
 ప॥ కుమారికం గూర్చియిట్లు లనియె.

సీ॥ కన్నెరో! వింటె నే నిట్లు మన్ను మిన్ను
వగులఁ బిలిచిన విని రాఁడు వాఁడెవండా
యైంద్రజాలికుఁ డైయుండు సతనిపాట్లు
యముఁడె నెఱవేర్చు మనకు నాయాస మేల. 22

సీ॥ నీకు నాకును నూతేండ్లు నేఁటితోడ
నిండినవి రావె మాతల్లి! నీకు నన్నుఁ
బట్టి నినుఁబట్టి నాకును బాట్లు వచ్చెఁ
గడచి బ్రతికినవారలు గలరె భువిని. 23

క॥ అన విని సుత తండ్రికి నిట్లనునప్పా! నాదుమాట లనృతములనిమీ
రునునమ్మకయెవఁడోఖలుఁడనుకొనికోపించుచుంటిరనివార్యముగా

క॥ మనభోగపతియె ప్రత్యహ
మును దుగ్ధంబులను బండ్లఁ బుచ్చుకొనుచునుం
డును గాని యెరులు గా ర
య్యనఘుండు మనసయనములకు సగుపడ ననియె. 24

సీ॥ ఐన మీకు నమ్మిక లేదు కాన నేనుఁ
గూడ భోగేశుఁ గూటిచి కుయ్యివెడుదుఁ
గరుణఁ గన్నడినను మేలె కాకయున్నఁ
గలదు మన కష్టె మీచేటికత్తి వేటు. 25

న॥ అని ముకుళితకరకమలయై గొడగూచి భోగేశుం గూరిచి
యిట్లనియె. 26

మ॥ పసిదాని న్నను నీకుఁ గా విడిచి సర్వత్రేత్రయాత్రాఙ్గల
ప్రసన్నైకప్రతిబద్ధకంకణము శ్రీగ్రావంబు సేవించివ
చ్చి సమాచారము లాకళించి పిత మిక్షీరానుభూతిస్థితి
విసుమానం బిది విశ్వసింప ననియెవేవేగఁ గాన్పింపవే. 27

మ॥ అసిధారావ్రతి సర్వధర్మవిదుఁ డత్యంతానుకంపుండు దు
ర్వ్యసనాస్పృశ్యుఁడు యష్టదంఘ్రికమలవ్యాసంగవిద్యనృనో
భసలుం డీ యనఘుండు మాజనకుఁ డో స్వామీ! కటాక్షించి నీ
యసమానం బగురూపుచే నితని కీ వ్యామోహముం దీర్పవే. ౨౮

శా॥ ఈవే దిక్కిఁకమాకు వే రెవరు లే రెచ్చోట గాలించినక
దేవా! వే గనుపించి మాజనకు సందేహంబు వోఁగొట్టి మ
మ్మివేళక బ్రతికింపవే! కరుణఁ గా దేనిం దదీయాసిచేఁ
జావే తప్ప మజేమి యుండదు సుమీ! సర్వజ్ఞ! రక్షింపవే. ౮౧

శా॥ దేవా! భోగవిభూ! నిరంతరము భక్తి న్నిన్నె సేవించు మ
మ్మివే పోవనిపక్షమం దితరు లింకెవ్వారు రక్షింతు ర
య్యా! వాత్సల్యము పేర్చి నీవె కడ! సన్నానాడు గాపాడినా
వా వాత్సల్యమే చూపి మాకిప్పుడు నేత్రానందముం గూర్పవే. ౮౨
కం॥ అని యిట్లుబహువిధంబుల, వినయంబున నెంతసేపువేఁడుకొనుచునుం
డినఁ గాని భోగనాథుఁడు, గనరామిని దండ్రి కస్యకకు నిట్లనియె.

శా॥ చాలుంజాలును గట్టిపెట్టు మిఁక నీ జామృత్వ మోబాల! కా
కోలగీర్చుఁడు గానుపించునఁటె నీకు స్వేచ్ఛియే గాని యీ
కాలక్షేపము నే సహింప నని వే ఖడ్గంబుఁ జే నెత్తి యా
కాలుండో యనఁ బిల్లపైకి నుఱుకంగా వంతలో బాలయె. ౮౩

సృగ్ధర.

హా లింగా లింగ యంచుంహాళహాళిమెయి నత్యంతభీచేత లింగం
బాలింగింపంగ లింగం బపుడు పెటపెటా యంచు నిర్భిన్న మైన
ట్లా లింపక రా దురీక్ష్యం బయి దురధిగమం బైన తేజంబు దానై
బాలా! నే నుంటి నేలాభయ మనిదయచే వక్షముం జేర్చుకొంచుక.

మ॥ కరిరాడ్వక్త్రునితో గిరింద్రసుతతో గంధేభచర్మంబుతోఁ
గరుణాపూర్ణ కటాక్షవిక్షణముతో గంగాకపర్దంబుతో
సురగాలంకృతదివ్యవిగ్రహముతో నుడ్వేద్వత్సంసంబుతోఁ
దురగీభూతవృషంబుతో మృగముతోఁ దోడ్తోడఁ గాన్పించినక. ౮౪

లయ గ్రాహి.

అంద అరుదంది యరవిందశరకోటిశతసుందరుని జందురు సిగం
దురుముజేజేఁ, సందరికి డెందముల యందుఁ జెలువొందుగను
నిం దనివినొందని కనుందొవలఁగంచుక, గెందలిరులే యివి య
నం దగినహస్తముల సందముగ మోడ్చి యభివందనములం చీ,

యిందుముఖివల్ల మనమందఱము సద్గతిని జెందితి మటంచు ముద
మంది నిలువంగఁ.

౮౭

మ ణి గ ణ ని క ర ము .

మనను పొకపటి యొకమునికొమరుని ద

క్కినమునఁగలదొర గెడవఁగడఁగినం

గని కనలుచుఁ గనికరమున నతని

న్మనిచినదొర యనె మహిసుకమణితో.

౮౮

శీ॥ లేక లేక గలిగె నీకు సంతానంబు

గడకు దానఁ గలిగెఁ గన్నె దాని

గారవమునఁ బెనిచి కత్తిచే నాకయి

మనిమె దేల బేర్చి ద్రోసి యహహ!

౮౯

చం॥ నలువకు సల్లనయ్యకుఁ గనంబడరానటువంటినన్ను ని

శ్చలమగుభక్తి బాలకునిచాడ్పునఁ బాలకు లోనొనర్చె నీ

కులమణి నీతనూజ గొడగూచి మదర్థము దానిఁ గత్తిచేఁ

దలఁదరుగం దలంపడితె తావకసాహస మింత యొప్పునే.

౯౦

కం॥ అచ్చెఱు వగునీభక్తికి, మెచ్చితి శివదేవ నిన్ను మించినవా రీ

దచ్చికడల లే రిపు డే, నిచ్చెద వగ మీవు వేడు మేదే ననినన్.

౯౧

కం॥ వినిమనముననిముడనిముద,మునఁబరవశుఁడగుచుమేనుపొంగగభోగే

శుని నిట్లని సంతుతిచే, సెను శివదేవుండు భక్తిచే సాంజిల్లు.

౯౨

ద ం డ క ము .

శ్రీశైలరాజస్యకన్యాముఖాఁభోరుహేందిందిరా ఇందిరానాథవాణీ
ధివాశ్రాంతసఁస్తాయమానానమానప్రభావాప్రభావాహినీ ధిక్ష్మతస్వ
ర్గంగా!ధృతస్వర్గంగా!కరాంచత్కురంగా! పృషోద్యత్తురంగా! భుజంగేం
ద్రీభూపా! మునీంద్రాఘపోపా! జగన్మోహవేపా! ధరిత్రీతతాంగా! రవిక్లా
రథాంగా! సరస్వన్నిషంగా! రమానాథరోపా! సువర్ణాద్రిచాపా! యగమ్య

స్వరూపానినుంగోల్వఁగానంస్తవింపంగ భావింప వాగీశభోగీశులుంజాల
 రోతండ్రి! నేనెంతవాడెన్నభూ! సర్వభోకేశ! భోగేశ! నీభక్తుడెన్నవృద్ధుడ
 స్ఫుక్తిచేనిన్ను మెప్పించినచేత దుగ్ధంబులం శర్కరక బండులం బ్రత్యహం
 బాటగింపంబడంజేయుచున్నట్టిసన్యాత్మిక శ్లశ్యకన్తోహవిభ్రాంతిచేఁ గత్తి
 చేఁ మ్రంపఁగాసిద్ధపడ్డట్టి పాపాత్ముడెక్కడంఘ్యుడన్నేను నేరీతిగానీదయా
 పాత్రతం జెందినానో వరం బిచ్చెద న్వేడు మన్నాపు నాకింతకన్న శ్శ
 హవైభవం బున్నదే! యైహికంబేని నాముష్మికం బేనియున్న శ్వరంబు
 ల్గదా! వాని నే నొల్ల మోక్షంబచేక్షించు నీ మేము మాభృత్యులుం
 శిష్యులుం బంధులుం స్మిత్రులుం బుత్రులుం గోవులుం గూడ మత్సు
 త్రితోపాటు కైవల్యముం జెందఁగా వే కటాక్షింపవే శంకరా! పాపనా
 శంకరా!

౯౩

కం॥ అని వేడిన భోగేశుడు, విని యతని స్త్రైచ్ఛుకొనుచువేవారికిము
 క్తిని నిడి యంతర్హితుడ, య్యెచుభోగేశా! యతండవివేకద! విభూ.

శా॥ చారావంశజసూర్యచంద్రహృదయోద్వద్భర్తృసాధాంతరా
 ధారా! మానిమనస్సరోవిరహాతోత్కంఠావదాతచ్ఛదా!
 పారావారనిషంగ తుంగవృషరాడ్వాహ! గజేంద్రాదిసం
 హారా! హీరపటీరహారశరసీహారాభ! భోగేశ్వరా!

౯౪

తే॥ గీ॥ కష్టపడిపెంచుకొనిననాకవనకన్య
 నీకు దారవోసితినయ్య నెనరుతోడ
 నేలుకొను మతిసుకుమారి యెపుడు గవ్వ
 పెట్టకుము మమ్ము సంతోషపెట్టుమయ్య.

౯౫

గీ॥ భక్తిగొడగూచికథ సత్ప్రబంధముగను
 జేసి మీకు నర్పించుటచేత మాకుఁ
 గూడఁ దజ్జనకాదులకు వలె ముక్తి
 నిడక తప్పదు మీకుఁ గృతీశులార!

౯౬

కం॥ దీనింజదివినవినిన మ, హానరులకునిహముబరముసపవర్గముగౌ
 రీనాథుడొసఁగునకలాం, హానాశనమిట్టిచరితముండునెయెందుకొ.
 సీ॥ హరితగోత్రోద్భవుం డైనమల్లమపల్లి యక్షయగురునకు సగ్రిమాత్మ,
 జుఁడుగణారాచితస్థుఁడు సాధు వౌవీర మల్లయాఖ్యారాధ్య
 తల్లజునకు, భ్రమరాంబకుం దనూభవుఁడ విద్వత్సంహుఁ
 డౌరామలింగయ కవరజుండ, మల్లి కార్జునుఁడ శ్రీమల్లి
 కార్జునకృపాలేశజకవన ప్రవేశుఁడనగు; తే॥ ౩॥ నా
 దు భోగేశమాహాత్మ్యనామకకృతి, యందునం
 బంచమాశ్వాస, మైననిదియు, ముగిసె నాచం
 ద్రితారకముగఁ దనర్చు, నట్లుచేయుతఁ
 దీనిఁ జంద్రార్థమాళి॥ శ్రీ. శ్రీ.
 శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శుద్ధ పత్రిక.

పు	పద్య	తప్స	ఒప్ప
II —	7 —	మాసపు	సరుండొక
VI —	27 —	పుత్రనడుబేర్చి	వండలమరుగాతక.
23 —	7 —	సుగుణమూక్తాళి	సుగుణమూక్తాళి
24 —	23 —	అధస్సలి	అధస్సలి
25 —	31 —	పదనిడి	పదనిడి
25 —	35 —	కూర్పుతన్నిచ్చులుకొ	కూర్పురెంతేనియుకొ
33 —	9 —	నాలేదాగా	నాఁగాలేదా
33 —	12 —	మహాసురా	మహీసురా
45 —	92 —	సాగితివా	సాగితివా
45 —	94 —	తుది వః	అని పాములసోముంగూర్చి యిట్టులనియె
47 —	112 —	హృదజ్జల	హృజ్జల
47 —	113 —	కవననయ	కవనకనయ
52 —	24 —	భావమెత్తెన	భావమెత్తెన
57 —	58 —	శ్రీపర్వత	శ్రీపర్వత
58 —	71 —	పతికిఁబతిభక్తి	సతికిఁబతిభక్తి
59 —	74 —	సంసార	సంసార
64 —	114 —	శిలీమఖంబులను	శిలీమఖంబులను
66 —	127 —	తుది	వః చంద్రవతి ముకుళితకర కమలయై పర్వతలిగమున కిట్లనియె.
66 —	128 —	ధన్యుల	ధన్యుల
69 —	146 —	చనుదెంచి	చనుదెంచి
75 —	37 —	పాలుబండ్లు	పండ్లుపాలు
76 —	45 —	అవలేడాజాని	అవలేడాజాని
78 —	59 —	వః కోపంబుతో	కోపంబుతో
79 —	65 —		భో
80 —	66 —	పాలుఁ	పాలఁ
80 —	70 —	దుర్బుద్ధియేల	దుర్బుద్ధియేల
82 —	81 —	హస్తముల	హస్తముల
83 —	83 —	సరస్వత్సన్నిహం	సరస్వత్సన్నిహం

